

ÚSTAV ARCHEOLOGICKÉ PAMÁTKOVÉ PÉČE BRNO

VEŘEJNÁ VÝZKUMNÁ INSTITUCE

VÝROČNÍ ZPRÁVA

2020

Brno 2021

Vydání této Výroční zprávy bylo financováno Jihomoravským krajem

jihomoravský kraj

Název: Ústav archeologické památkové péče Brno, veřejná výzkumná instituce

Sídlo: Kaloudova 1321/30, 614 00 Brno

IČO: 48511005

DIČ: CZ48511005

Tel.: 545242342-43, 545211255

E-mail: sekretariat@uapp.cz

<http://www.uapp.cz/>

<https://www.facebook.com/uappbrno/>

OBSAH

1. Úvod	4
1.1. Historie vzniku ÚAPP Brno	4
1.2. ÚAPP Brno, v.v.i. v roce 2020	5
1.3. Organizační a personální struktura ústavu	8
1.4. Statutární a dozorčí orgány	10
1.5. Informace o změnách zřizovací listiny	11
2. Stanovisko dozorčí rady a rady instituce k návrhu zprávy o činnosti ÚAPP Brno, v.v.i. v roce 2020	12
3. Řešení vědeckých projektů a ediční činnost	13
4. Průzkumy, výzkumy a dokumentace v roce 2020	15
4.1. Pozitivní terénní akce	15
4.2. Seznam vypracovaných nálezových zpráv	99
5. Publikační činnost, konference, popularizace	105
5.1. Publikační činnost	105
5.2. Konference	115
5.3. Popularizace	117
6. Hospodaření organizace v roce 2020	123

1. ÚVOD

1.1. Historie vzniku ÚAPP Brno

Ústav archeologické památkové péče Brno vznikl delimitací části Archeologického ústavu AV ČR Brno k 1. dubnu 1993. Byl zřízen rozhodnutím ministra kultury ČR č. 7/1993 ze dne 18. března jako příspěvková organizace Ministerstva kultury ČR s hlavním předmětem činnosti spočívajícím v provádění předstihových a záchranných archeologických výzkumů a jejich zpracovávání. S účinností od 3. května 1995 byl ústav pověřen výkonem archeologické památkové péče na území čtrnácti okresů bývalého Jihomoravského kraje (Blansko, Brno-město, Brno-venkov, Břeclav, Hodonín, Jihlava, Kroměříž, Prostějov, Třebíč, Uherské Hradiště, Vyškov, Zlín, Znojmo, Žďár nad Sázavou).

V roce 1993 zahájil Ústav archeologické památkové péče Brno svoji činnost s 25 pracovníky, z toho 12 s vysokoškolským vzděláním. Ředitelem byl od počátku doc. PhDr. Miloš Čižmář, CSc. Od 1. 7. 2012 byla jmenována ředitelkou Mgr. Andrea Matějčková. V současnosti má ústav sídlo v Brně-Husovičích na Kaloudově ulici. Od svého založení má detašované pracoviště ve Zlíně (dnes v Hulíně; od 1. 11. 2018 v Kroměříži), od roku 1995 v Prostějově, od roku 1998 ve Vyškově a od roku 2000 ve Znojmě.

Od 1. dubna 2001 přešel ústav převodem zřizovatelských funkcí podle zákona číslo 157/2000 Sb. z Ministerstva kultury ČR na nově vzniklý Jihomoravský kraj.

Dne 1. ledna 2007 byl ÚAPP Brno přetransformován na veřejnou výzkumnou instituci. Instituce vznikla na základě rozhodnutí zastupitelstva Jihomoravského kraje v souladu s § 31 odst. 6 zákona 341/2005 o veřejných výzkumných institucích. Zřizovatelem je Jihomoravský kraj.

1.2. ÚAPP Brno, v.v.i. v roce 2020

Hlavní činností Ústavu archeologické památkové péče Brno, veřejné výzkumné instituce je zabezpečování záchranných archeologických výzkumů, zajišťujících investorům splnění podmínek stavebního povolení podle zákona č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči. V souvislosti se stavebním řízením podává ústav odborná vyjádření a posudky; těžiště činnosti však spočívá v realizaci záchranných výzkumů a dohledů na svěřeném území, dále zpracování nálezů a vyhotovení nálezových (pro archiv) a závěrečných zpráv (pro investory jednotlivých akcí) a odevzdání získaných nálezů do příslušných muzeí.

V roce 2020 jsme uzavřeli 375 nových smluv s investory na provedení záchranných archeologických výzkumů a uskutečnili jsme 1245 záchranných výzkumů a dohledů. Kromě nově uzavřených smluv probíhala ještě řada nasmulovaných akcí z minulých let, jak přímo v terénu (celkem 75 akcí), tak i zpracováním závěrečných a nálezových zpráv. Mimo investorských smluv bylo uzavřeno 174 nových smluv na neziskové záchranné výzkumy (většinou se jedná o výstavbu rodinných domků) hrazené z dotace Jihomoravského kraje v rámci „Smlouvy o poskytnutí dotace z rozpočtu Jihomoravského kraje“ a 144 smluv na neziskové záchranné výzkumy na Prostějovsku a Zlínsku hrazené institucí.

V roce 2020 jsme při dohledech a výzkumech najezdili 160 549 km, nakoupili pohonné hmoty v objemu ca 230 000 Kč a navštívili 471 katastrů obcí v 15 okresech Jihomoravského, Olomouckého a Zlínského kraje.

Z celkového počtu 1245 akcí jsme provedli dohled, popřípadě výzkum při výstavbě 267 rodinných domů a jejich příslušenství, 654 akcí bylo vyvoláno rekonstrukcí, či novým vedením NN, VN, MS, optických kabelů a telekomunikací. Dalších 324 akcí bylo vyvoláno rekonstrukcí komunikací (silnice, chodníky, cyklostezky, polní cesty a jiné krajinné prvky), vodovodů, kanalizací a ČOV, retenčních nádrží, výstavbou bytových domů a obytných souborů, výrobních hal, skladů a multifunkčních staveb.

Značná část kapacit jednotlivých pracovníků je kromě záchranných archeologických výzkumů věnována také jejímu vyhodnocení a převedení do nálezových a závěrečných zpráv. Z většiny akcí jsou zprávy vyhodnoceny do půl roku. V roce 2020 jsme vypracovali a odevzdali do archivu ÚAPP Brno,

v.v.i. 1231 nálezových zpráv a hlášení o celkovém rozsahu 4650 stran a 4768 obrazových příloh (viz kap. 4.2.).

Stejně jako v minulých letech se pracovníci ÚAPP Brno, v.v.i. i v roce 2020 pravidelně účastnili regionálních archeologických komisí (Jihomoravské, Středomoravské, Zlínské a Regionální archeologické komise Vysočiny), na kterých jsou rozdělovány archeologické akce.

Od roku 2018 vystupujeme v roli příjemce koordinátora spolu s AÚ AV ČR Praha, v.v.i, AÚ AV ČR Brno, v.v.i. a NPÚ při řešení projektu MK ČR NAKI II s názvem „Archeologie z nebe. Analýza a prezentace fondů dálkového průzkumu na Moravě a ve Slezsku“ (viz kap. 3).

V roce 2020 jsme podali ke Grantové agentuře ČR tři návrhy na řešení standardních projektů. Ve dvou případech jsme vystupovali jako řešitelé: *Život – násilí – smrt ve starší době bronzové* (navrhovatel Mgr. D. Parma, Ph.D.), *Centrální aglomerace Němčice nad Hanou. Interdisciplinární výzkum klíčové lokality doby laténské na Moravě* (navrhovatel Mgr. I. Čižmář, Ph.D.; spolunavrhovatel PhDr. J. Čižmářová); v jednom případě jako spolunavrhovatelé: *Velmožské mohyly jako odraz společnosti starší doby železné na Moravě* (PhDr. P. Fojtík, navrhovatel Mgr. M. Golec, Ph.D. – Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta). Dva projekty nebyly vybrány, u jednoho byla realizace podmíněna rozpočtovými možnostmi GA ČR (projekt byl nakonec přijat).

V roce 2020 jsme vydali Výroční zprávu 2019 a jedno číslo časopisu *Pravěk* Nová řada 28 (viz kap. 3). Plánovaná dvě čísla *Pravěk – Supplement* jsme nevydali; finanční prostředky byly přesunuty do kapitoly neziskové záchranné archeologické výzkumy z důvodu výpadku v Programu podpory záchranných archeologických výzkumů MK ČR (PPZAV) v r. 2020.

Vzhledem k současné epidemiologické situaci byly v roce 2020 zrušeny téměř všechny plánované odborné konference či přednášky pro laickou veřejnost a popularizace výsledků naší práce se přesunula do on-line prostoru, kde jsme poskytli řadu rozhovorů pro tisk a rozhlas (viz kap. 5.3.). Výsledky své práce jsme publikovali v desítkách odborných článků (viz kap. 5.1.). Naši práci také prezentujeme na webových stránkách organizace www.uapp.cz a na sociálních sítích www.facebook.com/uappbrno.

V rámci pravidel o čerpání dotace od zřizovatele – Jihomoravského kraje dané Smlouvou o poskytnutí dotace z rozpočtu Jihomoravského kraje jsme požádali o rozdělení dotace na část investiční a neinvestiční. Investiční část

dotace jsme využili na nákup osobních automobilů. Neinvestiční část dotace jsme využili zejména na zajištění neziskových záchranných archeologických výzkumů na území Jihomoravského kraje, interní vědeckovýzkumné granty pracovníků instituce, digitalizaci archivu nálezových zpráv a tisk publikací.

Zlatý nákrčník z doby římské objevený v r. 2020 ve Ždánickém lese

1.3. Organizační a personální struktura ústavu

Ústav archeologické památkové péče Brno, v.v.i. má brněnské ústředí, kde se nachází ředitelství, hospodářské oddělení, úsek odborných a technických pracovníků, laboratoř, odborný archiv a knihovna. Detašovaná pracoviště jsou v Kroměříži, Prostějově, Vyškově a ve Znojmě.

Přehled dislokace ústavu:

Pracoviště Brno: Kaloudova 1321/30, 614 00 Brno
tel.: 545242342-43, 545211255
e-mail: sekretariat@uapp.cz

Pracoviště Kroměříž: Kojetínská 14, 767 01 Kroměříž
e-mail: popelka@uapp.cz

Pracoviště Prostějov: Tetín 8, 796 01 Prostějov
tel.: 582347096
e-mail: fojtik@uapp.cz

Pracoviště Vyškov: Čsl. armády 1/2A, 682 02 Vyškov
tel. 517350773
e-mail: mikulkova@uapp.cz

Pracoviště Znojmo: Mičurinova 9, 669 02 Znojmo
tel.: 530512138
e-mail: humpola@uapp.cz

Zlaté mince z doby laténské nalezené při prospekci

Základní personální údaje

1. Struktura zaměstnanců v roce 2020 – průměrný přepočtený počet zaměstnanců

<i>Kategorie zaměstnanců</i>	<i>Muži</i>	<i>Ženy</i>	<i>Celkem</i>
archeolog	13,0	3,0	16,0
odborný pracovník – technik, konzervátor	1,0	12,0	13,0
technicko – hospodářský pracovník	1,0	5,0	6,0
Celkem	15	20	35

2. Struktura zaměstnanců dle vzdělání – stav k 31. 12. 2020

<i>Dosažené vzdělání</i>	<i>Muži</i>	<i>Ženy</i>	<i>Celkem</i>	<i>%</i>
střední odborné	0	1	1	2,8
úplné střední odborné	0	11	11	31,4
vyšší odborné	0	2	2	5,7
vysokoškolské	13	8	21	60,1
Celkem	13	22	35	100,0

3. Vznik a ukončení pracovních poměrů v roce 2020

<i>Pracovní poměr</i>	<i>Počet</i>	<i>Pracovní poměr</i>	<i>Počet</i>
vznik	1	ukončení	2

1.4. Statutární a dozorčí orgány

Rada Ústavu archeologické památkové péče Brno, v.v.i.

V roce 2020 se rada sešla kvůli vládním opatřením na jednom zasedání dne 4. 6.

Na zasedání konaném 4. 6. členové rady projednali, ověřili a jednomyslně schválili předložené zápisy o usneseních per rollam ze dne 6. 1. 2020 (návrh nového mzdového předpisu na rok 2020, návrh rozpočtu na rok 2020 a střednědobých rozpočtů na roky 2021 a 2022), ze dne 5. 3. 2020 (návrh nových pravidel pro hospodaření s fondy) a 27. 4. 2020 (návrhy grantových projektů ke GA ČR řešitelů či spoluřešitelů I. Čižmáře, P. Fojtíka a D. Parmy). Dále členové rady projednali a jednomyslně schválili koncept Výroční zprávy za rok 2019. Členové rady projednali a schválili návrh na přidělení výsledku hospodaření za rok 2019 do rezervního fondu. Ředitelka shrnula hospodaření a činnost instituce od posledního zasedání.

Místo druhého zasedání ředitelka shrnula stav instituce a výhled do roku 2021 a rozeslala jej členům rady.

Dozorčí rada Ústavu archeologické památkové péče Brno, v.v.i.

V roce 2020 proběhlo jedno zasedání dozorčí rady dne 21.5. Na 5. zasedání dozorčí rada obdržela návrh Výroční zprávy ÚAPP Brno, v.v.i. za rok 2019 a odsouhlasila jej.

1.5. Informace o změnách zřizovací listiny

Zřizovací listina veřejné výzkumné instituce byla schválena usnesením Zastupitelstva Jihomoravského kraje č. 631/06/Z 9 ze dne 27. 4. 2006.

Usnesením č. 1108/07/Z 16 Zastupitelstva Jihomoravského kraje byl dne 22. 2. 2007 schválen dodatek č. 1 ke zřizovací listině a dále usnesením č. 1440/07/Z 21 Zastupitelstva Jihomoravského kraje byl dne 8. 11. 2007 schválen dodatek č. 2. S účinností od téhož dne bylo zřizovatelem vydáno Úplné znění Zřizovací listiny veřejné výzkumné instituce.

V roce 2014 došlo ke změnám zřizovací listiny. Usnesením č. 1228/14/Z12 Zastupitelstva Jihomoravského kraje ze dne 19. 6. 2014 byl schválen Dodatek č. 3 ke Zřizovací listině veřejné výzkumné instituce. V návaznosti na to pak bylo vyhotoveno a 19. 9. 2014 doručeno Úplné znění Zřizovací listiny veřejné výzkumné instituce.

V roce 2015 bylo vyhotoveno v návaznosti na Dodatek č. 4 schválený Zastupitelstvem Jihomoravského kraje usnesením č. 1901/15/Z19 ze dne 25. 6. 2015 Úplné znění Zřizovací listiny veřejné výzkumné instituce.

V roce 2019 došlo ke změně zřizovací listiny. Usnesením č. 1899/19/Z21 Zastupitelstva Jihomoravského kraje ze dne 25. 4. 2019 byl schválen Dodatek č. 5 ke Zřizovací listině veřejné výzkumné instituce. V návaznosti na to s účinností od téhož dne bylo zřizovatelem vydáno Úplné znění Zřizovací listiny veřejné výzkumné instituce.

V roce 2020 nedošlo k žádným změnám Zřizovací listiny.

2. STANOVISKO DOZORČÍ RADY A RADY INSTITUCE K NÁVRHU ZPRÁVY O ČINNOSTI ÚAPP BRNO, v.v.i. V ROCE 2020

Dozorčí rada se vyjadřuje k návrhu zprávy o činnosti Ústavu archeologické památkové péče Brno, v.v.i. za uplynulý rok dle §19 odst. 1 písm. i) zákona č. 341/2005 Sb. o veřejných výzkumných institucích a své vyjádření předává řediteli a radě instituce.

Dozorčí rada ÚAPP Brno, v.v.i. projednala na svém 1. zasedání dne 4. 5. 2020 návrh Výroční zprávy ÚAPP Brno, v.v.i. za rok 2020 a své kladné vyjádření předložila řediteli a radě instituce.

Rada instituce schvaluje výroční zprávu a účetní uzávěrku ÚAPP Brno, v.v.i. za uplynulý rok dle §18 odst. 2 písm. e) zákona č. 341/2005 o veřejných výzkumných institucích.

Rada ÚAPP Brno v.v.i. projednala per rollam (zápis ze dne 5. 5. 2020) koncept Výroční zprávy za rok 2020 včetně Zprávy auditora a účetní uzávěrky a schválila jej.

Nový nález ikonického závěsku z doby laténské

3. ŘEŠENÍ VĚDECKÝCH PROJEKTŮ A EDIČNÍ ČINNOST

V roce 2020 se pracovníci ústavu podíleli na řešení projektu:

„Archeologie z nebe. Analýza a prezentace fondů dálkového průzkumu na Moravě a ve Slezsku“

- poskytovatel: Ministerstvo kultury České republiky program NAKI II (DG 18P02OVV058)
- příjemce: Ústav archeologické památkové péče Brno, v.v.i., Národní památkový ústav, Archeologický ústav AV ČR Brno, v.v.i., Archeologický ústav AV ČR Praha, v.v.i.
- termín: 2018–2022

V roce 2020 byly u Grantové agentury ČR podány tři návrhy na řešení projektů. Ve dvou případech jsme vystupovali jako řešitelé: *Život – násilí – smrt ve starší době bronzové na Moravě* (navrhovatel: Mgr. David Parma, Ph.D.), *Centrální emporium v Němčicích nad Hanou. Interdisciplinární výzkum klíčové lokality doby laténské na Moravě* (navrhovatel Mgr. I. Čižmář, Ph.D.; spolunavrhovatel PhDr. J. Čižmářová); v jednom případě jako spolunavrhovatelé: *Velmožské mohyly jako odraz společnosti starší doby železné na Moravě* (PhDr. P. Fojtík, navrhovatel Mgr. M. Golec, Ph.D. – Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta). Dva projekty nebyly vybrány, u jednoho byla realizace podmíněna rozpočtovými možnostmi GA ČR (projekt byl nakonec přijat).

Od roku 1994 vydává ÚAPP Brno obnovený časopis *Pravěk – Nová řada* (od 2. ročníku) a od roku 1998 jeho materiálovou řadu *Pravěk – Supplementum*. V roce 2004 byla obnovena edice „Postavy moravské archeologie“ jako další vedlejší řada časopisu *Pravěk*. Ve spolupráci s Moravským archeologickým klubem a Ústavem archeologie a muzeologie FF MU jsme dosud vydali čtyři svazky.

V materiálové řadě časopisu *Pravěk – Supplementum* byly naplánovány k vydání dvě čísla, bohužel vzhledem k výpadku fondu Program podpory záchranných archeologických výzkumů byly finanční prostředky přesunuty na provádění neziskových ZAV.

V roce 2020 vyšlo další číslo *Pravěku – Pravěk* Nová řada 28. Číslo je rozděleno na *recenzované studie* se 7 příspěvky věnovanými významnému životnímu jubileu kolegy Miroslava Šmída zahrnujícími dějiny od neolitu až po dobu halštatskou od pracovníků ÚAPP Brno, v.v.i. a vědců z dalších institucí. V kapitole *Kalendárium moravské a slezské archeologie* jsou vzpomenuata významná výročí badatelů připadající na rok 2020. V závěru je zařazena rubrika *Literaria Archaeologica* s recenzemi na nové odborné publikace.

Výroční zpráva 2019. Ve výroční zprávě jsou shrnuty veškeré důležité informace o dění v instituci v roce 2019; dále jsou zde základní personální údaje, informace o hospodaření instituce spolu se zprávou auditora. Zároveň obsahuje seznam všech pozitivních záchranných archeologických akcí instituce se stručným popisem zjištěných a prozkoumaných situací spolu se seznamem odevzdaných nálezových zpráv a seznamem publikační a popularizační činnosti pracovníků.

Zlomky skleněných náramků z doby laténské

4. PRŮZKUMY, VÝZKUMY A DOKUMENTACE V ROCE 2020

4.1. Pozitivní terénní akce

V roce 2020 bylo nově evidováno 1245 záchranných výzkumů a dohledů, dalších 75 výzkumů pokračovalo z předchozích let. Celkem se v r. 2020 podařilo realizovat 1320 akcí, z toho 128 bylo pozitivních. Na financování neziskových záchranných výzkumů, především rodinných domů na území Jihomoravského kraje, byla využita neinvestiční část dotace od zřizovatele v rámci „Smlouvy o poskytnutí dotace z fondu Jihomoravského kraje“. Další neziskové záchranné výzkumy na Prostějovsku a Zlínsku byly hrazeny institucí.

BÍLOVICE-LUTOTÍN (okr. Prostějov)

Jurdův mlýn – kabely distribuční sítě NN (P. Fojtík, č. akce 776/20)

Archeologický dohled při pokládce zemních kabelů distribuční sítě NN v Bílovicích, které jsou místní částí obce Bílovice-Lutotín okr. Prostějov, zachytil archeologické situace. Jejich výzkum a dokumentace byly ovlivněny charakterem vlastní stavby, spočívající v hloubení úzkých rýh dosahujících hloubky cca 110 cm. V těsné blízkosti tzv. „Jurdova mlýna“ (dům č. p. 23) byla zachycena skupina sídlištních jam dokládajících existenci osady Germánů pozdní doby římské. V blízkosti kaple sv. Floriána a tedy nedaleko tzv. „Bílovického žudru“, venkovské usedlosti z 2. poloviny 18. století, rýha protнула výraznější planýrky/smetiště náležející novověku 17. století. Na překvapivý prostorový rozsah sídliště z doby římské poukazuje narušená kulturní vrstva před domem č. p. 6. Život středověké vesnice pak dokumentuje kulturní vrstva s keramikou pokročilé doby hradištní u domu č. p. 5 a sídlištní jáma s keramikou 14. století u domu č. p. 41. Výše přiblížená drobná archeologická zjištění výrazně přispěla do již tak barvitě mozaiky pravěkého a raně historického osídlení katastru administrativně-správní obce Bílovice-Lutotín, okr. Prostějov.

BÍLOVICE NAD SVITAVOU (okr. Brno-venkov)

Autobusová zastávka Lesní školka Jezírko – kabely distribuční sítě NN (P. Kos, č. akce 1063/20)

Během výstavby nástupních stanovišť autobusové zastávky byly po východní straně silnice zachyceny v šachtě IS pozůstatky suterénních částí bývalé panenské lichtensteinské myslivny vystavěné roku 1791 a zbořené roku 2004. Cihly opatřené kolky dokazují, že zmíněná stavba byla od základu přestavěna během 2. pol. 19. století z cihel, které produkovala cihelna na Dolním Cejlu, pracující v Brně v rozmezí 60. a 80. let 19. století.

BLUČINA (okr. Brno-venkov)

Pastvíska – CTPark Blučina, BLU2 (I. Čižmář, č. akce 97/20)

Během záchranného archeologického výzkumu se podařilo upřesnit představu o rozsahu a struktuře osídlení lokality „Pastvíska“ zkoumané již dřívějšími výzkumy. Zdá se, že se podařilo zachytit západní okraj osídlené plochy na mírném návrší, které pozvolna spadá do inundačního prostoru řeky Cezavy. Evidovány byly sídlištní aktivity ze starší a mladší doby bronzové, ojediněle také z raného středověku (jeden keramický fragment je dále možné přiřadit ke kultuře se zvoncovitými poháry). Při plošném odkryvu v této trase bylo zachyceno celkem 27 objektů. Často šlo o kruhové sídlištní nebo zásobní jámy, v jedné z nich pak byl uložen skelet asi dvacetileté ženy ve skrčené poloze. Materiál z tohoto objektu bohužel umožňuje dataci pouze rámcově do doby bronzové. Po celou dobu výzkumu byla také sledována kulturní vrstva dosahující mocnosti cca 0,5 m. Při jejím postupném snižování stavební mechanizací bylo kromě ojedinělých zlomků keramiky objeveno několik částí nádob vsazených do sebe, které je možné datovat do mladší doby bronzové. Objekty datované rámcově do pravěku nebo doby bronzové byly zachyceny také při kopání přípojky vodovodu, kde se písčité podloží svažovalo do nivy řeky Litavy. S ohledem na nastupující spodní vodu však nebylo možné provést jejich průzkum.

Blučina – keramický depot do sebe vsazených nádob z doby bronzové

BOSKOVICE (okr. Blansko)

Ul. Sušilova, Šemberova a náměstí 9. května – zásobování teplem a el. energií – Boskovice střed (M. Přichystal, č. akce 864/20)

V průběhu záchranného archeologického výzkumu v katastrálním území Boskovice (okr. Blansko) při realizaci stavby „Zásobování teplem a el. energií – Boskovice, střed“ bylo v jihozápadním a středním úseku stavby zdokumentováno celkem 13 zahloubených archeologických objektů a kulturní vrstva, které představují pozůstatky dosud neevidovaných pravěkých a novověkých sídlištních aktivit. Většina z nich se koncentrovala v jihozápadním úseku stavby, na pozemcích parc. č. 1228/6, 1228/7, 1231/2, 1232/3, 1242/2 přiléhajících k severozápadní až severní straně komplexu budov ZŠ Sušilova. Kromě jedné patrně kúlové jámy a jednoho pyrotechnologického zařízení se jednalo o sedm sídlištních jam bez možnosti bližší funkční interpretace. Na základě movitého materiálu, především zlomků keramických nádob, získaného vzorkováním jejich výplní lze dva objekty přesněji datovat do doby halštatské, další dva rámcově

začlenit do pravěku a zbylých pět přiřadit do novověku. Osídlení z doby halštatské snad souvisí s vesnickým zázemím současného hradiska, které bylo vybudováno asi 500 m jihozápadně na vrcholu kopce „Na baště“. Novověké objekty mají pravděpodobně spojitost s původním panským hospodářským dvorem či zbořenou domovní zástavbou, jejíž destrukce byly sledovány po obou stranách dotčeného úseku ulice Sušilova. Z té byly dokumentovány jen reliкty asi novověkého kamenného sklepa v jihovýchodním cípu pozemku parc. č. 112/1 vymezeném křižovatkou dnešních ulic Sušilova a Šemberova. Osamocené novověké soujámí, které bylo zachyceno v proluce mezi domy Šemberova 89/13 a Průchodní 1501/12, nejspíše představuje pozůstatek po nespécifikované hospodářské činnosti, probíhající v závěru původní parcely za jedním ze zmiňovaných zbořených domů při severní straně ulice Sušilova. Konečně prostorově rozsáhlá, ovšem na nálezy nepřítis bohatá kulturní vrstva obecně pravěkého stáří byla zjištěna podél téměř celé východní hranice pozemku u ZŠ 9. května.

BRANIŠOVICE (okr. Brno-venkov)

U Zámku – rekonstrukce vodovodu (I. Čizmář, č. akce 701/20)

Záchranný archeologický výzkum probíhal při rekonstrukci vodovodního potrubí na mírném návrší v jihozápadní části Branišovic, mimo jiné v okolí místního zámku. Na tomto místě bylo již dříve dokumentováno osídlení věteřovské kultury v souvislosti s výstavbou nové kanalizace (Výroční zpráva 2015, 35–36). Stavba vodovodu probíhala paralelně s výkopy pro kanalizaci, v některých úsecích se dokonce s nimi i křižila. I tentokrát byly výkopem porušovány četné objekty, mimo jiné také zásobní jámy ze starší doby bronzové (věteřovská kultura) a nově také z mladší doby bronzové. Některé objekty poskytly bohatší keramický inventář, jedna z věteřovských jam vydala také v našem prostředí zatím neobvyklý nález kamenného kadlubu. Při výzkumu byl zachycen také objekt, který poskytl kolekci keramiky a zvířecích kostí. S ohledem na rozměry objektu a zachycené kúlové jámy se jedná o zemnici, datovat ji lze na základě získaného materiálu do pozdní doby laténské (LT C2–D1). Výkopem pro vodovodní potrubí byly porušeny také četné objekty a další situace související s novověkým osídlením obce. Situace běžné pro zázemí hospodářských stavení byly dokumentovány v prostoru dnešních ulic a ukazují tak na původní odlišnou strukturu zástavby obce.

Branišovice – zásobní jáma věteřovské kultury a zlomek kamenného kadlubu

BRNO-BOSONOHY (Brno-město)

Intravilán – dostavba kanalizačního systému, III. a IV. etapa, (J. Zubalík, č. akce 571/20)

V roce 2020 proběhla v městské části Brno-Bosonohy rekonstrukce kanalizační a vodovodní sítě, během které byly zaznamenány pozůstatky pravěkého, středověkého a novověkého osídlení. V ulici Přímá nedaleko Bosonožského náměstí byla ve výkopu přípojky zaregistrována menší zásobní jáma. Další sídlištní objekty byly zaznamenány ve stěnách výkopu pro kanalizaci v ulici Mlaty, mj. hliníky nebo příkop typu Spitzgraben. Ze všech objektů byl vyzvednut materiál chronologicky zařaditelný do lengyelské kultury. V prostoru Bosonožského náměstí pak byly dokumentovány zásypy lochů a sklepů, ve dvou případech i zbytky jejich zděných konstrukcí, datovaných do 13./14. stol. až 19. stol.

BRNO-BOSONOHY (Brno-město)

Ul. Přímá – novostavba RD, parc. č. 349/2 (J. Zubalík, č. akce 1244/20)

Při návštěvě staveniště rodinného domu v ulici Přímá na parcele 349/2 byl zaznamenán zahloubený objekt pravěkého stáří. Objekt byl zjištěn při dně výkopu pro základový pas, přičemž byl překryt cca 1 m mocnými vrstvami, snad svahovinami. Samotný objekt dosahoval hloubky cca 40 cm, jeho délka přesahovala tři metry. Ve výplni objektu se nacházely drobné keramické

zlomky a úštěpy štípané industrie. Na základě získaného materiálu a objektu dokumentovaného v blízkosti parcely během akce “Brno MČ, Bosonohy – III. a IV. etapa Dostavba oddílného kanalizačního systému” je možno tento objekt datovat do neolitického období, snad lengyelské kultury.

BRNO-ČERNOVICE (Brno-město)

U Psychiatrické nemocnice – rekonstrukce okružní křižovatky (J. Zubalík, č. akce 575/20)

Během rekonstrukce okružní křižovatky u Psychiatrické nemocnice v Brně-Černovicích byly ve stěnách výkopu pro kanalizaci dokumentovány pravěké zahloubené objekty. Jeden ze zkoumaných objektů dosahoval délky cca 3,5 m a hloubky 1 m, dno měl nepravidelné a stěny svislé. Z jeho výplně byly získány keramické fragmenty, mezi nimiž se nacházel i větší zlomek okraje a těla nádoby, umožňující dataci do 2. poloviny 4. až počátku 5. století. Vzhledem k rozměru a tvaru objektu je možné, že se jedná o zahloubený jednoprostorový sídelní objekt s nepravidelnou podlahou – tzv. chatu. Další zachycené struktury se nacházely ve stěně výkopu naproti sobě, lze tedy předpokládat, že se jedná o jeden objekt. Délka objektu přesahuje 5 m, hloubka činí 80 cm, dno bylo ploché a stěny svislé. Keramika umožňuje rámcovou dataci do období mladšího pravěku, snad také do 2. poloviny 4. až počátku 5. století. Nelze vyloučit, že se jedná o zahloubený jednoprostorový sídelní objekt s pravidelnou podlahou.

BRNO-HORNÍ HERŠPICE (Brno-město)

Ul. Kšírova – dostavba areálu firmy Hortim-International (J. Zubalík, č. akce 951/20)

Během podzimu 2020 proběhl záchranný archeologický výzkum vyvolaný rozšířením areálu firmy Hortim-International v Brně Heršpicích. V září došlo v místě budoucí haly k odkryvu devíti hrobů z mladší doby železné. Stav dochování kostí byl špatný, dochovaly se především v okolí kovových milodarů; ve dvou případech se kostra nedochovala vůbec. Mezi milodary se objevovaly železné spony, bronzová spona münzingského typu, ve třech hrobech se vyskytovaly bronzové ozdoby – nápažníky či náramky, nánožníky, v jednom případě i nákrčník. Jednou byl zastoupen hrob bojovníka, který měl ve výbavě železný meč včetně pochvy a železnou sponu. Tyto nálezy umožňují datovat pohřebiště do stupně LT B1. V prosinci výzkum pokračoval v místě budoucí

retenční nádrže, nacházející se na opačné ploše stavby přilehlé blíže ke Kšírově ulici. Během této části výzkumu zde bylo odkryto několik sídlištních objektů, mj. zásobních jam. Část těchto objektů dle nálezů ve výplních náleží velatické kultuře, ostatní objekty chronologicky spadají do období horákovské kultury. V jednom ze sídlištních objektů se podařilo vyzvednout tři tkalcovská závaží.

Brno-Horní Heršpice – hrob bojovníka z doby laténské s železným mečem uloženým v pochvě

BRNO-KOMÍN (okr. Brno-město)

Ul. Turistická – novostavba zařízení pro výcvik a vzdělávání OSH ČR (J. Zubalík, č. akce 210/20)

Při stavbě kryté jízдарny došlo k objevu a dokumentaci tří archeologických objektů z mladší doby kamenné. V terénním zářezu, vzniklém v minulosti při stavbě haly, byl prozkoumán menší objekt, patrně zásobní jáma, z níž byl získán nepočetný keramický materiál umožňující datování do lengyelského kulturního komplexu. V zásypu se nacházela rovněž starší intruze ve formě

části nádoby z období kultury s lineární keramikou. V prostoru skrývky byla prozkoumána jáma nepravidelného tvaru, vzniklá po těžbě hlíny (tzv. hliník). V její výplni se nacházel početný keramický materiál včetně dvou částečně zrekonstruovatelných nádob s plastickými výčnělky a rohatými uchy. Také se podařilo vyzvednout několik kusů štípané kamenné industrie, především různé úštěpy, ale v několika případech i čepelky, a rovněž několik kusů suroviny na výrobu kamenné broušené industrie, jeden neurčitelný nástroj a jednu sekerku. Hliník je na základě hmotné kultury možno přiřadit lengyelské kultuře. Rovněž poslední dokumentovaný objekt lze datovat do lengyelského období. Jedná se o sídlištní objekt neurčitelné funkce, snad okrajovou část menšího hliníku. Při vzorkování jeho výplně se podařilo kromě keramických zlomků (včetně fragmentu výdutě s plastickým výčnělkem) vyzvednout několik úštěpů štípané industrie a vývrtek z výroby broušeného sekeromlatu. Záchranný archeologický výzkum v Brně-Komíně v roce 2020 potvrdil existenci sídliště mladoneolitického stáří, které bylo ve zkoumaném prostoru dosud známo z povrchových sběrů. Toto sídliště doplňuje další podobné lokality, které jsou známy v nedalekém okolí, mezi ně patří sídliště zkoumaná na katastru Komína v tratích „Nivy“ a „Na Předním padělků“ či mezi ulicemi Nad Lískami a Ulrychova, nebo sídliště známé z nedalekého katastru Rozdrojovic.

BRNO-LÍŠEŇ (Brno-město)

Ul. Houbařská – obytný soubor RD Houbařská (J. Zubalík, č. akce 1080/20)

Při skrývce plochy pro budoucí rodinný dům při ulici Střelnice bylo zaznamenáno laténské sídliště, ke kterému lze přiřadit dvě zahloubené zemnice s plochým dnem a snad mělký příkop nacházející se nedaleko. V zásypu se nacházely zlomky keramiky a železné spony, která umožňuje dataci do stupně LT B. Některé ze zachycených sídlištních objektů lze na základě získaného materiálu pouze rámcově datovat do pravěkého období, snad do doby bronzové. Výzkum v této části odkryl také slovanský zahloubený objekt sloužící jako železářská huť, ve které se nacházely minimálně dvě pece. V blízkosti tohoto objektu se nacházela zásobní jáma. Na opačné straně staveniště ve výkopu pro kanalizaci byla zaregistrována a vyzvednuta lebka bovida (zubra), stará cca 100 až 150 000 let.

Brno-Líšeň – výrobní objekt se dvěma železářskými pecemi z raného středověku

BRNO-PONAVA (okr. Brno-město)

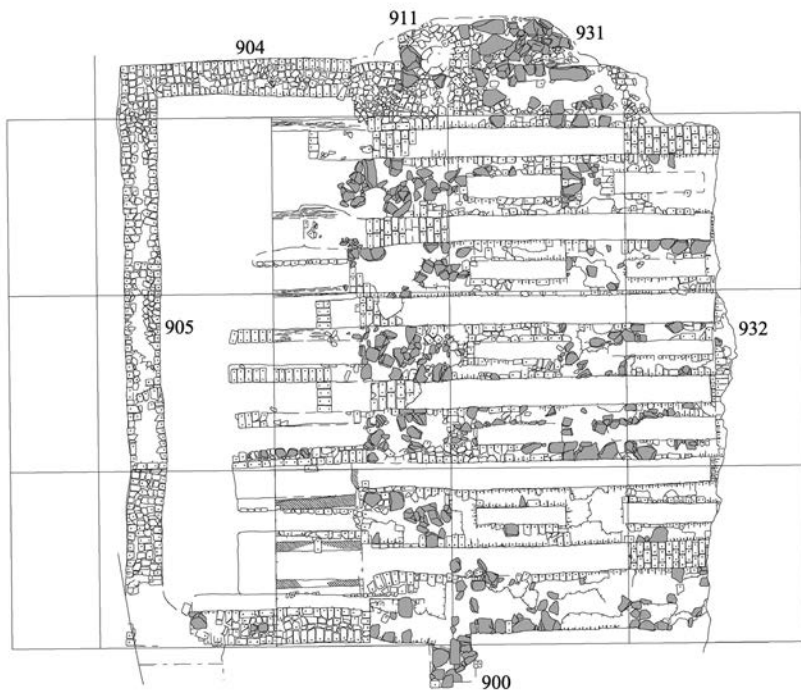
Ul. Botanická – Areál sportovních nadějí, Sportovní gymnázium L. Daňka (P. Kos, č. akce 1064/20)

Při výstavbě objektu tělocvičny u Sportovního gymnázia Ludvíka Daňka na brněnské Ponavě, došlo při budování stavební jámy a základů k narušení původního cihlářského hliníku a následně i žárové vypalovací pece z období raného novověku. Téměř kompletní půdorys základů šestikanálové pece o původních rozměrech cca 13 x 15 m souvisel s bývalou cihelnou R. Deyckse, která byla v provozu po roce 1871.

BRNO-SLATINA (okr. Brno-město)

Intravilán – novostavba RD, parc. č. 2155/1 (D. Parma, č. akce 1238/20)

V prostoru novostavby rodinného domu byla zachycena jediná sloupová jáma vyplněná mazanicovou destrukcí bez jakýchkoliv doprovodných nálezů.

Brno-Ponava – cihlářská pec z období raného novověku

BRNO-STARÝ LÍSKOVEC (okr. Brno-město)

Ul. Netroufalky – prodloužení tramvajové trati z Osové ke Kampusu MU v Bohunicích (M. Přichystal, č. akce 338/20)

Výkopy pro přeložku vodovodu a terénní úpravy prostoru budoucí konečné nové tramvajové tratě před Fakultní nemocnicí Brno odkryly úseky dosud neporušeného terénu s celkem 68 zahluobenými sídlištními objekty. Podle získaného materiálu, především zlomků keramických nádob, představují tyto objekty pokračování známé osady kultury s lineární keramikou, která byla z větší části odkryta již při výstavbě sousedního nákupního centra Campus Square a navazujících administrativních budov Campus Science Park (naposledy Výroční zpráva 2017, 43). Mezi objevenými objekty převažovaly kúlové jámy, v nichž byla původně ukotvena nosná konstrukce charakteristických dlouhých domů obdélníkového půdorysu. Rozpoznány byly části dvou takových domů, oddělených od sebe navzájem stavebními jámami. Delší dům měl jeden konec zpevněn základovým žlabem a dosahoval šířky 5,5 m a délky nejméně 22 m. V okolí pak bylo prozkoumáno ještě několik blíže neinterpretovatelných sídlištních jam a jedna zásobní jáma.

BRNO-TUŘANY (okr. Brno-město)

Intravilán – odkanalizování čtvrti Dvorská (J. Zubalík, č. akce 72/20)

V průběhu roku 2020 byly během rekonstrukce kanalizace a vodovodu v městské čtvrti Dvorská zaznamenány zahluobené sídlištní objekty – kúlové jámy, příkopovitý útvar a jámy neurčitelné funkce. Na základě nepočteného keramického materiálu a zlomku broušené industrie lze některé z nich předběžně zařadit do zemědělského pravěku, snad do neolitu. V jednom objektu se nacházela slovanská keramika.

BRNO-TUŘANY (okr. Brno-město)

Letiště Brno – hala B+D (D. Parma, č. akce 539/20)

Záchranným výzkumem se podařilo zachytit a definitivně prostorově fixovat místo dopadu letounu P-51B sestřeleného protivzdušnou obranou během náletu z 11. října 1944. Byly vybrány všechny identifikovatelné zlomky převážně menších rozměrů, místo samotné se bude nacházet pod objízdou komunikací na hraně haly B a bude již pro další výzkum nedostupné.

Brno-Tuřany – zlomky letounu P-51B sestřeleného během náletu z 11. října 1944

BRNO-ZÁBRDOVICE (okr. Brno-město)

Ul. Vranovská – Dům s ateliéry a byty, Vranovská 48/7 (I. Čižmář, č. akce 703/20)

V průběhu záchranného archeologického výzkumu při ul. Vranovská bylo zjištěno torzo jediné archeologické situace. Jednalo se o zahloubený pravěký objekt, který byl již dříve zničen původní výstavbou, a to jak zdí původního domu na sousední parcele, tak patrně i sklepními prostory v místě předmětného staveniště. Poslední zbytky jámy (dochovaly-li se nějaké) byly odtěženy při bagrování stavební jámy, kde bylo podloží sníženo více než o 1 m. Podle nálezů je možné zjištěný objekt datovat rámcově do doby bronzové. Jedná se o součást sídelního areálu zkoumaného v minulých letech. S pravěkými sídlištními objekty a snad také se středověkými situacemi je třeba počítat i na sousedních parcelách při další případné výstavbě. Je však možné předpokládat silné poškození archeologických situací podsklepením stávajících domů.

Brno-Zábrdovice – pohled z dronu na zkoumanou plochu v areálu bývalé Zbrojovky

BRNO-ZÁBRDOVICE (okr. Brno-město)

Areál bývalé Zbrojovky – prostranství kolem objektu Nářadovny (I. Čižmář, č. akce 948/19)

Počátkem roku 2020 byla ukončena část záchranného archeologického výzkumu v bývalém areálu Zbrojovky. Kromě kulturní vrstvy v jižní části stavby byly zjištěny zahloubené objekty, jejichž inventář obsahoval především keramiku, zvířecí kosti, ojediněle také rohovcové úštěpy či zlomky drobných bronzových předmětů. Nejstarší komponentu zachycenou na sídlišti představuje jáma s nálezy kultury s moravskou malovanou keramikou. Byly z ní získány typické střepy z velkých puten zdobených pupky, štípaná a broušená industrie. Nechyběla ani příznačná malovaná keramika, která datuje celý soubor na přelom fáze lengyel I/II, zhruba k roku 4 500 př. n. l. Další období na lokalitě zastupuje mohylová kultura střední doby bronzové (cca 1650–1300 př. n. l.). Keramika z tohoto období byla zjištěna v zásypu jedné kruhové jámy a ojedinělé zlomky také v zásypu mladšího příkopu. Další a nejvýraznější komponentu představuje mladší doba bronzová (cca 1300–1050 př. n. l.) projevující

se na lokalitě typickými kruhovými jámami. Do jejího průběhu spadá také silná kulturní vrstva zjištěná v jižní části lokality. Kromě několika rekonstruovatelných tvarů se dochoval vesměs fragmentární materiál doplněný několika zlomkovými bronzami (např. část bronzové jehlice). Je možné konstatovat, že většina sídlištních jam zjištěná na lokalitě náleží právě do tohoto období. Na tuto komponentu navazuje období pozdní doby bronzové (cca 1050–800 př. n. l.) projevující se v menší míře ve střepevém materiálu pocházejícím ze dna příkopu protínajícího větší část odkryté plochy. V některých objektech byly v menší míře zachyceny také střepy z doby halštatské. Poslední komponentu zjištěnou na sídlišti představuje střední doba hradištní. Kromě jedné sídlištní jámy byly četné střepy z tohoto období zachyceny v horní části zásypu příkopu. Ještě v průběhu 9. století tak byl částečně zanesený příkop v terénu patrný. Podle nevýrazného zahloubení většiny objektů (často byla zachycena jen dna kruhových zásobních jam) je možné předpokládat, že podstatná část původního terénu (o mocnosti pravděpodobně více než 1 m) byla již dříve (patrně při budování areálu) odstraněna. Tato skutečnost má za následek mimo jiné také téměř úplnou absenci kúlových jam, které by jinak mohly tvořit půdorysy nadzemních domů. Zatím neznámou zůstává liniový objekt – příkop, který sice poskytl nevalné množství materiálu datovaného do mladší/pozdní doby bronzové, porušuje však jednu z výše uváděných kruhových jam z mladší doby bronzové. Jednu z původních interpretací, že by se mohlo jednat o příkop ohraničující římský pochodový tábor, je možné vyloučit, a to na základě půdorysu, který se

Brno-Zábrdovice – keramika z objektů mladší doby bronzové

stáčí do mírného oblouku. Naopak je pravděpodobná interpretační varianta, že příkop mohl ohraničovat dosud nezjištěný areál z pozdní doby bronzové. V severovýchodní části skrývky byla pravěká lokalita zřejmě v průběhu 19. století (snad i dříve) porušena odtěžením původního terénu. Vzniklá jáma byla následně částečně dorovnána při stavbě areálu Zbrojovky ve 20. letech 20. století, kdy bylo mírné návrší s kulturní vrstvou srovnáno do jedné nivelety a přebytečný terén byl shrnut do vytěženého prostoru. Sledy recentních vrstev promíchané s pravěkými tak byly dokumentovány na několika profilech. Účel odtěžení terénu není dosud úplně jasný. Část terénu mohla být využita na zbudování železničního náspu, je třeba také poznamenat, že v tomto prostoru probíhala úvozová cesta spojující Židenice s Husovicemi. Že se podařilo část této cesty zachytit přímo během výzkumu, můžou dokládat vyjeté koleje po vozech zjištěné na dně jedné ze sondází. V severozápadní části plochy se podařilo zachytit liniový objekt vyplněný recentním zásypem. Není vyloučeno, že se může jednat o zasypané koryto regulované části vodoteče (dnes již zatrubněné) od dělující se od toku řeky Svitavy. V západní části skrývky byl také zachycen liniový útvar, jehož zásyp při dně je možné považovat za pravěký, jinak však byl vyplněn recentními navážkami. Mohlo by se tak jednat o pozůstatky dalšího pravěkého příkopu. Během výzkumu se podařilo zachytit mírné návrší zvedající se nad inundační pásma řeky Svitavy. Na něm se koncentrovalo nevýrazné osídlení kultury s moravskou malovanou keramikou, dále především sídliště z mladší doby bronzové. Zřejmě v pozdní době bronzové zde byl vybudován příkop, nevýrazné osídlení patří také době halštatské a střední době hradištní. Kdysi zřetelná vyvýšenina (snad i ostrov) poskytovala pravěkým obyvatelům v často zaplavovaném inundačním pásu kolem meandrující řeky jedno z mála míst nabízející stabilní pevnou půdu pod nohama.

BRNO-ŽIDENICE (okr. Brno-město)

Ul. Táborská, ul. Vančurova – stavební komplex Táborská-Vančurova 1+2 etapa (J. Zubalík, č. akce 950/20)

V r. 2020 proběhl záchranný archeologický výzkum na stavbě bytového domu mezi ulicemi Táborská a Vančurova v městské části Brno-Židenice, který odkryl dříve neznámé osídlení jordanovské kultury. Většina objektů se nacházela v severní části staveniště, při Vančurově ulici. Nejzajímavějším nálezem byl keramický depot, čítající dvě celé nádoby, fragmenty další nádoby, jádro a úštěp

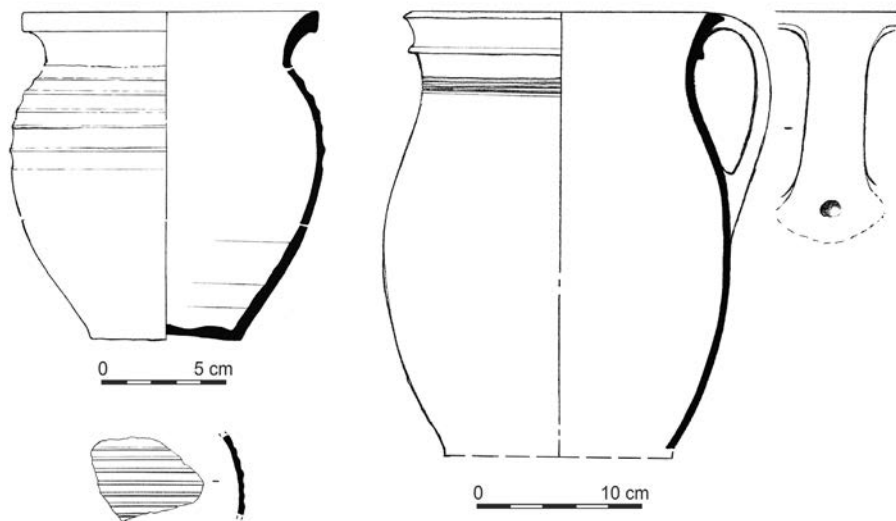
Brno-Židenice – hromadný nález keramických nádob a štípané industrie kultury jordanovské

kamenné štípané industrie. Depot byl uložen v poměrně mělké kruhové jámě o průměru cca 1,2 m. Nejrozlehlejším objektem byl hliník, jehož neúplné rozměry přesahují 12 × 8 m, hloubka dosahuje přibližně 1 m. Na nepravidelném dně byly zaznamenány dvě kumulace zlomků pálené hlíny, nasvědčující přítomnosti pyrotechnologických zařízení. V zásypu samotného hliníku se kromě keramických fragmentů našel početný soubor štípané industrie obsahující nástroje, úštěpy i jádra, převážně z rohovce ze Stránské skály. Lze předpokládat, že hliník sloužil druhotně jako dílna na výrobu štípané industrie. Mezi hliníkem a depotem byly zachyceny dvě menší zásobní jámy. Střední a jižní částí plochy stavby vedly dva lineární příkopovité útvary ve směru východ – západ. Z jejich výplně pochází pouze několik úštěpů štípané industrie a malých zlomků pravěké keramiky. Oba útvary by snad mohly být relikty úvozové cesty. Kromě dokladů pravěkého osídlení byly po celé ploše staveniště dokumentovány objekty související s historickým osídlením Juliánova, založeného v r. 1786. Mezi těmito objekty byly zastoupeny odpadní jámy, jímky, vápenné jámy, zděné sklepy a pět zahluobených lochů. Byly dokumentovány tři typy lochů. Nejjednodušším typem byla pouhá vyhloubená jáma o délce cca 2,6 m a šířce až 1,4 m (podhloubená část dosáhla délky 1,2 m). Z výplně lochu, dosahujícího hloubky 1,8 m od úrovně skrývky, byl kromě keramického materiálu vyzvednut i srp a krejcar, datovaný do roku 1860. Vstup do lochu byl možný pravděpodobně pomocí žebříku. Tři lochy měly přístup ve formě schodů vyhloubených do rostlého terénu. Ve dvou případech schody ústily do přibližně oválné prostory o rozměrech cca 2 × 1,5 m, třetí loch byl tvořen pouze malou prostorou o velikosti 1,2 × 0,8 m. Konstrukčně nejsložitější loch měl dokumentovány dvě různé fáze. Ve starší fázi byl vstup řešený rovněž schody vytesanými do podloží. Po jeho ošlapání došlo k výstavbě nového schodiště z kotovic zděných na hlínu. Ve stěnách u schodů se nacházely kapsy, do kterých byly uloženy dřevěné prahy. Schody ústily do přibližně obdélné prostory o rozměrech 2 × 1,2 m. Ze zásypu tohoto lochu se podařilo vyzvednout množství keramických fragmentů, několik celých nádob i soubor pracovního náčiní, čítající například motyčku, sekeru nebo zlomek listu pily.

BŘEZINA U KŘTIN, OCHOZ U BRNA (okr. Brno-venkov)

Vysoká, Pod Kapličkou – ověřovací výzkum vápenice (P. Kos, č. akce 919/20)

Předmětem zjišťovacího archeologického výzkumu na k. ú. Březiny u Křtin (okr. Brno-venkov) v roce 2020 byla zaniklá historická vápenice v lesní trati „Vysoká“, v poloze „Pod Kapličkou“ (její idealizovaná rekonstrukce je na přebalu Výroční zprávy 2020). Úkolem odkryvu byla sondáž v reliktech bývalé vápenické pece, směřovaná k určení stáří a základních parametrů zkoumaného výrobního zařízení (Březina-Vysoká I). Jedinou sondou, zaujímající zhruba $\frac{1}{4}$ rozlohy pece, byla u Březiny odkryta zhruba $\frac{1}{2}$ peciště mohutného čtyřkanálového objektu vypalovací plamenné pece Müllerova typu 3, jehož vznik i zánik se podařilo na základě fragmentů několika keramických nádob spojit s obdobím 2. třetiny 13. až poč. 14. století. Pec měla původně stabilní kamennou konstrukci zadlabanou do skalního podloží a doplňkovou, z vápencového a pískovcového kamene. Periodická produkce březinské vápenice a její infrastruktura naznačují, že mohla zajišťovat distribuci stavebního vápna hned pro několik staveb současně, respektive pro jedinou rozsáhlejší stavbu. Z hlediska absence vápenic u některých stavebních objektů předpokládaného pozdně

Březina u Křtin - keramika 13. a 18./poč. 19. století z vápenice (kresba P. Kos)

románského až raně gotického slohu, se dnes nabízí církevní stavby (kostely) v Babicích n. S., Bukovince, Ochozi a Křtinách, eventuálně nepravděpodobně zahájení výstavby hrádku neznámého jména u Babic n. S. Konstrukce pece, množství nakumulovaného nedopalu a výrobního odpadu, zcela podporují opakovaný provoz pece. Datace pomocí keramiky (zlomky 2–3 nádob) je proto spojitelná pouze s posledními uskutečněnými výpaly, po nichž pak objekt pece zanikl. Blízkou analogií objektu z Březiny je do skály vytesaná obdobná čtyřkanálová pec č. I (obj. A) prozkoumaná u hradu Obrány na k. ú. Kanice, okr. Brno-venkov, která je datovaná v souladu s výstavbou hradu do 3. čtvrtiny 13. století. Geograficky nejbližší leží k Březině jen vápenice Na Okluku I na k. ú. Habrůvka, okr. Blansko, kterou lze označit za mladší provoz mateřské stavební huti působící v nedalekých Křtinách ve vrcholném středověku, který vápenici u Březiny nejspíše nahradil. Prozkoumaná pec z Březiny-Vysoké I představuje typické zařízení mladší části markraběcí přemyslovské stavební huti na jižní Moravě v období 13. století. Její využití bývá na Moravě spojeno obvykle s budováním kostelů, klášterů a hradů. Svou výrobní kapacitou (cca 62 m³ vápna) náleží k větším svého druhu. Oproti pecím z okolí Mokré a Kanic, kde se pohybují hloubky výrobních prostorů mezi 1,7–2 m, byla u březinské vápenice mocnost vsázky poněkud větší (2,5 m); je možné, že byla pec lépe zachovalá. Již zběžný rozbor surovin použitých k výpalu, naznačuje omezený okruh distribuce exploatovaných hornin. Na stavbu pece byly použity jak místní vápence (většinou), tak písčité droby (zlomky) a ojediněle také zjevně nechtěně přimíšené kusy železných limonitických rud; což svědčí o tom, že byly povětšinou sbírány v blízkém, max. půlkilometrovém okruhu (kóta Vysoká?). Od konce roku 2020 známe pozici další vápenice, která tu březinskou s největší pravděpodobností nahradila. Ležela v údolí Křtinského potoka naproti jeskyni Výpustek (Habrůvka-Na Okluku I) a tvořila ji jedna kanálová pec o přibližném počtu šesti tahových kanálů. I když tato pec nebyla archeologicky dosud blíže zkoumána, je nutné připustit, že svou jednorázovou výrobou asi 82 m³ vápna nahradila a současně převýšila výrobní kapacitu referované vápenice u Březiny (63 m³). Pokud si vyneseme soudobou situaci vápenic a zděných staveb (hrady, kostely, kláštery) do větší přehledné mapy, pak zjišťujeme, že subprovincie Křtinsko tvořila ve 13. století v jihozápadní části Drahanské vrchoviny poněkud zvláštní areál. Datování tamních zděných kostelů na zeměpanském majetku spadá svým založením do rozmezí cca 40. a 90. let 13. století, tj. éry

posledních vládnoucích Přemyslovců. Ostatní (kamenné hradby) lze spojit spíše s 60. léty až závěrem 13. století. Ohnisko šíření křesťanské misie leželo ve 13. století evidentně ve Křtinách, kde byly zbudovány zábrdovickými/křtinskými premonstráty za prvotního přispění českých králů (Václava I. a Václava II.) a zakladatelů (Lva a Rejčky/Richenzy z Klobouk) dva mariánské kostely, a údajně také doposud nedoložený „mýtický sdružený klášter“ řeholníků a řeholnic řádu premonstrátů. Místní stavební huť, se zasloužila o výstavbu dalších kamenných kostelů v okolí a nelze vyloučit ani její podíl na budování hradů ve spojitosti s moravskými markrabaty a olomouckým biskupem Brunem, usilujícími o systematickou kolonizaci Dražanské vrchoviny německy mluvícím obyvatelstvem. Podle nových hradů, se pak později jmenují i zdejší šlechtické rody (např. z Obřan, Holštejna, Ronova, Pozořic/Vildenberka a Švábenic/Račic), kteří osídlili Dražanskou vrchovinu primárně či jen okrajově. Lze zcela hypoteticky uvažovat o působnosti členů stejné zeměpanské hutě, která se do 40. let 13. století podílela na výstavbě zábrdovického konventu. Vrcholně středověký obraz Křtinska je patrně jen organizovanějším odrazem vápenické subprovincie, která se rozprostírala v jižněji položené okrajové oblasti Moravského krasu na k. ú. obcí Brno-Líšeň, Kanice, Mokrá u Brna a Hostěnice (cca 11 vápenic: 20.–90. léta 13. stol.). Účelem této jižnější oblasti byla zásoba vápnem pro geograficky velmi frekventované rozsáhlé sídelní a tranzitní území ležící mezi městy Brnem a Slavkovem, kde evidujeme ve 13. století asi 12 zděných kostelů (Obřany, Líšeň, Šlapanice, Tvarožná, Telnice, Měnin, Žatčany, Šarátice, Křenovice, Vážany n. L., Slavkov) a jeden řádový hrad (Slavkov: komenda německých rytířů). K tomuto soustředěnému areálu představujícímu ve své době nepochybně i významné odbytiště stavebního vápna, lze patrně přiřadit ještě hrad Račice a postupně vznikající mohutný hrad Vildenberk u Pozořic. Aby bylo možné produkci březinské vápenice ve vztahu k okolním středověkým stavbám odborně verifikovat, je třeba ještě podstoupit řadu odborných analýz. K jejich uskutečnění byla z objektu pece odebrána řada terénních vzorků (dřevěné uhlíky, surovina, zvětralý produkt, nedopal vápenice atp.). Srovnávací vzorky malt by pak mohly poskytnout dosud stojící stavby (kostel v Bukovince, Hrádek u Babic), popř. základy někdy v budoucnu rekonstruovaných staveb (např. kostel v Babicích n. S. a Ochozi). Velkou neznámou pak i nadále zůstává existence mýtického kláštera zábrdovických premonstrátů ve Křtinách, který měl padnout za oběť husitům a následně pak velkorysě výstavbě

Santiniho barokního areálu, jehož existenci však příliš nepodporuje čerstvý nález mohutné šestikanálové vápenické pece v poloze „Na Okluku“ z roku 2020 (k. ú. Habrůvka, okr. Blansko), která by mohla mít eventuálně souvislost spíše s výstavbou většího poutního, tzv. „německého“ kostela, uváděného historicky ve Křtinách v roce 1299 v souvislosti s udělováním odpustků, z nichž pak mohla vzejít samotná stavba.

BUČOVICE (okr. Vyškov)

U škol Bučovice – obnova Lesoparku Hradisko a Kalvárie (B. Mikulková, č. akce 356/20)

Stavební práce prováděné v souvislosti s obnovou Lesoparku Hradisko a Kalvárie v Bučovicích se dotkly i plochy, na níž stával původní bučovický hrádek (místo je dnes označováno jako Hradisko). Jádrem původního dřevohlinitého hrádku bylo upravováno na konci 19. století, kdy zde bučovický Okrašlovací spolek spolu s tehdejšími majiteli, rodem Lichtenštejnů, vybudoval dřevěný vyhlídkový altán. Dřevořezbami bohatě zdobená stavba stávala při okraji původní hradní plošiny, která byla kvůli altánu a parkovým úpravám výškově vyrovnána, tak, že z původní středověké stavby se do současnosti zachoval jen příkop a malá část valu. Současné úpravy lesoparku, zřízeného v 19. století také Okrašlovacím spolkem, se dotkly i jádra hrádku. Nově budovaný altán „Letec“ vznikl přibližně v místech původního altánu. V základových pasech jsme našli jednak pozůstatky dřevěné podzemní konstrukce lichtenštejnského altánu, ale i několik objektů, které byly součástí hrádku. V profilu P1 byly nalezeny zbytky objektu 500, jehož účel není zcela jasný. S vysokou pravděpodobností se jednalo o zbytky dřevěné stavby zaniklé požárem. Mimo jiné objekt obsahoval i výraznou požárovou vrstvu. Kromě nalezených nemovitých objektů jsme získali i velké množství keramických nálezů (zlomky keramiky, zlomky zásobní nádoby) ze 13. a 14. století. Kromě toho i velký soubor železných předmětů, které lze také datovat do stejného období. Soubor obsahuje zlomky ostruh, přezky, nože a nožíky, stavební kování, hřebíky, hřeby, skoby apod. Dřevohlinitý hrádek postavený patrně ve 13. století, zanikl během požáru někdy v průběhu 14. století.

ČELECHOVICE NA HANÉ (okr. Prostějov)

Osada Kaple – novostavba RD na parc. č. 848/2, 849, 850 (P. Fojtík, č. akce 73/20)

Na skryté ploše byl prozkoumán a zdokumentován osamocený sídlištní objekt obsahující nepočetné zlomky nádob kultury s moravskou malovanou keramikou, který dokládá existenci dosud neznámé archeologické lokality.

Čelechovice na Hané – osamocený sídlištní objekt kultury s moravskou malovanou keramikou

ČELECHOVICE NA HANÉ (okr. Prostějov)

Ul. Hliníky – úprava DS NN (P. Fojtík, č. akce 933/20)

V blízkosti Domu pro seniory liniový výkop určený k pokládce zemních kabelů distribuční sítě NN protnul ojedinělou jámu obsahující vedle kamenů a zvířecích kostí, též zlomek keramické nádoby náležející rámcově do vrcholného středověku.

ČESKÁ (okr. Brno-venkov)

Pod Šibernou – Autocentrum Česká, autosalon a servis (M. Přichystal, č. akce 555/20)

V souvislosti s novostavbou autosalonu v severní části katastrálního území, kde přiléhá k západní straně silnice II/385 Česká – Kuřim byla objevena dosud neevidovaná lokalita, která je situována v nadmořské výšce od 312 do 316 m, na prudším jihovýchodním svahu, který spadá z kopce Šiberná (358,8 m n.m.) k levému břehu Drážního potoka. Plošná skrývka pro areálovou komunikaci v západní části staveniště odkryla tři sídlištní objekty. Jednalo se o kůlovou jámu, sídlištní jámu bez možnosti bližší funkční interpretace a část rozsáhlejšího hliníku. Poslední dva jmenované objekty je možné na základě získaného materiálu datovat do doby laténské.

DAMBOŘICE (okr. Hodonín)

Ul. Dlouhá – novostavba RD, parc. č. 434/99 (M. Přichystal, č. akce 562/20)

Záchranný archeologický výzkum proběhl v severovýchodní části intravilánu Dambořic na pozemku parc. č. 434/99 v souvislosti s výstavbou rodinného domu, kde přiléhá k západní straně severního úseku ulice Dlouhá, která vznikla v prostoru známé polykulturní lokality původně označované traťovým názvem „Spálený“ (Výroční zpráva 2019, 56). V rámci skrytého půdorysu budoucího rodinného domu byla zachycena pouze jedna zásobní jáma. Na základě získaného materiálu ji lze předběžně datovat do doby halštatské. Pozůstatky intenzivní soudobé sídlištní aktivity, zastoupené mimo jiné i několika charakteristickými stavbami s podlahou zapuštěnou pod úroveň terénu, byly na lokalitě odhaleny již v předchozích letech (Výroční zpráva 2016, 45–46; Výroční zpráva 2017, 47–48; Výroční zpráva 2018, 49–50).

DAMBOŘICE (okr. Hodonín)

Spálený – novostavba RD, parc. č. 434/100 (M. Lečbych, č. akce 1105/20)

V roce 2020 bylo na polykulturní lokalitě „Spálený“ v Dambořicích prozkoumáno celkem 5 pozemků, na kterých proběhly přípravné stavební práce nutné k výstavbě budoucích rodinných domů. Archeologicky pozitivní situace se pak objevila pouze na parcele 434/100. Celkem zde byly prozkoumány dva menší objekty, z jejichž výplně se však nepodařilo vyzvednout žádný archeologický materiál vhodný k jejich chronologickému zařazení.

DAMNICE (okr. Znojmo)

Ul. Dlouhá – zajištění kvality pitné vody (D. Humpola, č. akce 40/20)

Rozsáhlá stavba protunala archeologickou lokalitu při severním okraji obce Oleksovice. Zde výkop vodovodu porušil 23 zahloubených objektů, v převážné většině se jednalo o zásobnice. Jelikož byly objekty dokumentovány v profilu výkopu, nebylo z jejich výplní vyzvednuto velké množství movitého materiálu. Proto je většina objektů datována pouze v rámci kategorie pravěk obecně. Ve čtyřech případech bylo možné zásobní jámy přiřadit kultuře únětické ze starší doby bronzové a jeden hliník kultuře s moravskou malovanou keramikou z mladší doby kamenné.

DĚTKOVICE (okr. Prostějov)

Za zahradami – oprava zásobovacího vodovodního řadu DN 400 (P. Fojtík, č. akce 1087/20)

I přes realizaci bezvýkopovou technologií se v jedné z montážních jam podařilo získat drobný soubor nálezů kultury s lineární keramikou, který opětovně dokládá existenci již známého neolitického sídliště situovaného v poloze s pomístním názvem „Za zahradami“.

DOLNÍ DUBŇANY (okr. Znojmo)

Intravilán – výstavba RD Západ (D. Humpola, č. akce 721/20)

Rozsáhlý archeologický výzkum vyvolaný budováním komunikace a inženýrských sítí proběhl na okraji obce Dolní Dubňany. Po skrývce ornice bylo identifikováno 54 zahloubených objektů, z nichž převážná většina náleží do laténské doby. Z tohoto období se mimo běžných sídlištních objektů podařilo zdokumentovat zahloubenou chatu, z jejíž výplně kromě velkého množství keramických zlomků pochází i celá železná spona. Starší osídlení reprezentuje jedna jáma datovaná do kultury s moravskou malovanou keramikou. Větší hliník nacházející se v blízkosti laténské chaty zase obsahoval keramiku z doby římské.

Dolní Dubňany – kostěná lžíce nalezená v jednom z objektů

DRÁSOV (okr. Brno-venkov)

Jihozápadně od Drásové studánky – obnova přivaděče Štěpánovice – Čebín Hobas DN 1400 (M. Přichystal, č. akce 871/20)

V souvislosti s opravou trubního přivaděče Vírského oblastního vodovodu byla ve skryté ploše obslužného pásu podél řešeného úseku přivaděče v jednom místě na povrchu sprašového podloží zaznamenána menší koncentrace patinované kamenné štípané industrie. Jednalo se o několik úštěpů, mikroúštěpů, čepelí a jejich zlomků. Lokalita je situována v nadmořské výšce okolo 270 m, na úpatí jihovýchodního svahu, který klesá z kopce Vinohrad (372,2 m n.m.) k pravému břehu říčky Lubě. Ve skryté ploše obslužného pásu a v rozšířeném liniovém výkopu pro rekonstruované potrubí bylo zjištěno celkem 18 zahloubených sídlištních objektů, z nichž většina ovšem poskytla materiál datovatelný jen rámcově do pravěku. Pouze pět jam bylo možné přesněji zařadit do doby halštatské. Na základě získaného materiálu je možné jednu zásobní jámu datovat pravděpodobně do raného středověku. Jiná zásobní jáma pak obsahovala zlomky novověkých keramických nádob.

DRŽOVICE NA MORAVĚ (okr. Prostějov)

Areál bývalé cihelny – rozšíření těžebního pole (P. Fojtík, č. akce 120/20)

V r. 2020 proběhl záchranný archeologický výzkum vyvolaný rozšířením těžebního pole ve východní části areálu bývalé cihelny, dnes recyklačního závodu firmy Očenášek, v Držovicích, k. ú. Držovice na Moravě, okr. Prostějov. Jedná se o prostor jedné z nejstarších, v odborném tisku registrovaných archeologických lokalit v geografickém regionu Prostějovska – první zpráva o existenci

slovanského pohřebiště byla publikována F. Faktorem na stránkách Časopisu Vlasteneckého spolku musejního v Olomouci již v roce 1896. Pohnuté osudy prvních zde objevených kostrových hrobů barvitě líčí I. L. Červinka slovy: „Z jara 1899 otevřeny byly v nejzápadnější dosud řadě 4 hroby, všem byly už odebrány nohy až za kolena, a když jsem do cihelny došel, měli dělníci na vyčnívajících hnátech zavěšené kabáty a klobouky“. Řádově cca stovka hrobů porůznu otevřená v letech 1896–1939 poukazuje na dlouhodobě užívanou raně středověkou vesnickou nekropoli s počátkem pohřbívání patrně již v 8. století a přes období velkomoravské snad kontinuálně zde setrvávající až do mladší doby hradištní; dle nálezů mincí bezpečně do průběhu 11. století. Vedle spíše epizodní záchranné akce několika dalších rozrušených hrobů, realizované v roce 1964 I. Peškařem, připomeňme též náhodný objev bojovnického hrobu jezdce – lukostřelce, pohřbeného spolu se svým koněm, učiněný zde v roce 2014. Na aktuálně skryté ploše byly zjištěny jen velmi těžko rozlišitelné zásypy 6 hrobů. Hrob č. 1 obsahoval „in situ“ pouze distální část dolních končetin dospělého jedince, při jehož patních kostech byly nalezeny drobné železné přezky s obdélnými destičkami osazenými bronzovými nýtky, zbylá část skeletu byla jen velmi torzovitě rozmetána v zásypu hluboké hrobové jámy, která poskytla i drobný fragment kostěného hřebene. V hrobě č. 2 byl pietně uložen kůň, jehož všechny čtyři končetiny nesly stopy nepochybně záměrných tříštivých zlomenin. Skelet dospělého jedince pochovaného v hrobě č. 3 naznačuje pravděpodobné uložení či spíše jen vhození částí? nebožtíka do jámy v poloze na břiše nebo odráží devastující sekundární manipulaci, kdy došlo k otočení celé horní poloviny těla. Velmi zajímavou terénní situaci poskytl hrob č. 4. V ústí rozměrné hrobové jámy byla nalezena keramická nádoba dokládající složitější pohřební obřady v podobě smuteční tryzny. Nad jejím dnem byly patrné obrysy rakve obsahující dva následné pohřby. Kosterní pozůstatky původně pohřbeného muže vybaveného železným nožem, kamenným brouskem, železnou ocílkou (nesoucí v korozivní vrstvě zřetelné zbytky textilie) a souborem kamenných nástrojů pravěkého stáří druhotně používaných jako křesací kameny, které byly po částečném zetlení přemístěny k jednomu z konců rakve došlo k uložení dospělé ženy opatřené dvěma drobnými bronzovými náušnicemi, patrně i spolu s menší keramickou nádobkou zdobenou příznačným středohradištním dekorem. Hrob č. 5 skrýval skelet dospělého jedince vybaveného na „cestu do záhrobí“ pazourkovým úštěpem a především větším

železným nožem s dochovanými zbytky dřevěné rukojeti. V hrobové jámě č. 6 byly nalezeny pouze torzovité a zcela zpřeházené zbytky kostry malého dítěte, snad novorozence nebo kojence. Výše přibližné hroby významným způsobem dokreslují početný soubor starších nálezů, které však postrádají dnes již samozřejmou pečlivou terénní dokumentaci, ale i původní nálezové soubory. Situace zachycená v hrobě č. 4 je pak nezvyklou ukázkou nakládání s těly zemřelých u Slovanů velkomoravského období. Velmi cenným je i pohřeb koně v hrobě č. 2.

Držovice na Moravě – raně středověký kostrový hrob s pohřbem koně

HALENKOVICE (okr. Zlín)

U Svatých, parc. č. 1230/4 – kabel NN (M. Popelka, č. akce 668/20)

Při kontrole liniového výkopu byl zjištěn v jižní části parcely 1230/4 ve výhozech u částečně zasypaného výkopu archeologický materiál obecně pravěkého stáří reprezentovaný keramickými fragmenty a mazanicí. Tmavší vrstva v bezprostředním okolí nálezu s obsahem uhlíků vypovídá o narušení pravěkého

sídlištního objektu. Kvůli postupu prací a nevhodným klimatickým podmínkám nebylo možno přistoupit k provedení standardizovaného výzkumu. Okolí nálezů ani zbytek výkopu již další stopy po předchozím osídlení neposkytlo.

HEVLÍN (okr. Znojmo)

Intravilán – okružní křižovatka SO 430, přeložka veřejného osvětlení (D. Humpola, č. akce 1241/20)

Při výkopových pracích pro veřejné osvětlení nově budovaného kruhového objezdu došlo k odhalení částí lidských skeletů. Po rozšíření výkopu se podařilo zdokumentovat a vyzvednout dvě neúplné lidské kostry, uložené v natažené anatomické poloze. Těla byla uložena v obdélných hrobových jamách, jejichž jihovýchodní část byla porušena jiným výkopem. V hrobových jamách byly pravidelně rozmístěny železné hřeby, což by naznačovalo na uložení těl do dřevěných rakví. Nález lze rámcově datovat do novověku.

HOLEŠOV (okr. Kroměříž)

Náměstí Sv. Anny – revitalizace náměstí (M. Popelka, č. akce 53/20)

V průběhu druhé etapy výzkumu souvisejícího s revitalizací objektu Masných krámů a přiléhajícího náměstí Sv. Anny v Holešově byly podstatně doplněny poměrně kusé informace získané při realizaci liniových staveb v r. 2019. V rámci provedených zemních prací byl dokumentován zejména rozměrnější výkop pro technologickou šachtu, který zasáhl vnější severní obvod objektu Masných krámů a protínal vrcholně barokní obvodovou zeď. Její průběh byl dokumentován i při dalších pracích souvisejících s rozvodem technologií v celkové délce cca 12 m a z jejího průběhu dále za objekt Masných krámů je zřejmé, že současný stav poznání tohoto objektu není konečný, jelikož k němu přináleželo ještě prostranství vymezené od západu barokní zdi s branou a od severu konstrukcí vrcholně barokní zdi a pokračovalo patrně až k sousednímu objektu na nám. Sv. Anny. Nevyřešená zůstává otázka zakomponování náhonu (vizualizovaného v rámci rekonstrukce prostřednictvím odlišné dlažby) do výše zmíněného zadního traktu – v tomto prostoru se nepodařilo žádné konstrukce zachytit, jelikož prováděné práce nedosáhly potřebné hloubky. Mimo tuto konstrukci, která je na spáru přisazena k původní barokní zdi a částečně ještě dochována v nadzemní části, byly dokumentovány další konstrukční prvky, související s pestrým vývojem v tomto prostoru. Šlo například o relikty původního

dláždění z poloviny 20. století nebo blíže nedatovaná základová zdiva na severním profilu výkopu technologické šachty, která by mohla být spojována se situací předbarokních domů, zaniklých za třicetileté války, případně s podružnou či hospodářskou zástavbou v jejich zadních traktech. Zjištěny byly také zahlobené objekty, z kterých lze poměrně jasně interpretovat stavební (vápennou) jámu, dislokovanou uvnitř objektu Masných krámů (dnešní parc. č. 35). Ta pravděpodobně souvisí s jejich přestavbou z původní dřevěné do kamenné podoby. O jisté organizaci tohoto prostoru již v předbarokním období by mohl svědčit lineární objekt, který poskytl vrcholně středověkou keramiku a probíhal pod konstrukcí vrcholně barokní zdi po jižní hranici dnešní parcely 45/6. Signifikantní jsou také výrazné požárové vrstvy zjištěné na severním profilu technologické šachty a nasedající na původní půdní typ ovlivněný antropogenní činností. S těmi souvisí pravděpodobně i báze dalšího objektu, která by mohla představovat doklad existence dřevěné či dřevohlinité zástavby v tomto prostoru. Další provedené práce při rekonstrukci povrchů náměstí žádné další relevantní informace nepřinesly, zasáhly totiž pouze do vrstev planýrek a návážek, které mají v tomto prostoru mocnost v průměru okolo jednoho metru.

HOLUBICE (okr. Vyškov)

Kruh – obytný soubor (B. Mikulková, č. akce 745/19)

Zkoumaná plocha se nachází na severním svahu v severovýchodní části obce. Lokalita je postupně zastavována rodinnými domy. První objekty zde byly porušeny během skrývky ornice již v r. 2019 (viz Výroční zpráva 2019, 60). V roce 2020 byly v profilu výkopů pro veřejné osvětlení dokumentovány další dva sídlištní objekty. Vzhledem k absenci nálezů je nebylo možné datovat.

HOLUBICE (okr. Vyškov)

U Cihelen – novostavba 18 totožných RD v řadové zástavbě a ZTI v lokalitě (B. Mikulková, č. akce 1003/20)

Záchranný výzkum byl vyvolán výstavbou inženýrských sítí, komunikace a řadových rodinných domů. V průběhu výzkumu bylo odkryto celkem 44 archeologických objektů. Z tohoto počtu bylo 23 kostrových hrobů a 21 sídlištních objektů. Dva hroby nejsou zcela přesně datovatelné. Jeden z hrobů patřil únětické kultuře. Toto datování vychází z tvaru a orientace druhotně vyloupené hrobové jámy. Vykrádací šachta byla vedena do centrální části hrobu, z něhož

Holubice – detail výbavy hrobu kultury se zvoncovitými poháry z pozdní doby kamenné

byly díky vyloupení kompletně odstraněny všechny milodary. Hrobovou jámu druhého obtížně datovatelného hrobu porušil hliník kultury středodunajských popelnicových polí a z jeho obsahu se zachovaly jen dvě pažní kosti dospělého člověka, pravděpodobně muže. Ostatní kostrové hroby patří kultuře se zvoncovitými poháry z pozdní doby kamenné. Z 21 hrobů bylo 10 dětských, 5 ženských a 5 mužských. Jeden hrob se nepodařilo blíže určit. Celkem 3 hroby byly porušeny hliníkem a a jiné dva hroby porušoval další hliník. Tyto hroby zůstaly z pravidla v anatomické poloze i s hrobovou výbavou, v několika z nich chyběly lebky či jiné části skeletu. Jen v jednom dětském hrobě byly kosterní pozůstatky (bez lebky) nahromaděny ve shluku na dně hrobové jámy. U nositelů kultury středodunajských popelnicových polí /dále jen KSPP/ (oba jmenované hliníky) je patrný respekt k pohřebišti. Hrobové jámy kultury se zvoncovitými poháry se vyznačovaly variabilitou jak v hloubce, tak tvaru. Nejmělčí jáma měla 3 cm a bylo do ní pohřbeno 11 – 12 leté dítě. Nejhlubší jáma měřila 92 cm a byla v ní pohřbena 35 – 40 letá žena. Velmi mělké hroby byly v několika

případech poškozeny skryvkou ornice (skrýváno maximálně 30 cm). Věk pohřbených dětí se pohyboval od 3 do 13 let. Dětské hroby byly vybaveny keramickými milodary. Převážně džbánky a mísami. Věk zemřelých žen se pohyboval od 20 do přibližně 59 let. I v ženských hrobech byla nejtypičtějším milodarem keramika – převážně mísy, džbánky, poháry. Méně často se objevily džbány, hrnce, amfory. V hrobě ženy (40–59 let) byla spolu se dvěma poháry, mísou a džbánkem, uložena i hluboká mísa na čtyřech nožkách. Zemřelá asi 20letá žena v dalším hrobě byla vybavena i náhrdelníkem z kostěných knoflíků s „V“ vrtáním. Ve zkoumaných mužských hrobech se věk pohřbených dospělých mužů pohybuje od 30 do 45 let. Kromě obvyklé keramické výbavy, tvořené většinou mísou, džbánem či džbánkem, ojediněle pohárem, byly ve dvou hrobech nalezeny i dvě nátepní destičky (jedna kompletní kamenná a druhá, silně se rozpadající, kostěná). V dalším hrobě byl pohřbený dospělý muž (35 – 45 let). Tento hrob byl porušen dvěma sídlištními objekty KSPP. Zemřelému zcela chyběly horní končetiny. Nejvýraznějšími sídlištními objekty byly dvě stavební jámy KSPP. První objekt měl protáhlý tvar (maximální délka téměř 80 m), byl složen z jednotlivých zahloubenin, výběžků a laloků. Druhá stavební jáma měla spíše kruhový tvar a byla tvořena zahloubeninami a výběžky (délka 32 m). Do mladší doby bronzové jsou datovány ještě další tři sídlištní jámy. Jeden sídlištní objekt a hrob jsou zařazeny do starší doby bronzové. Další sídlištní jáma byla dle nálezů datována do doby římské. Jáma obsahovala i větší zlomek importované keramiky (tzv. legionářský hrnec). Nejmladší horizont osídlení představují tři objekty z počátku mladší doby hradištní. Z obytné chaty – polozemnice jsme prozkoumali pouze část (zabíhala mimo plochu stavby). V rohu pravděpodobně čtvercového objektu byla typická kamenná pícka. Z nadzemní kůlové konstrukce jsme našli jednu kůlovou jamku. Druhý mladohradištní objekt představovala typická zásobní jáma. Posledním objektem z tohoto období je sídlištní objekt, který by snad mohl být také pozůstatkem polozemnice. Vzhledem k tomu, že první hroby kultury se zvoncovitými poháry byly nalezeny již na konci 19. století západně od námi zkoumané plochy a další hroby východně od ní (při stavbě dálnice D1), je pravděpodobné, že prozkoumané hrobové celky jsou součástí poměrně rozsáhlého pohřebiště, které pokračuje východním, západním i severním směrem.

HULÍN (okr. Kroměříž)

Těžební areál Hulín – pokračování skrývkových prací v dobývacím prostoru (M. Popelka, č. akce 1035/19)

V r. 2020 pokračovaly skrývkové práce v dobývacím prostoru Hulín. Akce navazovala na průběžně prováděné dohledy (a s nimi související výzkumy), realizované v lokalitě v souvislosti s rozšířením severozápadní části těžebního areálu od přípravy tohoto území přeložkou Němčického potoka v roce 2014. Další etapa byla provedena na přelomu let 2015/2016 a v r. 2019 (Výroční zpráva 2019, 61). Pokračování skrývkových prací v severozápadní části těžebního areálu Hulín přineslo nepočtené doklady osídlení tohoto prostoru reprezentované dvěma zahlučenými objekty. Jeden z doby laténské a druhý ze střední doby hradištní. Koncentrace keramiky zachycené na rozhraní nadložních a podložních vrstev dokládají osídlení z doby laténské a obecně z pravěku. Tvar skrývky v podobě úzkého pásu orientovaného ve směru V–Z neumožňuje vyslovení bližších úsudků o struktuře osídlení. Je však zřejmé, že objekty bez zjevného zahlučení z doby laténské korespondují se zjištěním v poloze „Zadní suché“, učiněným při rozšiřování areálu v letech 2015/2016 a mohou souviset s původním vodním režimem (vysoká úroveň spodní vody). Jediný zahlučený laténský objekt byl zapuštěn do relativně vhodného podloží, které bylo zjištěno pouze v západní a střední části plochy. Objekt ze střední doby hradištní lze nepochybně spojit se stejně datovaným sídlištěm a prostorově izolovanými objekty, zjištěnými v roce 2014 v západní části přeložky Němčického potoka. Parametry objektu a blízké ohniště by nemusely vylučovat jeho obytnou funkci, přestože nebyla doložena žádná zjevná vnitřní konstrukce. Zajímavým zjištěním je vyzvednutí dvou dřevěných, opracovaných prvků z hloubky cca 3,5 m od původního terénu v blízkosti plochy v minulosti výrazně ovlivněné vodním režimem, na jehož okraji byla původně (před snížením na úroveň šterků) umístěna sonda, ze které byl získán pouze jeden novověký střep. Mimo materiál získaný záchranným archeologickým výzkumem byly při cestě na plochu výzkumu na pooraném poli zvednuty dva předměty (rolnička a přezka), které nepochybně souvisí s existencí zaniklé středověké vesnice datované do mladší doby hradištní, která se nachází severovýchodním směrem.

Hulín-Záhlinice – detail fragmentu skleněného náramku z laténské chaty

HULÍN-ZÁHLINICE (okr. Kroměříž)

Za školou – základní vybavenost lokality RD Záhlinice (M. Popelka, č. akce 304/20)

Záchranný archeologický výzkum probíhal v lokalitě „Za školou“ v jižní části intravilánu obce Záhlinice a byl vyvolán přípravou území pro založení novostaveb rodinných domů. Byla při něm potvrzena existence pravěkých a protohistorických sídlištních struktur. V západní a severní části lokality nebylo dosaženo geologického podloží, v minulosti se jednalo o nivní prostor. Východní část lokality, kde se nachází terénní vlna, pokračující dále na severovýchod pak poskytla celkem osm zahloubených archeologických objektů. Výzkumem zde byla zjištěna jedna kompletní částečně zahloubená chata (polozemnice) z mladší doby železné a zásobní jámy vakovitého nebo kotlovitého profilu s podhloubenými stěnami, které poskytly početné kolekce dobře datovatelné keramiky (včetně rekonstruovatelných tvarů), která je řadí na závěr starší doby bronzové a kulturně náleží většinou skupině. Čtyři z těchto zásobních jam se podařilo prozkoumat v jihovýchodní části plochy, další pak byly dokumentovány v liniových výkopech pro plynovodní přípojky dále na západ v místech, kde nebylo při skrývce dosaženo podloží. Jako intruze se v mladších objektech nacházely také fragmenty keramiky, ztotožnitelné s kulturou s lineární

keramikou. Ve výplni laténské chaty se uchoval atraktivní nález fragmentu náramku z kobaltově modrého skla. Ačkoli jsou drobné předměty kvůli své chronologické citlivosti velice dobrými vodítky k přesnému datování, tento konkrétní typ náramku má poměrně široké zastoupení v nálezových celcích od stupně LT-C1 až po oppidální stupeň LT-D1. Keramika získaná z výplně polozemnice však postrádá znaky charakteristické pro stupeň LT-C1 (kromě jednoho fragmentu s výzdobou v podobě kolků v podobě obráceného písmene „C“) a současně nenese pokročilé znaky pro pozdně laténský stupeň LT-D1 a bude tedy dle předběžného zhodnocení náležeť mladolátenskému stupni LT-C2, který souhlasí s těžištěm výskytu zmíněného náramku. Jako výrazně starší intruze byl v zásypu chaty nalezen také jeden fragment časně laténské keramiky (stupeň LT-A) s výzdobou girland provedených kružidlem. Všechny zmíněné komponenty se dokonale shodují se zjištěními učiněnými v této lokalitě v roce 2010 a nevybočují ze starších poznatků o lokalitě.

Hulín-Záhlinice – pracovní snímek dokumentace objektu

HULÍN-ZÁHLINICE (okr. Kroměříž)

Za školou – novostavba RD, parc. č. 1862/12 (M. Popelka, č. akce 737/20)

V průběhu záchranného archeologického výzkumu v katastrálním území Záhlínice v lokalitě „Za školou“ bylo na parcele č. 1862/12 prozkoumáno nebo dokumentováno celkem 14 archeologických objektů. Tento vysoký počet objektů na relativně malé ploše stavby vypovídá o intenzivním využití a přirodnosti polohy v pravěku. Počet prozkoumaných objektů na dotčené ploše pravděpodobně není konečný, jelikož skrývka nebyla provedena v takovém rozsahu a kvalitě, aby bylo možno s jistotou identifikovat všechny zahloubené objekty a situace. Čtyři z objektů byly zkoumány plošně, zbytek objektů byl dokumentován a vzorkován v základových pasech. Ve všech případech plošně zkoumaných objektů se jednalo o jámy kruhového půdorysu různých rozměrů a hloubky, s převážně do stran a ke dnu ubíhajícími stěnami a je možné je interpretovat jako klasické zásobní jámy. Plošně zkoumané objekty byly dislokovány ve východní části parcely, kde bylo po skrývce dosaženo rozhraní mezi nadložními vrstvami ornice a podloží, tvořeným v těchto místech smíšenými hlinito-písčitými sedimenty, pod kterými nastupovaly vrstvy šterků (na dnech zkoumaných objektů a později v řezech základových pasů). Objekty zachycené v základových pasech se nacházely v severní polovině plochy budoucího RD. Většinu objektů je možné spojit s již dříve doloženým osídlením reprezentovaným věteřovskou skupinou závěru starší doby bronzové, jako intruze byl doložen keramický materiál kultury s lineární keramikou a jeden fragment s kolkovanou výzdobou náleží pozdní době kamenné. Ve výplni jednoho z věteřovských objektů se vyskytl také ojedinělý větší fragment drobné amforky s konickým hrdlem a výrazně zploštělou výdutí nesoucí dvojici ostrých (původně inkrustovaných) vlnic, který v místním prostředí působí výrazně cizorodě a jeho původ je třeba hledat pravděpodobně v Karpatské kotlině.

HULÍN-ZÁHLINICE (okr. Kroměříž)

Za školou – novostavba RD, parc. č. 1862/11 (M. Popelka, č. akce 851/20)

Na parcele č. 1862/11 byl zdokumentován a ověřován jediný archeologický objekt, který se materiálem vyzvednutým z jeho výplně hlásí pravděpodobně k neolitické kultuře s lineární keramikou. Tato komponenta byla v lokalitě zjištěna již předchozími výzkumy (většinou však pouze v podobě intruzí). Málo intenzivní osídlení na parcele lze připisovat periferii lokality při přechodu

do údolní nivy i podmínkám výzkumu, kdy na větší části plochy nebylo dosaženo geologického podloží, ve kterém by se možné zahloubené objekty mohly vyrýsovat. Povrchovým sběrem byl dále získán materiál ze starší doby bronzové a doby laténské.

HUSTOPEČE U BRNA (okr. Břeclav)

Svobodná pole – modernizace a elektrizace trati Šakvice – Hustopeče u Brna (R. Bíško, č. akce 818/19)

Prostor výzkumu se nachází cca 3,5 km jižně od města Hustopeče v trati „Svobodná pole“ (k. ú. Hustopeče u Brna). Lokalita je situována na pravobřežní svah nad potokem říčky Štinkovka. Velice mírný svah stoupá západním, a především severním směrem až ke „Křížovému vrchu“ nad městem. Vlastní skrývka se nacházela v nadmořské výšce okolo 170 m n. m. Podloží je zde tvořeno nezpěvnými kvartérními sedimenty (písek, místy šterk), směrem k řídce tvoří geologické podloží nivní jílovitý sediment. Výzkum byl vyvolán přeložkou železnice mezi Šakvicemi a městem Hustopeče, která v délce 570 m a šířce 20 m narušila původní terén (oranou plochu). Probíhal v listopadu 2019, kdy byly dokumentovány profily vodovodní šachty a následně v březnu a dubnu 2020 při skrývce nadloží. Podařilo se identifikovat 135 objektů velmi nerovnoměrně rozprostřených po ploše skrývky. Nejstarší struktury lze zařadit do období přelomu eneolitu a doby bronzové a následně do období únětické kultury. Zachyceny byly kontexty jak sídlištní, tak i funerální. Sídlištní objekty představovaly svým charakterem i inventářem typické spektrum pro toto období. Rozsáhlá exploatační jáma (nepravidelná o maximálních délkách stran 13 m a hloubce maximálně 1 m) a několik dalších jasněji nespecifikovatelných sídlištních objektů lze přiřadit kultuře se zvoncovitými poháry. Z období únětické kultury byly zkoumány cca dvě desítky zásobních a výrobních jam a také několik desítek kúlových jamek. Ze značného rozptylu nálezů lze uvažovat nad opakovaným využíváním příhodného místa nad lokální vodotečí. Objekty tohoto období se nacházely především ve středu plochy a následně také ve východní části na nízké terase nad potokem. Do tohoto období je možné zařadit také pohřebiště, v ploše bylo identifikováno 14 hrobových jam obsahující stejný počet kostrových pohrbů. Obecně lze konstatovat, že se špatně dochovaly a byly už v pravěku vyloupeny. Nejčastěji se v hrobě nacházel skrčenec uložený na boku, milodary tvořilo několik keramických nádob, případně drobný šperk (kostěný

Hustopeče u Brna – hrob únětické kultury s kamenným obložním

Hustopeče u Brna – pohled na zkoumanou plochu z dronu

nebo bronzový). Za specifický lze považovat hrob obsahující kromě pohřbu také kamenný zával. Východní část skryvané plochy byla vzhledem k lokálnímu reliéfu mírně specifická. V minulosti se zde nacházela široká, ale nevýrazná erozní rýha, díky níž docházelo k ukládání více sedimentu. Mocnost ornice zde dosahovala až jednoho metru. V průběhu raného novověku bylo toto místo využíváno ke zpracování zvířecích kostí. Už v průběhu skryvky se v nadloží nacházelo velké množství kostí tura domácího, koně, případně prasete. Kosti byly rozmístěny rovnoměrně v celém prostoru deprese, což napovídalo spíše využití mrchoviště. Následně se podařilo identifikovat desítku zásobních a sílážních jam. Inventář z výplně byl velice chudý, kromě kostí a drobných zlomků mazanice datování umožnilo několik zlomků glazované keramiky. Situace v tomto prostoru se jeví dosti nejasně. Je možné, že se jedná o pozůstatek rasovny případně koželužny. Pro potvrzení hypotézy bude ovšem nutná studie archivních pramenů. Při okraji terénní deprese/rýhy byla také lokalizována kostra ženy v nerituální poloze. Pohřeb se nacházel v mělké jámě prakticky na úrovni geologického podloží. Kromě několika železných ozdůbek měla u sebe také drobný „poutový“ prstýnek. Takový inventář odpovídá období 19. století, pravděpodobně před spuštěním provozu na trati v roce 1896. Nálezová situace celkově napovídá nešťastné události – vraždě.

CHRLICE (okr. Brno-venkov)

Horní louky – liniový výkop Modřice-Chrlice (D. Parma, č. akce 947/20)

Liniový výkop z intravilánu Brna-Chrlic do čistící stanice Modřice procházel především fluvialními sedimenty a z podstatné části byl nedostupný kvůli vysoké hladině spodní vody, v jediném místě u fotbalového hřiště u Chrlic byly ovšem na vystupující sprašové návěži zkoumány dva sídlištní objekty dosud neznámé lokality mladohradištního stáří.

IVANČICE-BUDKOVICE (okr. Brno-venkov)

Intravilán obce – oprava dešťové kanalizace (I. Čižmář, J. Kala, č. akce 1097/19)

V průběhu záchranného archeologického výzkumu byla během kontrol výkopů zjištěna dvě místa s archeologickými nálezy. První se nachází poblíž hospodářského komplexu bývalé tvrze Budkovice. Na této ostrožně nad řekou Rokytnou již v pravěku stálo hradisko věteřovské kultury. Sídlištní jámy z doby

bronzové zjištěné na profilech výkopu zřejmě souvisejí s osídlením na této lokalitě, případně s jejím zázemím. Kromě toho zde byly zjištěny také objekty datované do starší doby železné – doby halštatské. Jednalo se o zásobní jámu a zbytky zemnice/sklepního prostoru jinak nadzemní stavby. Dokumentované situace doplňují výsledky výzkumu, který zde byl prováděn o rok dříve při stavbě souběžné splaškové kanalizace. Poblíž obchodu se smíšeným zbožím pak byla zachycena kulturní vrstva, kterou je možné zařadit rámcově do doby bronzové.

JEŽKOVICE NA MORAVĚ (okr. Vyškov)

Zahrada domu č. p. 126, parc. č. 238/2 – válečný hrob (B. Mikulková, J. Kala, č. akce 618/20)

Během exhumace, probíhající kvůli opatřením nouzového stavu v ne zcela standardním archeologickém režimu, byly na zahradě domu č. p. 126 v Ježkovcích vyzdviženy kosterní pozůstatky dospělých mužů. Vzhledem k doprovodným artefaktům – součástí vojenské výbroje a výstroje se nepochybně jednalo o příslušníky německé branné moci, kteří poblíž padli dne 8. května

Ježkovice na Moravě – stříbrný řetízek a detail výzdoby stříbrného prstenu

1945. U jednoho z padlých byla nalezena čitelná identifikační známka; tento voják byl podle nalezeného prstenu patrně někdejším příslušníkem jednotek Deutsche Afrikakorps. O nález byl informována kancelář přidělnice obrany velvyslanectví SRN v Praze, která po obdržení závěrečné zprávy navrhne další postup ohledně pietního uložení ostatků v souladu se zákonem č. 122/2004 Sb. o válečných hrobech.

JIŘÍKOVICE (okr. Brno-venkov)

Díly – multifunkční hala (D. Parma, č. akce 1237/20)

V místech novostavby byl zkoumán jediný hrob kultury se šňůrovou keramikou s inventářem silně porušeným druhotným zásahem již v pravěku. Další hrob kultury se šňůrovou keramikou byl prozkoumán nedaleko v r. 2019 (Výroční zpráva 2019, 64).

KLEPAČOV, JEDOVNICE, BLANSKO (okr. Blansko)

Intravilány a extravilány obcí – pitná voda Jedovnicko (P. Kos, č. akce 232/20)

V roce 2020 byl zahájen víceletý projekt „Pitná voda Jedovnicko“. Jde o výstavbu vodovodu, která započala na sídlišti Písečná v Blansku, jež bude končit u vodního zdroje v Rakoveckém údolí jihovýchodně městysu Jedovnice, okr. Blansko. Rýha roku 2020 překonala bez významnějších poznatků Arnoštovo údolí s říčkou Punkvou a prošla do čtvrti Klepačov žlíbkem, nad nímž byly nedávno objeveny pozůstatky zaniklého středověkého hrádku. Důležitým nálezem byly pozůstatky usedlostí zaniklé středověké vesnice Polom v trati „Polomsko“ na lesní cestě Klepačovské. Zde byly zachyceny reliкty shořelého stavení, terénní úpravy, pozůstatky dvorků, pec a základy sloupových a kamenných staveb z rozmezí 13.–15. století. Současně nastal pokus o orientační zaměření související zaniklé pluziny, vozových cest a pozůstatků dolování železných rud a dřevouhelných milířišť kolem tratí „Trojice“ a „Pokojná“. V lesní trati „Zlámaniny“, mezi obcemi Olomučany a Rudice, prošla rýha plošinami dvou milířišť. Vzhledem k rozměrům a poloze nelze vyloučit, že šlo o výpal dřevěného uhlí pro adamovské a starohraběcí železářské hutě knížat z Lichtensteina a ze Salmu. V měsících říjen–listopad 2020 proběhl záchranný výzkum v západní části areálu zaniklé středověké vsi Bystřec. Rýhy vedené kolem potoka Rakovce od hydrovrtů na východním okraji vsi, směrem k Jedovnicím,

nezachytily v nivě potoka na jeho pravém i levém břehu žádnou archeologickou situaci. Jednalo se současně o trvale zaplavovanou oblast z inundačního pásma jižních svahů Senetářovského polesí. Až v místech mostku přes potok pod tratí „Číhadla“ byly na levém břehu potoka zachyceny tři situace tvořené pravděpod. milířištěm, fragmentem odvodňovacího kanálu a kameno-mazaníkovou substrukcí výše položené zaniklé, již dříve prozkoumané usedlosti U XVI. Další situace, starší i nové, přinesly nálezy substrukce kamenného zdíva zaniklé usedlosti a menších objektů (odpadní jámy a sloupové stavby) z levobřežní louky pod Lipovým kopcem. První situace lze lokalizovat do jižního sousedství již dříve prozkoumané usedlosti U V, kam měl pokračovat odtokový kamenem zaklenutý kanál. Zde byl zachycen kamenný val, který pokračoval až k břehu potoka, a následně i celý půdorys dosud nezkoumané rozměrné zemnice. Na úplném západním okraji louky byl zaznamenán relikt kamenné substrukce s několika zahluubenými objekty zaplněnými požárovými vrstvami, včetně fragmentu dalšího odtokového žlabu směřujícího k nedalekému potoku. Ze zkoumaných objektů pochází zlomky keramiky, keramický přeslen, nůž, zlomek pražského groše, bronzová prolamovaná přezka, drobný olověný přeslen a část tordovaného „vřetene“ zhotoveného z barevného kovu. Keramika a mince datují objekty do 13.–14. století. Trasa stavby odkryla ve svém průběhu známé i nové situace v pokračování usedlosti U III, U V a U XVI směrem k potoku Rakovci, ale i nové doklady rozsahu zaniklé středověké vsi vážící se k závěru její nejzápadnější části, směrem k další zaniklé vsi Budkovany u Jedovnic.

KOSTELEČ NA HANÉ (okr. Prostějov)

Ul. Pod Kosířem – úprava místní komunikace (P. Fojtík, č. akce 1091/19)

V trase rekonstruované komunikace byl skrývkou dotčen halštatský sídlištní objekt, který lze interpretovat jako zemnici či spíše suterén nadzemní srubové stavby. Bohatá kolekce archeologického materiálu z jeho výplně umožňuje přesnější datování do platěnické kultury stupně HD2. Jedná se tak o další cenný doklad intenzivnějšího osídlení dnešního jádra města Kostelec na Hané ve starší době železné.

Kostelec na Hané – suterén stavby ze starší doby železné

KRALICE NA HANÉ (okr. Prostějov)

Průmyslová zóna města Prostějov, Kralický háj – novostavba školícího centra Žaluzie NEVA (P. Fojtík, č. akce 423/20)

Ve dnech 15. dubna až 15. května 2020 proběhl v areálu společnosti Žaluzie NEVA, k. ú. Kralice na Hané, okr. Prostějov, drobný záchranný archeologický výzkum vyvolaný výstavbou školícího centra. Rozsah a metoda odkryvu byly limitovány blízkostí říčního toku Valové, která výrazně ovlivnila půdní poměry v místě stavby. Pět sond položených na dotčené ploše potvrdilo očekávanou výraznou vrstvu splachů, dosahujících místy mocnosti až 85 cm. Tato obsahovala zlomky keramiky korespondující s osídlením v této části prostějovské průmyslové zóny, v našem případě konkrétně kultury s lineární keramikou (cca 5.500 před Kristem), kultury s moravskou malovanou keramikou (cca 4.500 před Kristem) a platěnické kultury (cca 700–600 před Kristem). Podařilo se však zachytit i dvě konkrétnější archeologické situace. První je výrazná sloupová jáma vyplněná, vedle střepů z keramických nádob zmíněné kultury platěnické, především většími kusy „mazanice“ (vypálené hlíny/omítky ze stěn nadzemní stavby kulové konstrukce). Druhou pak sídlištní jáma obsahující

keramiku vrcholně středověkou (závěr 13. až 1. polovina 14. století), která je dalším dokladem existence dnes již zaniklé středověké vsi Rakousky, která v těchto místech setrvala až do počátku 16. století, kdy byla nahrazena rybníky patrnými ještě na vojenském mapování z druhé poloviny 18. století.

KRALICE NA HANĚ (okr. Prostějov)

Průmyslová zóna města Prostějov, Kralický háj – přístavba výrobního areálu Žaluzie NEVA, etapa 2020 (P. Fojtík, č. akce 962/20)

V měsíci září 2020 proběhl záchranný archeologický výzkum související s přístavbou výrobního areálu společnosti Žaluzie NEVA v průmyslové zóně města Prostějova. Skrývkou zasažená plocha byla tvořena „ostrůvkem“ nedotčeného terénu obklopeného souvisle archeologicky prozkoumaným územím, což doložilo i zachycení konstrukčních vrstev okolních staveb, které místo vymezují ve směru od severu, jihu a východu. Ve směru od západu, v těsném sousedství s novostavbou areálu společnosti MB Tool, byl lokalizován ostře ohraničený výběžek podloží tvořeného povodňovými hlínami – tento poskytl sídlištní jámu s nálezy kultury s lineární keramikou a zároveň tím vymezil vlastní východní okraj rozsáhlého neolitického sídliště rozloženého v prostoru „Kralického háje“. Na zbývající ploše nebylo skrývkou dosaženo podloží a archeologický výzkum zde byl realizován především formou detektorové prospekce a sondáže. V blízkosti objektu lakovny se podařilo rozpoznat skupinu sloupových jam datovaných keramikou do období vrcholného středověku a korespondujících tak s existencí dnes zaniklé osady Rakousky, která zde počátkem 16. století ustoupila systematickému budování rybníků. Položené sondy doložily postupnou svažitost podloží klesajícího pod splachové vrstvy (obsahující archeologický materiál z období kultury s lineární keramikou, kultury s moravskou malovanou keramikou, středověku i novověku) a následně i do koryta meandrující vodoteče či hrany zmíněného rybníka. Cenný nález přinesl průzkum plochy pomocí detektoru kovů, kterým byla mj. získána bronzová jehlice (mladší derivát jehlice s vázičkovitou hlavicí) náležející do období pozdní doby bronzové. Ta je doposud vůbec prvním takto datovaným předmětem z prostoru nebývale intenzivně osídleného a archeologicky velmi uceleně poznaného území „Kralického háje“.

KOSTELEČ U HOLEŠOVA (okr. Kroměříž)

Katastr obce – náhodný nález bronzového depotu (M. Popelka, č. akce 1233/20)

Na Štědrý den roku 2020 byli naši pracovníci přivoláni k náhodnému nálezu bronzového depotu, který objevili v zalesněném prostřední novodobí hledači pokladů s detektory kovů. Depot byl částečně narušen výkopem nálezců, přesto po odkrytí a preparaci bylo možné usoudit, že se jednalo o soubor předmětů zlomkového charakteru, v kterém převažovaly zlomky srpů, drátů různých průřezů, slitků a dalších částí bronzových předmětů uložených původně v keramické nádobě. Celek je datován na počátek doby popelnicových polí.

KROMĚŘÍŽ (okr. Kroměříž)

Ul. Blahoslavova, ul. Vejvanovského – oprava vodovodu (M. Popelka, č. akce 237/20)

Při rekonstrukci vodovodní sítě na ulicích Blahoslavova a Vejvanovského na severovýchodním okraji centra města Kroměříže byla zjištěna pouze jedna archeologická situace, kterou je možné ztotožnit s původní městskou kanalizační sítí z 18. /19. století. Dne 5. 5. 2020 se před objektem č. p. 374/2 (Lékárna U Zlatého Hada – ul. Vejvanovského) narazilo na revizní šachtu původní klenuté cihlové kanalizace, která byla dochována v délce několik desítek metrů od křižovatky s ul. Komenského dále směrem k Moravě. Zajímavým zjištěním, vážícím se k dataci této původní kanalizační sítě, je absence dobových přípojek z domů na ul. Vejvanovského – původní kanalizační systém je tedy bezesporu starší než stávající zástavba. Starý městský systém stok byl v Kroměříži porušen stavební aktivitou již mnohokrát – naposledy při rekonstrukci ul. Vodní, s kterou stoka na ul. Vejvanovského přímo souvisí a je jejím pokračování a vývodem do Moravy.

KROMĚŘÍŽ (okr. Kroměříž)

Ul. Havlíčkova, ul. Velehradská – parkovací dům Havlíčkova (M. Popelka, č. akce 551/20)

Příprava výstavby nového parkovacího domu v nároží ulic Velehradská a Havlíčkova doložila historický vývoj tohoto prostoru v období novověku. Zachyceny byly konstrukční prvky související s původní zástavbou (hospodářské budovy) a jejich zázemí. Z prozkoumaných archeologických objektů lze

jmenovat pouze dvě sanační jámy pro uhynulý dobytek (včetně kompletních skeletů v jejich výplních), jednu kvadratickou jámu a jednu kruhovou jámu. Všechny jmenované situace souvisí s vývojem předměstí „Za kovářskou branou“ v pokročilém novověku (18./19. století). Část plochy byla významně poznamenána předchozí činností v tomto prostoru ve 20. století (sklady pohonných hmot pro blízká kasárna).

KUŘIM (okr. Brno-venkov)

Záhoří – obytný soubor Kuřim Záhoří, I. etapa (M. Přichystal, č. akce 339/19)

V severozápadním úseku polní trati „Záhoří“ v souvislosti s plánovanou první etapou výstavby Obytného souboru Kuřim Záhoří uskutečnili pracovníci ÚAPP Brno, v.v.i. záchranný archeologický výzkum. Dotčené pozemky jsou situovány v nadmořské výšce od 309 do 320 m, ve spodní, mírné části severního svahu, který klesá z kopce Horka (382,9 m n.m.) k levému břehu Podlesního potoka. V uvedeném prostoru byly již dříve povrchovými sběry V. Růžičky získány nálezy kultury se zvoncovitými poháry a z doby laténské. V rámci skryté plochy o rozloze cca 1,5 ha bylo zaznamenáno celkem 121 zahlobených objektů. Nejstarší z nich reprezentují pozůstatky osady nositelů kultury se zvoncovitými poháry. Tyto objekty byly řídce roztroušeny téměř po celém řešeném prostoru. Početně mezi nimi převažovaly běžné sídlištní jámy bez možnosti bližší funkční interpretace a kúlové jámy, v nichž byly ukotveny nosné prvky nadzemních staveb. Odkryto bylo také několik krátkých a hlubokých žlabů nejasného účelu a jedna plošně rozsáhlá nepravidelná jáma, která vznikla jako nezáměrný důsledek víceúčelové těžby hlíny. Mimořádným objevem je příkop, jehož krátký úsek probíhal přes severovýchodní roh řešeného prostoru a zřejmě chránil mimo ležící centrální (?) část osady. Tento příkop měl v úrovni skrývky šířku přesahující 2 m a postupně se směrem dolů zužoval až do špičky v hloubce necelých 2 m. Pouze v oblém zalomení trasy byl mělčí a s plochým dnem, což by mohlo souviset s eventuálním vstupem do ohrazeného areálu. V zásypu příkopu byl mimo jiné nalezen jeden silicitový hrot šípů. Uvedené komponentě s největší pravděpodobností patří i kostrový pohřeb, který byly uložen v mělké hrobové jámě při východním okraji plochy a značně poškozen při skrývce. Druhá etapa osídlení lokality spadá do doby laténské a je reprezentována především devíti základy charakteristických chat

obdélníkového až oválného půdorysu s podlahou částečně zapuštěnou pod úroveň terénu a s nosnou kúlovou konstrukcí.

KUŘIM (okr. Brno-venkov)

Díly za sv. Janem – výstavba rodinných domů v lokalitě, 8. etapa (M. Přichystal, č. akce 779/19)

Na pozemcích parc. č. 2642/613 a 4521/2 byl uskutečněn záchranný archeologický výzkum v souvislosti s budováním základní technické infrastruktury pro plánovanou další etapu výstavby rodinných domů v lokalitě „Díly za sv. Janem“. Dotčené pozemky se nacházejí při jihovýchodním okraji intravilánu města, kde navazují na stávající ukončení ulic Dlouhá, Jestřábova a Rychlonožkova. Lokalita je situována v nadmořské výšce od 308 do 319 m, ve spodní části mírného jihovýchodního svahu, který se sklání k levému břehu Mozovského potoka. V jejím rámci již dříve získal povrchovými sběry amatérský archeolog V. Růžicka keramické zlomky kultury s moravskou malovanou keramikou. Plošné skrývky pro komunikace a liniové výkopy pro rozvody inženýrských sítí odkryly útržky kulturních vrstev a čtyři sídlištní jámy. Na základě vyzvednutého materiálu patří jeden zahloubený objekt kultury se zvoncovitými poháry, další dvě jámy a útržky kulturních vrstev je pak možné předběžně časově zařadit jen rámcově do pozdní doby kamenné. Poslední objekt neposkytl žádné datovatelné předměty.

LECHOTICE (okr. Kroměříž)

Podlesí – novostavba RD, parc. č. 1071/11 (M. Popelka, č. akce 953/19)

Při stavbě rodinného domu na parcele č. 1071/11 v lokalitě „Podlesí“ na jižním okraji intravilánu obce Lehotice byl dále sledován průběh žlabovitého objektu zachyceného při přípravě základní technické vybavenosti pro satelit rodinných domů v roce 2019. Paralelně probíhající druhý žlab se zachytit nepodařilo. Mimo to byly prozkoumány tři standardní sídlištní objekty kruhového půdorysu s poměrně malou hloubkou a torzo dalšího žlabu, u kterého nelze vyloučit, že se jedná o pokračování východního ze žlabovitých objektů, zachycených v roce 2019. Situace jsou vyzvednutým materiálem jako celek datovány shodně do průběhu (či na závěr) trvání lengyelské kultury.

Lehotice – fotografická dokumentace profilu žlabovitého objektu lengyelské kultury

LIPŮVKA (okr. Blansko)

Nad cihelnou – výstavba 17 RD včetně IS a komunikací – RD H, G1, C1, C2, C3, D, A1, B1, A2, A3, B3 (M. Přichystal, č. akce 194/18)

V průběhu záchranného archeologického výzkumu probíhajícího mezi léty 2018–2020 bylo zdokumentováno celkem 33 zahloubených sídlištních objektů, které doplňují dosavadní poznatky o podobě pravěkého osídlení lokality „Nad cihelnou“. Vzhledem k omezenému rozsahu výzkumu však není možné většinu z objevených objektů blíže funkčně interpretovat. V případě jednoho z objektů je nepochybné, že se jedná o sídlištní jámu s pozůstatky jednoduché hliněné pece, která sloužila pravděpodobně k sušení či pražení obilí, popřípadě běžné kuchyňské úpravě potravy. Na základě získaného materiálu, zejména zlomků keramických nádob, se podařilo 21 objektů datovat do kultury s lineární keramikou z počátku mladší doby kamenné. Zbylé objekty sice nelze kvůli absenci nálezů spolehlivě časově zařadit, ale s největší pravděpodobností pochází ze stejného období.

Lipůvka – podélný profil objektu s keramickou nádobou kultury s lineární keramikou

LYSICE (okr. Blansko)

Záloží – intenzifikace ČOV a doplnění kanalizace (M. Přichystal, č. akce 866/19)

Záchranný archeologický výzkum probíhal na pozemku parc. č. 6794 v severozápadní části polní tratě „Záloží“ v souvislosti s výstavbou kanalizačního přivaděče a přípojky vodovodu k nové čistírně odpadních vod. Dosud nevidovaná lokalita je situována v nadmořské výšce od 340 do 342 m, na úpatí mírného severovýchodního svahu, který spadá z návrší Příční Horky (382,1 m n. m.) k pravému břehu Lysického potoka. Výkopy porušily až 0,4 m mocnou vrstvu tmavě hnědé jílovité hlíny s nepočetnými movitými archeologickými nálezy, z nichž část lze rámcově datovat snad do pozdní doby kamenné, mladší doby hradištní, respektive rámcově do raného až vrcholného středověku. S největší pravděpodobností se jedná o nálezy v druhotné poloze, přemístěné působením eroze a gravitace z výše položené lokality.

MALEŠOVICE (okr. Brno-venkov)

Severně obce – výstavba inženýrských sítí a komunikace pro výstavbu RD (I. Čižmář, č. akce 252/20)

Záchranný výzkum probíhal při stavbě komunikací a inženýrských sítí pro budoucí výstavbu rodinných domů. Část skrývky komunikace byla čitelná a byly zde zjištěny archeologické objekty. Sledována byla také skrývka pro přípojku vodovodu vedoucí z Malešovic na Dolní Kounice, kde bylo porušeno několik dalších objektů. Z doby bronzové je možné jmenovat sedm objektů (především zásobních jam) náležejících k únětické kultuře, které vydaly poměrně nevýrazný keramický materiál. Výjimku představuje nález celé menší nádoby s ouškem pocházející z jedné zásobní jámy. Při detektorové prospekci lokality (hromady a bezprostřední okolí) byly získány drobné zlomky ostří bronzových nožů. Mezi objekty z doby bronzové byl odkryt také hrob orientovaný ve směru SV–JZ, při jehož exkavaci byla sledována vykrádací šachta. Na dně hrobu byl pochován dospělý muž v mírně pokrčené poloze. Většina kostí zůstala v původním uložení, střední část skeletu však byla značně narušena zásahem vykradačů. V inventáři zemřelého se nacházela bronzová dýka, zlomky drobných bronzových trubiček tvořících náhrdelník a tři částečně rozbité menší keramické nádoby. Zelené stopy na lebce ukazují na dřívější přítomnost bronzového předmětu, patrně čelenky, který byl z hrobu spolu s dalšími milodary odcizen. Dále bylo prozkoumáno osm objektů datovaných do raného středověku, resp. střední doby hradištní. Při detektorové prospekci na lokalitě se podařilo získat zlomek čepele bronzového srpů náležející do mladší až pozdní doby bronzové a také zlomek bronzové spony datované do doby římské. Zatím nedatovaný je skelet středně velkého psa zachycený před výkopem vlastního hrobu na rozhraní podorníci a podloží v půdorysu hrobové jámy. Může jít jednak obětinou současnou s trváním starobronzového sídliště, s ohledem na přilehlé objekty z raně středověkého období je možné uvažovat i o chronologickém zařazení do této fáze osídlení lokality a vezmeme-li v potaz jen 1,5 m vzdálenou krajnici dnešní vozovky, nelze vyloučit ani recentní datování skeletu.

Malešovice – dokumentace vykradeného hrobu únětické kultury ze starší doby bronzové

MALHOSTOVICE (okr. Brno-venkov)

Kostel sv. Vavřince – obnova NNv/NNk (M. Přichystal, č. akce 868/20)

V souvislosti s výstavbou nového kabelového vedení NN ke kostelu sv. Vavřince byla ve startovací jámě pro protlak při severozápadním rohu kostela částečně odkryta jáma zcela zaplněná lidskými kostmi, která představuje běžnou nejjednodušší formu pietního ukládání ostatků z narušených hrobů původního hřbitova. Jáma byla zapuštěna do kulturní vrstvy, z níž se podařilo kromě jednotlivých lidských kostí získat i železný hřeb a zlomek keramické nádoby zařaditelný rámcově do novověku. Sama pak byla porušena základovou rýhou pro zeď neznámého stáří a účelu. Absence chronologicky citlivých nálezů ve výplni jámy znemožňuje přesnější datování, zcela jistě však musí pocházet z doby před rokem 1832, kdy došlo k přeložení hřbitova za vesnici.

MODŘICE (okr. Brno-venkov)

Ul. Havlíčkova – novostavba RD, parc. č. 136/1, 135/4 (J. Zubalík, č. akce 1243/20)

Během výstavby rodinného domu byly dokumentovány vrstvy a zahloubené objekty vrcholně středověkého a novověkého stáří. Podařilo se zachytit středověký loch a rozpoznat relikty poničené středověké stavby včetně podlahových úrovní, destrukčních fází nebo kůlových jam.

MODŘICE (okr. Brno-venkov)

Ul. Vídeňská – reko MS Brno-Vídeňská, I. etapa (J. Zubalík, č. akce 941/19)

Ve výkopu pro plynovod v ulici Vídeňská v Modřicích nedaleko čerpací stanice byl rozpoznán zahloubený objekt pravěkého stáří. Jednalo se o sídlištní objekt o délce 4,8 m a hloubce 0,8 m. Z jeho výplně byl získán pouze malý, keramických fragment, umožňující pouze rámcovou dataci do pravěku, snad do staršího zemědělského období.

MOKRÁ-HORÁKOV, HOSTĚNICE (okr. Brno-venkov)

Lom – předstihový archeologický výzkum v lomu Mokrá v r. 2020 (P. Kos, č. akce 335/20)

V r. 2020 se práce zaměřily na doplnění poznatků v severovýchodní části ložiska. Jednalo se o lesní tratě „Nad Kopečkem“ a „Pacholčí“, které člení dva žlábků Nad Propastí a Šedý žlábek na tři samostatné části. Postupně, směrem od východu k západu byly registrovány nové objekty spojené s dobývkami hornin (břidlice, vápence) a zpracováním vápence na štěrk a pálené vápno. V jihozápadní části intravilánu Hostěnic byly nalezeny při detektorové prospekci, v rámci záchranného předstihového výzkumu v dobývacím prostoru lomu Mokrá, větší štíhlý a menší železný hrot kopí, oštěp s tulejí, zlomek kosy, masivní jednobřitý sekáč a velký železný profilovaný kruh, zdobený po obvodu vhloubenou vlnicí. Morfologie artefaktů naznačuje, že může jít o výrobky kovářské dílny z protohistorického období (doba laténská), u některých však nelze vyloučit ani středověké stáří. Koncentrace nálezů na omezené ploše (cca 20 x 70 m) v zaniklé raně novověké plužině naznačuje, že může jít o záměrně uložený depot, který mohl být sekundárně rozptýlen až v novověku. Ve zdejší oblasti jde o ojedinělý nález. Současně s tímto počinem byla prováděna evidence zaniklé plužiny, která souvisela se středověkou vsí Hostěnice.

Detektorové metalické nálezy potvrdily, že plužinu lze datovat již do vrcholného středověku. V rámci systému záhonových pásů, sahajících až k dolní bázi Hostěnického údolí, byl identifikován pozůstatek vícekanálové pece (VO 76) parazitované několika mladšími vápenickými pecemi, zapuštěnými do jejího obvodu. Ve východním dílu trati „Pacholčí“ byl zaznamenán exploatačně-výrobní areál s lomem na břidlici, vybavený skladem písku a vápennou jámou, z něhož pochází zlomky cihel s kolky brněnských cihelen z 2. pol. 19. století. Na přilehlém k. ú. obce Tvarožná (jihovýchodní předpolí lomu Mokrá) byly detektorem kovů sledovány staré komunikace vedoucí tímto směrem z areálu velkolomu. Výsledkem jsou nálezy (militaria, koňská výstroj, části vozů), které lze spojit s rozmezím 13. až 19. století.

MOKRÁ-HORÁKOV, HOSTĚNICE (okr. Brno-venkov)

Dlouhé Kopaniny – komunikace a IS pro RD Kopaniny (P. Kos, č. akce 1012/18)

V roce 2020 byl uzavřen víceletý ZAV odehrávající se na výšinné poloze „Dlouhé Kopaniny“ v Mokré-Horákově (k.ú. Mokrá u Brna), kde v současnosti probíhá masová výstavba obytného souboru RD. Během roku došlo k dokončení skryvek pro zbyvající domy, díky čemuž se podařilo prozkoumat další sídlištní objekty z období mladšího neolitu (MMK) a eneolitu (JeK) a doby halštatské. Z prozkoumaných situací lze zmínit základy domů, špýcharů a pozůstatky několika pecí nejistého účelu.

MOŘICE (okr. Prostějov)

U Můstku – dohledání bronzového nánožníku (I. Čížmář, č. akce 1240/20)

Začátkem roku 2020 oznámil pan Ivo Chytil nález několika částí bronzového nánožníku na poli nacházejícím se západně od obce Mořice. Z mírného, severně orientovaného svahu vybíhá terénní vlna, která byla narušena hlubokou orbou. Charakter nálezu a stav jeho zachování naznačoval, že by se mohlo jednat o nedávno rozrušený hrob, a proto přistoupili pracovníci ÚAPP Brno, v. v. i. k ověřovací prospekci realizované spolu s dlouhodobými spolupracovníky s detektory. Výsledkem byl nález dalších částí pocházejících pravděpodobně ze dvou bohatě zdobených nánožníků datovaných do závěru období plochých keltských pohřebišť a několik dalších předmětů signalizujících přítomnost sídlištní komponenty doby laténské. V měsíci září pak pracovníci

ÚAPP Brno, v. v. i. a Moravského zemského muzea provedli v místě největší koncentrace nálezů sondu za účelem případného zachycení pozůstatků samotného hrobu. Mimo několika nevýrazných sídlištních objektů datovaných do pravěku byla odkryta obdélná hrobová jáma se zaoblenými rohy. V hloubce 0,8 m pod podloží byla na zádech hlavou k severu uložena kostra muže ve věku asi 50 let. Na levém předloktí byl navlečen jednoduchý bronzový náramek, na pravé pažní kosti železný nápažník. V oblasti torza trupu byly zjištěny dvě železné spony, patrně obě s velkou kuličkou na patce. Předměty ze železa, stejně jako samotný skelet, se nacházely v důsledku nepříznivých půdních podmínek ve značně fragmentárním stavu. Na základě nevýrazné výbavy lze hrob pravděpodobně zařadit do stupně LT B2. V průběhu výzkumu se sice nepodařilo najít původní hrob, z něhož dvojice nánožníků mohla pocházet, byla však jednoznačně prokázána přítomnost dosud neznámého keltského pohřebiště o dvou a více hrobech, v jehož blízkosti se nacházelo také sídliště. Podle dosud učiněných nálezů lze sídliště datovat přibližně do stupňů LT C1–C2, podobně jako nedalekou centrální aglomeraci v Němčicích nad Hanou a je možné, že bylo alespoň částečně využíváno v jeden časový horizont spolu s nově objeveným pohřebištěm.

MOSTKOVICE-STICHOVICE (okr. Prostějov)

Chaty u letního kina – úprava distribuční sítě NN (P. Fojtík, č. akce 652/20)

Liniový výkop určený pro pokládku kabelů protnul nedaleko mostkovického letního kina, pod rekreačními objekty situovanými nad levým břehem údolní nádrže Plumlov (parc. č. 1145), tj. v blízkosti tělesa její hráze, nevýraznou kulturní vrstvu obsahující keramiku pokročilého stádia kultury s moravskou malovanou keramikou. Toto drobné zjištění cenným způsobem dokládá nebývale intenzivní osídlení teras řeky Hloučely v pozdní době kamenné, kdy v tomto prostoru tvořily širší zázemí nedalekého výšinného sídliště „Čubernice“ u Ohrozimi.

NAPAJEDLA (okr. Zlín)

Oráčiny – těžba ložiska šterkopísku Napajedla – Jih (M. Popelka, č. akce 141/18)

V letech 2018 až 2020 byly průběžně prováděny odborné dohledy při pokračování rozšíření těžby v těžebních prostorech TP V/C (s rozlohou cca 3,17 ha)

a V/D (s rozlohou cca 3,10 ha) v jižní části katastrálního území Napajedla. Při kontrole skrývek ornice nebyly dosaženy podložní vrstvy v takovém rozsahu a čitelnosti, aby bylo možné identifikovat případné archeologické objekty či situace a z tohoto důvodu byly průběžně prováděny i kontroly hrany (vertikálního profilu) pokračující těžby. V prosinci 2018 byl v TP V/D dokumentován vertikální profil, na kterém se v hloubce cca 1,5 m od stávajícího terénu podařilo identifikovat tmavý půdní typ (původní horizont terénu) nesoucí zlomky keramiky, datované obecně do neolitu. Stopy po zahlobených objektech nebo dalších strukturách zjištěny nebyly.

NĚMČICE NAD HANOU (okr. Prostějov)

Ul. Šafaříkova – úprava distribuční sítě VN, TS Šafaříkova (P. Fojtík, č. akce 364/20)

Liniový výkop určený pro pokládku kabelů protnul při jižním konci ulice Šafaříkova, v nejsevernějším cípu polní trati „Hák“ (parc. č. 5212), nevýraznou kulturní vrstvu obsahující keramiku pokročilé střední doby hradištní. Tato dokládá dosud neregistrované raně středověké osídlení v této části němčického katastru a přináší cenný poznatek doplňující „archeologickou topografii“ již i tak nebývale bohatého pravěkého a raně historického osídlení mikroregionu Némčicka.

NĚMČICE NAD HANOU (okr. Prostějov)

Zádní dlátka, Kratiny – založení vybraných krajinných prvků (I. Čižmář, č. akce 1025/19)

Během detektorové prospekce na přelomu let 2019–2020 byla získána kolekce nálezů, které se většinou nevymykají ze standardního rámce artefaktů známých z této lokality z dřívějších výzkumů. Vyjma několika novodobých předmětů byly nalezeny tři mince (jedná se o stříbrné oboly typu Némčice/Roseldorf), zlomek pozlaceného bronzu, dále části spon (pro lokalitu typický typ Mötschwill) a dalších bronzových předmětů (část náramku, část jehlice, zlomek článku z opasku). Zajímavý nález představuje část spony z doby římské. Jedná se o silně profilovanou sponu, pravděpodobně var. A 84, kterou lze klást do období od 2. třetiny 2. století n. l. Z celé centrální aglomerace datované do mladší doby laténské se jedná teprve o čtvrtý nález, který je možné datovat do doby římské. Zda se jedná o stopy po dosud neznámém sídlišti

nebo jen ojedinělé aktivity, není jasné. Zlomky keramiky typické pro toto období, které by mohly dokládat souvislejší germánské osídlení na lokalitě, dosud postrádáme.

NEMOCHOVICE (okr. Vyškov)

Hradisko, U Dubu – terénní prospekce a mikrosondáž lokality (I. Čižmář, č. akce 707/20)

Na lokalitu upozornil v roce 2020 Eliáš Urban na základě LIDARových dat a terénní prospekce. Leží v zalesněném prostředí, na nevýrazném k jihovýchodu směřujícím hřbetu v nadmořské výšce 450–470 m, cca 700 metrů jihovýchodně od vrcholu Hradisko (518 m n. m.) a celková rozloha činí 1,3 hektaru. Soustavu ohrazení tvoří spolehlivě vnitřní linie ve tvaru původně zřejmě uzavřené nepravidelné elipsy o rozloze 0,8 hektaru; tvoří ji příkop a val s převýšením ode dna příkopu max. 1,2 metru. Pracovníky ÚAPP Brno, v. v. i. zde byla provedena detektorová prospekce s negativním výsledkem, současně byly provedeny i mikrosondáže, z nichž byl získán nepočtený archeologický materiál datovaný předběžně do konce neolitu až eneolitu a soubor rostlinných makrozbytků. Radiokarbonovému datování bylo podrobeno zrno pšenice špaldy s výsledkem 2454–2203 cal BC, což rámcově odpovídá období pozdního eneolitu.

OLBRAMOVICE (okr. Znojmo)

Leskoun – skrývky v roce 2020, I. etapa (D. Parma, č. akce 1179/20)

Záchranný výzkum v prostoru mimo opevněnou plochu hradiště z pozdní doby bronzové, na svahu v jeho severovýchodním předpolí, prokázal, že zde jsou dochovány původní terény z dob před zahájením těžby ve velkoložku a nejsou ani porušeny, ani přesypány při skrývce. Jde o vrstvy svahovin, v nichž se nepodařilo nalézt žádné nálezy související s pravěkým osídlením. Dokumentována byla spíše běžná epizodická hospodářská aktivita v novověku (sklizeň trávy, lov). Prospekční práce budou dle předpokladů pokračovat v roce 2021, v optimálním případě mimo vegetační sezonu, značně omezující prostupnost terénu.

Olbramovice – pracovní snímek z výzkumu SV předpolí hradiště Leskoun

OLOMUČANY (okr. Blansko)

Intravilán obce – kulturní centrum (P. Kos, č. akce 679/20)

Záchranný archeologický výzkum provedený v souvislosti s rozšiřováním kulturního centra v Olomučanech přinesl vesměs již historicky podložené situace archeologizované během bourání historické uliční zástavby v 80. letech 20. století. Z této doby se dochoval i historický fotografický snímek místa před výstavbou hostince U Červené růže. V základových pasech novostavby byly dokumentovány dva protilehlé profily, které vypovídají o existenci raně novověké usedlosti, z níž jsou pod současným povrchem zakonzervovány zděné sklepní a základové konstrukce bývalého domu č.p. 19. Nálezové situace neumožnily starší dataci zaniklého stavení než do rozmezí 18.–20. století, přesto lze s existencí objektu na základě historických pramenů počítat s velkou pravděpodobností již v 17. století. Doklady existence sklářské huti ze 17.–18. století se zde ale nepodařilo doložit, je tedy možné, že šlo spíše o stavbu jiného významu. Současně se stavbou kulturního centra proběhla i terénní úprava horního svahu ulice za domy č.p. 51–52, kde byl odkryt souvislý geologický profil s polohami železných rud (limonitů), vápnitých opuk, a jurských rohovců, zaklesnutých

do mělkých svahových erozních zářezů v podložních granodioritech, který původně sahal až ke dnu údolí Olomučanského potoka. Rudy zde tvoří konkrce a horizontální polohy nad podloží i částečně v jeho svrchních zvětralých úrovních. Tento přirozený lehce dostupný zdroj rud může být eventuálně ve vztahu k nálezu raně středověké tavírny v poloze „U Hřiště“, vzdálené cca 400 m. Dá se předpokládat, že podobných míst vhodných k nenáročnému získávání kvalitní rudniny mohlo být v těchto místech původně více.

OPATOVICE U RAJHRADU (okr. Brno-venkov)

Na Návsi – novostavba RD, parc. č. 117 (R. Bíško, č. akce 792/20)

Stavba probíhala v prostoru intravilánu obce Opatovice u Rajhradu, na ulici Na Návsi na parc. č. 117. Samotný střed obce se nachází na pleistocenní terase, na levém břehu říčky Dunávky. Tomuto odpovídá i geologické podloží, které je tvořeno především šterko-písčitými usazeninami. Zemní práce probíhaly v prostoru staré uliční zástavby na místě demolice původního domu. Byly vyhloubeny základové pasy do hloubky cca 1 m a dvě sondy o rozměrech cca 3x2 m a do hloubky 2 m. Objekt nacházející se na profilu jedné ze sond byl vzhledem k povaze stavby pouze vzorkován, fotografován a dokumentován. Proběhlo geodetické měření metodou GPS. Zbylé výkopy nedosahovaly zásadních hloubek přesahující planýrku a navážky. Pod mocnými (cca 1 m) vrstvami planýrky a navážek se nacházela zahloubená situace (pravděpodobně chata) odpovídající obecně období doby bronzové. Původní zástavba a s ní spojené zemní práce probíhající v období několika posledních staletí výrazně poznamenala dochování archeologické lokality v těchto místech. To odpovídá i v případě objektu, který byl také narušen zásahem v průběhu 20. století. Zachytit se podařilo pouze jeho torzo zahloubené do šterkopísčitého podloží. Vzhledem k omezeným možnostem stavby a povaze nálezové situace není možné o širších souvislostech nálezu říct nic bližšího. Zachycený objekt je pravděpodobně součástí většího sídliště nacházejícího se na terase potoka Dunávky.

OŘECHOV (okr. Brno-venkov)

Intravilán, JZ okraj – REKO VTL RS Ořechov, přípojka NN (I. Čižmář, č. akce 1067/20)

Záchranný archeologický výzkum probíhal při stavbě nové přípojky NN k VTL regulační stanici plynovodu v délce cca 250 m pro regulační stanici. Během dohledu bylo na profilech zdokumentováno a ověřováno celkem sedm objektů, z nichž většinu je možné zařadit do mladší doby bronzové.

OŘECHOV U UHERSKÉHO HRADIŠTĚ (okr. Uherské Hradiště)

Intravilán – TDI v lokalitě Hůrky I. a II. etapa (M. Lečbych, č. akce 840/20)

Poměrně rozsáhlé zemní práce pro inženýrské sítě v poloze „Hůrky“ na okraji intravilánu obce Ořechov (okr. Uherské Hradiště) vyvolaly v roce 2020 nutnost záchranného archeologického výzkumu. V prostoru stavby bylo prozkoumáno celkem 10 zahloubených archeologických objektů. Prostorově rozsáhlé, v půdorysu nepravidelné exploatační objekty můžeme považovat za těžební jámy – hliníky. V jejich blízkosti dokumentované kůlové (sloupové) jámy by mohly naznačovat nehluboké stopy po nadzemní zástavbě. Bohužel však jsou všechny tyto objekty bez jakýchkoli movitých nálezů, které by umožňovaly jejich přesnější chronologické zařazení. Ojedinelý střep z výdutě nádoby nalezený v jednom z objektů řadíme obecně do pravěku. Stejně tak jsou bez výraznějších nálezů i další sídlištní objekty. Pravidelně kruhový objekt kotlovitého profilu by mohl být interpretován jako zásobní (či odpadní) jáma. Výraznou kolekci archeologických nálezů však přinesl výzkum dalších dvou objektů, kde bylo nalezeno mnoho střepů keramických nádob, několik úlomků zvířecích kostí, zlomky kamenných mlýnků (zrnotěrek) a doklady hliněných konstrukcí v podobě kousků mazanic s otisky prutů a dřev. Nepochybně zajímavým je i nález objektu, který se nacházel nápadně daleko od ostatních prozkoumaných objektů. Na červeně propálené jílovité hlíně ležela u jejího okraje mírně zahloubená mísa s esovitou profilací. Kolem této mazanicové krusty byla zřetelná výrazně černá uhlíková vrstva. V tomto případě můžeme uvažovat o pozůstatcích pravěkého blíže neučeného pyrotechnického zařízení. Z chronologického hlediska můžeme nálezy zařadit do kultury zvoncovitých pohárů ze sklonku pozdní doby kamenné (poslední staletí před rokem 2000 př. n. l.). Do tohoto období pak mohou spadat i další objekty bez potřebných datovatelných nálezů. Oproti tomu opodál umístěný objekt s nálezem mísy můžeme zařadit spíše do starší

doby bronzové, obecně pak do rozmezí eneolit – doba bronzová. Z nálezů, které byly učiněny sběrem na lokalitě pak musíme jmenovat nálezy štípaných pravěkých nástrojů z rohovce, které mohou souviset se zdejším eneolitickým osídlením. Většina keramických zlomků získaných ze sběru však chronologicky náleží vrcholnému středověku či novověku. Záchranný archeologický ukázal, že je zde nutné počítat i s výrazně pestřejšími pravěkými nálezy, než byly doposud v blízkém okolí obce známy. Nepochybně však tento záchranný výzkum, zejména pak po odborném zpracování vyzvednutých předmětů, rozšíří poznatky o pravěkém osídlení zdejšího regionu.

POČENICE-TETĚTICE (okr. Kroměříž)

Areál ZD – novostavba silážního žlabu, stáje a skladovacího vaku (M. Popelka, č. akce 305/20)

Archeologický výzkum v areálu zemědělského družstva v Počenicích byl vůbec prvním odborně vedeným výzkumem v katastru obce a jedním z mála v širším regionu Morkovska a přinesl zásadní výsledky k poznání sídelní struktury pravěkého a protohistorického období v oblasti západního Kroměřížska. Kvůli postupu zemních prací výzkum probíhal paralelně na dvou plochách, oddělených od sebe drobnou vodotečí poměrně krátce, a to ve dnech 20. až 27. 4. 2020. V severní části areálu byly při stavbě silážní jámy zjištěny čtyři báze kruhových zásobních jam, které byly dislokovány pouze v jižní části skryté plochy. Datace těchto objektů je možná pouze rámcově do doby bronzové, jelikož jejich výplně neposkytly dostatek relevantního materiálu, nesoucího charakteristické prvky, dle kterých by bylo možné je zařadit přesněji. Je pravděpodobné, že se jedná o součást většího sídliště, rozprostírajícího se v pásu podél vodoteče na jejím pravém břehu a zjištěné osídlení může hypoteticky souviset s nálezem lužické zásobnice z polohy „Žabák“ (ul. Klebetov), původně deponované v morkovském muzeu. Druhou zjištěnou komponentou je pak laténské sídliště v jižní části zemědělského areálu, u něhož lze s jistotou tvrdit, že zde probíhala specializovaná řemeslná výroba, a to navíc v uzavřeném a semknutém okrsku, který byl od residenčních staveb oddělen volným prostorem. Ve východní a jihozápadní části stavby byly částečně prozkoumány dvě zahloubené chaty, orientované přibližně ve směru V–Z. U jedné z nich byl zjištěn konstrukční prvek ve formě kúlové jámy ve středu kratší strany a byla v ní nalezena také železná spona středolaténské konstrukce. Jihovýchodně

od centrální jámy pro vsakovací vak byl prozkoumán menší oválný sídlištní objekt, který ve své výplni poskytl v hojnější míře mazanici. Zbylé objekty tvořily tzv. „řemeslnický areál“, dislokovaný v západní polovině centrální stavební jámy pro vsakovací vak. Ve třech z těchto objektů byla zjištěna pyrotechnologická zařízení, v některých objektech dokonce vícečetná (u některých z nich je možné uvažovat o jejich užití jako „výhňových pecí“ reprezentujících kovářskou výrobu a zpracování železa do formy finálních produktů), projevující se kruhovými propáleninami v jejich dnech. Jediný rozměrnější objekt, postrádající přímé doklady po existenci otopného zařízení, měl parametry částečně zahloubené chaty s dvěma kúlovými jámami v kratších stranách, orientovaný ve směru S–J a ostatní objekty ho obklopovaly z jižní, západní a severní strany. Interpretace nerozměrného oválného objektu, nacházejícího se mezi dvěma objekty, jehož výplň neposkytla žádný materiál, není zcela zřejmá. Většina výrobních objektů byla patrně přestřešená. S jistotou to lze tvrdit o objektu s dvojicí hlubokých kúlových jam v kratší ose a doprovodnými jamkami při

Počenice-Tetětice – železná spona spojené konstrukce nalezená v laténské chatě

východní stěně (zde je možno předpokládat vstup do objektu). V dalším objektu byly stopy po konstrukci zachyceny při severovýchodním obvodu. Sídliště je možné jako celek datovat do trvání stupňů LT-C1 a LT-C2. Za nejstarší prvky je možno považovat zlomky keramiky s kolkou v podobě obrácených C a železnou sponu středolaténské konstrukce, které spadají ještě do stupně LT-C1. Těžiště osídlení však patrně náleží následujícímu stupni LT-C2, kam lze řadit zlomky bronzových opasků nebo zlomky kotlovitých mís (nejméně 3 ks), které jsou zastoupeny v materiálu z nedalekých Němčic nad Hanou. Hojně bylo zastoupeno také nepravidelné, rozpadavé nebo přerušované hřebenování, které je známkou datace do mladších period doby laténské. Za nejmladší prvky pak mohou být považovány poměrně vyvinuté okraje zásobnic a některých hrncovitých tvarů, které však ještě nepřekročily práh oppidálního období a nejpravděpodobněji náleží samotnému závěru stupně LT-C2. Za zmínku jistě stojí v hojném počtu zachycené reparace na keramice, které se koncentrovaly do prostoru „řemeslnického okrsku“ a byly zjištěny na desítkách exemplářů (včetně nepovedených provrtů a zbytků svorek v tělech nádob). Společně s množstvím drobných železných nálezů (převážně drátků a svorek kruhového průřezu) by bylo možné spekulovat o existenci „drátenické dílny“. S místním druhotným zpracováním suroviny (železa) do formy použitelných polotovarů (ve smyslu drátů a svorek) či přímo finálních výrobků by pak souvisely pyrotechnologická zařízení. Ve výplni jednoho z objektů byla mezi mazaníc rozpoznána část kruhového otvoru pro zavádění dyzny (do které byl vložen měch, jehož pomocí bylo dosaženo umělého přívodu vzduchu do pece a získání vyšší potřebné pracovní teploty) do nadzemní části pece, která se díky vysokému žáru do sklovitě vypálila. Ve stejném objektu byl také nalezen rozměrný kamenný valoun, označený jako „kovadlina“. Ve výplni tohoto objektu bylo nalezeno poměrně velké množství strusky. Kromě práce se železem je možné předpokládat také práci s barevnými kovy. Mezi keramickými fragmenty byl rozpoznán jeden okraj silnostěnné zásobnice, který ve svém těle má vyhloubený důlek navazující na „technický kanálek“, který mohl být používán jako provizorní tyglík. Výrobní aktivity jsou dále doplněny doklady tkalcovství (přesleny, závaží) a výrobou z kostí a parohu (polotovary).

PODIVÍN (okr. Břeclav)

Areál správy a úpravy silnice – výstavba objektů (R. Bíško, č. akce 834/19)

V průběhu výstavby objektů SO 01 a 02 dálniční policie byl zjištěn soliterní objekt (zásobní jáma) únětické kultury ze starší doby bronzové. Šlo o reziduum objektu, pouze dno, zbytek byl s největší pravděpodobností zničen výstavbou v nedávné minulosti. Objekt obsahoval četné fragmenty keramických nádob, kousky mazanice a kostí. Zjištěny byly také schránky říčních měkkýšů (velevrub malířský). Situace zcela jistě souvisí v širším pohledu s osídlením podél bezejmenné vodoteče, jde s největší pravděpodobností o část sídliště únětické kultury. Další nálezy ze stejného období byly zjištěny cca 400 m JV směrem.

PODOLÍ (okr. Brno-venkov)

Příčný – hala společnosti KOKS Production, retenční nádrž (D. Parma, č. akce 800/20)

Záchranným výzkumem se podařilo zachytit další část dlouhodobě zkoumaného sídelního areálu únětické kultury ze starší doby bronzové. V další přímo návazné ploše bylo zjištěno předpokládané pokračování sídliště, v jedné z jam byl deponován lidský jedinec.

Podolí – lidský jedinec deponovaný v jedné z jam sídliště únětické kultury

POHOŘELICE (okr. Brno-venkov)

Ul. Brněnská – parkoviště u zdravotního střediska (I. Čižmář, č. akce 251/20)

Archeologický výzkum probíhal při stavbě nového parkoviště u místní polikliniky na ulici Brněnská. Místo se nachází v blízkosti regulovaného břehu řeky Jihlavy, většina zemních prací tak probíhala v recentních navážkách. Starší nálezy byly získány až při stavbě retenční nádrže, která dosahovala hloubky až 3 m. Byl zdokumentován celkový profil, z jehož spodních vrstev byly získány střepy středověké keramiky, které je možné datovat do 14.–15. století. Zjištěná situace souvisí s již dříve učiněnými nálezy středověkých nádob při stavbě polikliniky. Místo nálezů se nachází v severozápadní části středověkého městečka, sled vrstev může znamenat dorovnání terénu související s již tehdejší částečnou regulací koryta řeky Jihlavy. S ohledem na poblíž stojící most, resp. historicky probíhající komunikaci směrem na Brno, je možné i zde předpokládat existenci mostu ve středověkém období, vrstvy tak mohou souviset i s úpravou terénu pro jeho stavbu.

POLEŠOVICE (okr. Uherské Hradiště)

Nivy – těžba písku nevýhradního ložiska Polešovice, etapy 2020–2022 (M. Lečbych, č. akce 358/20)

V návaznosti na těžbu písku pokračoval i v roce 2020 pravidelný záchranný archeologický výzkum. Během prací bylo prozkoumáno celkem 50 zahloubených objektů, většinou běžných kulových jamek a různorodých sídlištních objektů. Chronologicky tyto objekty spadají do období neolitu, eneolitu, doby bronzové a starší doby železné, tedy do období, která jsou na lokalitě známa již z minulých let.

PROSTĚJOV, KRALICE NA HANĚ (okr. Prostějov)

Průmyslová zóna města Prostějova Kralický háj – přístavba areálu HOPI Prostějov (P. Fojtík, č. akce 1087/19)

Rozsah a metoda odkryvu byly limitovány blízkostí říčního toku Valové a existencí novověkých rybníků (patrných ještě na vojenském mapování z druhé poloviny 18. století), které výrazně ovlivnily půdní poměry v místě stavby. Sondy položené na dotčené ploše potvrdily očekávanou výraznou vrstvu podorňičí, dosahujících místy mocnosti až 60 cm a kryjící podloží tvořené zejména

Polešovice – „pracující umělci v době koronavirové“ např. hudebník Tomáš Kočko (vlevo dole)

Prostějov/Kralice na Hané – spona z mladší doby římské získaná při prospekci

šedými až šedozelenými jíly, a především absenci případných terénních archeologických situací. Detektory kovů byla na skrývané ploše stavby a později zejména na deponiích ornice získána početnější kolekce kovových předmětů recentního stáří, ale i dva artefakty archeologické povahy. V prvním případě jde o otřelou a olámanou drobnou stříbrnou minci, kterou můžeme předběžně určit jako stříbrný obol vedlejší řady typu Stradonice – Karlstein a časově tedy zařadit do pozdní doby laténské (LT D1b/LT D2); reprezentuje tak první takto datovaný keltský nález z prostoru „Kralického háje“. V případě druhém se pak jedná o jednoduchou bronzovou sponu s obloukovitě klenutým lučíkem s obdélníkovou patkou, která bezpečně náleží Germánům mladší doby římské (stupně C1 až C2) a lze ji snad spojovat s řemeslnickou aglomerací zkoumanou v letech 2017–2018 při stavbě výrobního areálu firmy MUBEA (viz Výroční zpráva 2018, 68–69) rozkládající se cca 700 m jihovýchodním směrem.

PROSTĚJOV-VRAHOVICE (okr. Prostějov)

Čtvrtky – přivaděč vody do průmyslové zóny Prostějov (P. Fojtík, č. akce 533/20)

V r. 2020 probíhal průběžný archeologický dohled vyvolaný výstavbou vodo-
vodního přivaděče do prostějovské průmyslové zóny, který propojil stávající
výtláčny řad z ČS Hrdibořice do VDJ Stráž s vodovodním řadem v ulici Kra-
lická. V poloze s pomístním názvem „Čtvrtky“, k. ú. Vrahovice, okr. Prostějov,
zemní práce narušily již dříve známé žárové pohřebiště lužické kultury mladší
doby bronzové, spolu s ojedinělým kostrovým hrobem postrádajícím dopro-
vodný inventář a datovatelným tak jen hypoteticky – na základě dřívějších
nálezu – do pozdní doby kamenné (kultura zvoncovitých pohárů) nebo mladší
doby hradištní.

ROSICE (okr. Brno-venkov)

Okrouhlík – dohledání náhodného nálezu bronzových nápažníků (I. Číž- mář, č. akce 261/20)

V posledních dnech měsíce března 2020 ohlásil pan Jan Svoboda z Rosic ná-
lez depotu šesti bronzových nápažníků, které našel při procházce s detektorem
kovů v lese u Rosic. Na místě nálezu byla zaměřena poloha výkopu a proběhla
jeho dokumentace. Depot se již nepodařilo zaznamenat v jeho původním ulo-
žení, dle údajů od nálezce však nápažníky byly uloženy pohromadě, nikoliv ale

uspořádány na sobě. V místě určeném nálezem byla provedena menší sondáž, při které nebyly zjištěny žádné náznaky zahloubeného objektu či kamenné struktury, jež by mohla s depotem souviset. Soubor bronzových kruhových šperků z Rosic patří k velmi specifické skupině depozit typologicky shodného kruhového šperku, dle rozměrů pravděpodobně nápažníků, datovaných do stupně Ha B1.

Rosice – soubor bronzových kruhových šperků z pozdní doby bronzové

ROZDROJOVICE (okr. Brno-venkov)

U kříže – novostavba RD, parc. č. 638/43 (M. Lečbých, č. akce 1109/20)

Na známé neolitické lokalitě „U kříže“ byla při stavbě RD prozkoumána parcela 638/43. Na parcele se nacházelo celkem 18 povětšinou rozsáhlých archeologických objektů charakteru nepravidelných stavebních jam – hliníků. Z výplně těchto objektů bylo vyzvednuto množství movitých nálezů, zejména zlomků keramiky, ale evidujeme zde i poměrně početný soubor kamenných nástrojů. Všechny objekty pak chronologicky náleží lengyelské fázi zdejšího neolitického osídlení.

SENORADY (okr. Brno-venkov)

Červenice, Písky, Zadní bílá – stanice BOSEN, NN přípojka + věž Senorady VF (I. Čizmář, J. Kala, č. akce 447/20)

Během záchranného archeologického výzkumu byly v trase kabeláže ke komunikační věži identifikovány dva archeologické objekty sídlištního charakteru – jeden spolehlivě datovaný do starší doby železné (halštat), druhý obecně jako pravěký, snad neolitický.

SIVICE (okr. Brno-venkov)

Šlapanicko – posílení skupinového vodovodu (P. Kos, č. akce 1062/19)

V další etapě budování oblastního skupinového vodovodu Šlapanicko II byl na počátku roku 2020 zachycen ve skryvce vodovodu v trati „V Zihu“ na k. ú. Sivic osamocený sídlištní objekt oválného tvaru, obsahující větší množství zlomků keramiky kultury středodunajských popelnicových polí. V superpozici s tímto objektem se ve skryté ploše podařilo zachytit a prozkoumat osamocený kostrový hrob z doby laténské.

SIVICE (okr. Brno-venkov)

Za Humnama – novostavba RD, parc. č. 423/3 (M. Přichystal, č. akce 1212/20)

Dosud neevidovaná lokalita je situována v nadmořské výšce okolo 280 m, na úpatí mírného jihozápadního svahu, který se sklání k pravému břehu Pozořického potoka. Přestože zemní práce spočívaly ve vyhloubení základové jámy pro sklep pod celým půdorysem budoucího rodinného domu bez předchozí skryvky nadloží, podařilo se na vzniklých profilech postupně zaznamenat dvě zásobní jámy, které je možné na základě nepočetných zlomků keramických nádob získaných vzorkováním jejich výplní předběžně datovat nejspíše do doby bronzové.

SLOPNÉ (okr. Zlín)

Podevsí nová MK a ÚK z Olšan na farmu – inženýrské sítě (A. Fojtík, č. akce 383/20)

V průběhu roku 2020 byla během stavebních prací souvisejících s vybudováním místní komunikace zachycena a prozkoumána část pravěkého sídliště. Nově objevená lokalita se nachází na terénní vlně situované v jihozápadní části katastru obce Slopné. Během výzkumu bylo prozkoumáno několik zahloubených objektů, které mohou být interpretovány jako zásobní jámy, kúlové a sloupové jámy stavebních konstrukcí a obecné sídlištní jámy, které mohou souviset s nadzemními či mělce zahloubenými stavbami. Na základě získaného keramického materiálu je možné toto pravěké sídliště datovat do mladší až pozdní doby bronzové, přičemž lze předpokládat jeho vztah s nedalekým pohřebištěm.

Starovice – výzkum exloatační jámy ze sklonku starší doby bronzové (větěřovská skupina)

STAROVICE (okr. Břeclav)

Západní okraj intravilánu – rodinné domy č. 16–21, 31–33 (R. Bíško, č. akce 875/19)

Stavba probíhala při západním okraji intravilánu obce na výrazném návrší (nadmořská výška cca 225 m). Návrší je ohraničeno prudkými svahy především z jihu a východu (zde převýšení až 30 m). Ve směru na S má svah mírný sklon až do prostoru nivy Starovického potoka. Západně návrší přechází ve výraznou ostrožnu (kóta 243,1 m) obklopenou ze všech stran prudkými svahy. Jde o místo, které bylo v minulosti intenzivně využíváno, o čemž svědčí i nárůst archeologických situací v tomto prostoru. Vlastní umístění stavby se nachází na mírném východním svahu, který je ukončen téměř rovinou, patrně uměle dotvořenou v průběhu novověku. V té době, ale i před vlastním počátkem stavby se v prostoru nacházely záhumenky a sady, případně vinice. Využití pozemků v minulosti bylo možné interpretovat i na základě zjištěných archeologických struktur. Pod cca 50–60 cm mocnou vrstvou ornice (nadloží) se nacházelo geologické podloží. Zde relativně pestré směsice světlých jílovců a písčitých jílu (třetihorní karpatský flyš) v omezené míře potom sprašové

hlíny. Záchranný archeologický výzkum navazoval na činnost z podzimu 2019, kdy byl zkoumán prostor pod budoucími rodinnými domy. V září a říjnu 2020 se naše pozornost přesunula na východní část stavby, na zarovnaný úsek plochy ohraničený na východě prudkým svahem. Již před začátkem skrývek bylo na základě předchozích pozorování možné vydedukovat ubývání zahlobených struktur a postupné vyznívání sídliště směrem na SV. Na ploše výzkumu o velikosti cca 20 x 120 m se podařilo lokalizovat přes 50 objektů (převážně kúlových jam). Dvě desítky objektů tvořily rozměrnější jámy navazující na již zjištěné sídliště, tvarem a inventářem se nijak nelišily od jam zjištěných výzkumem v roce 2019. Opět šlo o blíže nespecifikovatelné sídlištní (možná výrobní) a zásobní jámy mladší fáze lengyelské kultury a jednu zásobní jámu z období věteřovské kultury doby bronzové. Za neobvyklou na tomto sídlišti lze považovat rozměrnou exploatační jámu (ovál 12 x 9 m a hloubce 1 m) spadající do období věteřovské kultury. V dalších letech se díky pokračující výstavbě zcela jistě podaří odkrýt řadu situací, které doplní mozaiku pravěkého využívání lokality. V tuto chvíli je však možné konstatovat, že se podařilo prozkoumat značnou část roztroušeného sídliště, zatím bez dokladů funerálních aktivit. Sídliště bylo využíváno především v období mladší fáze lengyelské kultury a v období věteřovské kultury doby bronzové.

SYROVICE (okr. Brno-venkov)

Klínek – komunikace a inženýrské sítě v obytné zóně (I. Čižmář, č. akce 388/18)

V rámci již několik let probíhající stavby inženýrských sítí pro výstavbu nových rodinných domů byly prováděny výkopy pro pokládku vodovodu a nízké napětí. Při kontrole výkopů byly v západní části stavby zaznamenány celkem dva kostrové hroby. V prvním hrobě orientovaném ve směru JZ–SV byla pohřbena žena ve skrčené poloze bez dalších milodarů. Další hrob, který byl orientovaný přibližně ve směru S–J a náležel muži v kategorii starší juvenis, byl vykradený a žádná z nalezených kostí již neležela v anatomické poloze. Byly zde však nalezeny fragmenty mísy, které je možné přiřadit ke kultuře se zvoncovitými poháry. Na základě tohoto nálezu je také možné přehodnotit dřívejší datování dosavadních zde zjištěných hrobů, které byly řazeny na základě absence nálezů a přítomnosti nedaleké nekropole do raného středověku (Výroční zpráva 2018, 73–74).

SYROVICE (okr. Brno-venkov)

Pastvisko – rekonstrukce komunikace (I. Čižmář, č. akce 1010/18)

Při rekonstrukci místní komunikace v trati „Pastvisko“ byly zjištěny dva zahloubené objekty, které poskytly materiál z mladší doby římské. Podobně je datována také kulturní vrstva, která se vyskytla hned nad inundačním pásmem vodoteče Syrůvky. Tato vydala kromě úlomků keramiky také celý kostěný oboustranně zahrocený dřík, který patrně tvořil součást vřetene. V ploše rekonstruované komunikace cca 120 m jihozápadně od kostela sv. Augustina bylo přes značné porušení inženýrskými sítěmi zjištěno žlabové ohrazení stupňovitého profilu vymezující zřejmě původní středověkou parcelu zasahující do prostoru dnešní, již rozšířené ulice. Mimo to při rekonstrukci komunikace byly zjištěny další objekty; novověká vápenná jáma a otopné zařízení.

ŠLAPANICE (okr. Brno-venkov)

Ul. Brněnská pole – obytný soubor Brněnská pole, III. etapa (D. Parma, č. akce 545/20)

Záchranným výzkumem se podařilo zachytit jediný zahloubený objekt, který tvoří pokračování polykulturní pravěké lokality postupně odkrývané od roku 2008. I když nebyly zachyceny pozůstatky skeletu, jedná se pravděpodobně o další hrob rozlehlého pohřebiště kultury se šňůrovou keramikou.

ŠUMICE (okr. Brno-venkov)

Intravilán – novostavba RD, parc. č. 3566 (I. Čižmář, č. akce 903/20)

Archeologický výzkum proběhl při kopání základových pasů na parcele č. 3566, jižně od silnice vedoucí na Kubšice. Ve výkopech byly zachyceny celkem čtyři zahloubené objekty. Ve dvou případech se jednalo o kruhové zásobní jámy, které je možné na základě keramického inventáře datovat do starší doby bronzové. Mimoto pochází z objektů pro sídliště z tohoto období neobvyklé množství štípané industrie sestávající z několika čepelek a kusů neopracované suroviny určené předběžně jako rohovec typu Krumlovský les. Zbylé objekty (rozsáhlý hliník a kúlová jáma) poskytly jen malé množství archeologického materiálu a výše uvedené dataci neodporují.

TELNICE (okr. Brno-venkov)

Ul. Draha – výrobní areál Telnice (D. Parma, č. akce 926/20)

Záchranným výzkumem se podařilo zachytit jediný zahloubený objekt, tvořící nejspíše okrajovou součást dosud neznámé lokality – sídliště datovaného rámcově do mladšího neolitu.

TELNICE (okr. Brno-venkov)

Na Krakovci – novostavba RD (D. Parma, č. akce 1012/20)

Ve výkopech základových pasů pro novostavbu RD v ulici Hliníky bylo zachyceno celkem 6 sídlištních objektů kultury s lineární keramikou, z nichž dva obsahovaly značné množství redeponovaných zlomků mazanické konstrukce. Jde o známou lokalitu „Na Krakovci“, zkoumanou od 30. let 20. století.

TIŠNOV (okr. Brno-venkov)

Náměstí Míru, ul. Kostelní, Farská zahrada – IGHG sondy (M. Přichystal, č. akce 560/20)

V průběhu záchranného archeologického výzkumu byly v sondách 1, 3, 4 a 7 zachyceny středověké až novověké archeologické situace. V sondě 1 na pozemku parc. č. 2747 (při západní straně objektu městského úřadu č.p. 111) pod recentními navážkami a novodobou planýrkou původně zde stojících budov byl částečně odkryt jeden zahloubený objekt. Z jeho výplně se podařilo získat zlomky keramických nádob datovatelné do rozmezí 12. až 14. století. V sondě 3 na pozemku parc. č. 2314 (v ústí Kostelní ulice na náměstí Míru) byly pod recentními vrstvami odkryty dva různě staré odtokové kanálky z kamenů a cihel. Oba dodržovaly směr uliční osy (ZSZ–VJV), ale mladší byl zřejmě v důsledku postupného nárůstu terénu umístěný výše. Z jejich zásypu se nepodařilo získat žádný datovatelný materiál, takže je lze pouze odhadem zařadit do novověku. V sondě 4 na pozemku parc. č. 2318/1 (ve východním cípu náměstí Míru) byl pod recentními vrstvami odkryt další odtokový kanálek z kamenů a cihel, který směřoval patrně od ústí ulice Bezručova šikmo napříč náměstím Míru (SV–JZ). Stejně jako v předchozích případech se z jeho zásypu nepodařilo získat žádný datovatelný materiál, takže jej lze opět pouze odhadem zařadit do novověku. V sondě 7 na pozemku parc. č. 188/1 (v jižní části parku Farská zahrada) byly zaznamenány kulturní vrstvy, které obsahovaly zlomky keramických nádob datovatelné do rozmezí 12. až 14. století a 17. až 18. století. Nejstarší vrstva

s větším množstvím kamenů, především valounů, by mohla představovat pozůstatek zpevněné středověké komunikace. V sondách 2, 5 a 6 byly zjištěny jen recentní navážky a zásahy a sterilní geologické podloží.

TIŠNOV (okr. Brno-venkov)

Ul. Purkyňova – rekonstrukce nemocnice Tišnov, stavba ambulantního traktu (M. Přichystal, č. akce 867/19)

V souvislosti s výstavbou energokanálu k nově budovanému ambulantnímu traktu Nemocnice Tišnov byla zjištěna dosud neevidovaná lokalita. Dotčený pozemek se nachází v severovýchodní části intravilánu města, kde přiléhá k jižní straně západního konce ulice Purkyňova. Naleziště se nachází v nadmořské výšce okolo 280 m, ve středním úseku jihozápadního svahu, který spadá z členité vyvýšeniny Klucanina (415,2 m n.m.) k levé straně údolní nivy řeky Svratky. Výkop porušil jednu blíže neinterpretovatelnou sídlištní jámu, z jejíž výplně se podařilo získat nepočetné zlomky keramických nádob datovatelné nejspíše do kultury s lineární keramikou.

TIŠNOV (okr. Brno-venkov)

Ul. Wagnerova – výrobní hala firmy EVVA – GUARD (M. Přichystal, č. akce 1069/19)

V průběhu roku 2020 pokračovaly záchranné archeologické práce při jihovýchodním konci ulice Wagnerova, jež byly vyvolány postupnou výstavbou výrobní haly (srov. Výroční zpráva 2019, 108) a prodloužením stávající komunikace. Nově bylo na pozemcích parc. č. 2053/2, 2053/19, 2400/1 a 2401/2 dokumentováno porušení dalších 32 zahloubených sídlištních objektů, z nichž většinu je možné na základě získaného materiálu opět datovat do kultury popelnicových polí z mladší až pozdní doby bronzové. Zvláštní zmínku si zaslouží nález dvou celých hliněných závaží jehlancovitého tvaru na dně jedné ze zásobních jam.

TIŠNOV (okr. Brno-venkov)

Ul. Wagnerova – prodloužení ulice Wagnerova – II. etapa (M. Přichystal, č. akce 1028/20)

V průběhu záchranného archeologického výzkumu bylo zdokumentováno celkem 13 zahloubených sídlištních objektů, které představují pokračování známé lokality, situované v bezprostředním okolí ulice Wagnerova. Kromě dvou sídlištních jam bez možnosti bližší funkční interpretace se jednalo především o devět zásobních jam s úzkým hrdlem a směrem ke dnu se rozšiřujícími stěnami, jež byly využívány nejspíše jako sklípky na potraviny, nebo síla na obilí. Dvě kúlové jámy pak nasvědčují přítomnosti přesněji nespecifikovatelných nadzemních konstrukcí. Na základě získaného materiálu, především zlomků keramických nádob, lze osm objektů datovat do kultury popelnicových polí z mladší až pozdní doby bronzové. Z vyzvednutých nálezů si zaslouží zvláštní zmínku dvě celá hliněná závaží, která nepřímo dokládají místní podomáckou výrobu textilu na jednoduchém vertikálním tkalcovském stavu.

TIŠNOV (okr. Brno-venkov)

Ul. Na Honech, Černohorská, Dlouhá – Park u MŠ Hony za Kukýrnou (M. Přichystal, č. akce 1027/20)

Záchranný archeologický výzkum na pozemku parc. č. 2466/617 byl realizován v souvislosti s budováním nového veřejného parku. Dotčený pozemek je situován na severovýchodním pomezí zastavěného území města Tišnov, v západní výseči křižovatky komunikací ulic Černohorská a Dlouhá. V jeho rámci a bezprostředním severovýchodním sousedství bylo již v letech 2016 a 2017 částečně odkryto polykulturní pravěké sídliště (srov. Výroční zpráva 2016, 80; Výroční zpráva 2017, 71–72). K zachycení archeologických situací došlo jen v liniovém výkopu pro kabely veřejného osvětlení při jihovýchodní straně uvedeného pozemku. Jednalo se o sestavu čtyř kúlových jam, kterou lze na základě několika zlomků keramických nádob datovat do doby halštatské. Jmenovaná komponenta byla na lokalitě zaznamenána již v minulosti.

TIŠNOV (okr. Brno-venkov)

Ul. Černohorská – zasíťování lokality podél silnice, terénní úpravy (M. Pri- chystal, č. akce 1030/20)

V průběhu záchranného archeologického výzkumu bylo odkryto a v úrovni povrchu ovzorkováno a zdokumentováno celkem 10 zahloubených sídlištních objektů, které bezpochyby představují pokračování známé polykulturní lokality, situované v okolí křižovatky komunikací ulic Černohorská a Dlouhá. Kromě dvou sídlištních jam bez možnosti bližší funkční interpretace se jednalo o šest kúlových jam, jednu jámu primárně sloužící asi k získávání hlíny a jeden krátký žlab. Na základě získaného materiálu, především zlomků keramických nádob, je možné pouze dva objekty blíže časově zařadit, a to pravděpodobně do lengyelské kultury z přelomu mladší a pozdní doby kamenné. Nálezy soudobých střepů v ponechané nadložní vrstvě dále na severovýchod od objektu č. 570 naznačují pokračování sídlištního areálu uvedeným směrem. Pouze ve formě intruze osamocенého zlomku charakteristické keramické nádoby se pak projevila přítomnost nositelů kultury s lineární keramikou z počátku mladší doby kamenné. Obě jmenované komponenty ovšem byly na lokalitě zaznamenány již v minulosti.

TIŠTÍN (okr. Prostějov)

Intravilán? – nález lidských kosterních pozůstatků v budově místní školy (P. Fojtík, č. akce 1211/20)

Při stavebních pracích na střeše budovy školy v Tištině (č. p. 21) byla objevena krabice obsahující neúplný skelet nedospělého jedince (dítěte ve věku cca 11–12 let). Různé indicie (na kostech ulpívající hnědá jílovitá hlína nebo stopy po kořincích rostlin) svědčí pro to, že se jedná o skelet člověka, který byl původně pohřbený v zemi, následně (po delším období úplného zetlení měkkých tkání a minerálních změnách kostní tkáně) byl ze země vyzvednut a bez mytí uložen do místa nálezů. Vzhledem k těsné blízkosti budovy školy a kostela sv. Petra a sv. Pavla se nám nabízí hypotetická souvislost těchto kosterních pozůstatků s původním středověkým hřbitovem nebo dokonce již s pohřebištem mladší doby hradištní známém právě v prostoru tzv. „farské zahrady“.

TVAROŽNÁ (okr. Brno-venkov)

Intravilán – novostavba RD, parc. č. 550/1 (P. Kos, č. akce 723/20)

ZAV prováděný v souvislosti s výstavbou RD rodiny Novotných v Tvarožné roku 2020, přinesl archeologické prameny, které významně doplňují současný fond poznání středověkého osídlení katastru obce. Sídlní objekt typu zemnice s kamenným krbem a obilní jáma ze střední doby hradištní potvrzují na zkoumané parcele existenci sídliště soudobého s pohřebištěm, které bylo zachyceno při budování vodovodu v letech 1935 a 1979 v trati „Hlinky nad hliništěm“ bývalé tvaroženské cihelny. Rozsah této raně středověké (velkomoravské) osady je pak možné očekávat i pod okolní zástavbou v obci a její pokračování také směrem pod severní úpatí návrší Santon, v místě bývalé cihelny v trati „Krokarty“ („Krákorky“), odkud známe také osídlení z 11.–12. století. Někdy se místopisně o této staré slovanské osadě hovoří také jako o „Veligradu“. Dalším přínosem provedeného výzkumu jsou doklady kontinuálního osídlení z 1. pol. 13.–15. století, které potvrzují historické jádro vsi pod původním názvem Tvarožnice (Twarszowicz), která měla ležet severně od Tvaroženského potoka, protilehle od sousedních Vážanic. Archeologicky je tak potvrzeno, že Tvarožná má své kořeny starší než její písemná zmínka, která pochází z roku 1288, z listiny krále Václava II. Táž listina je mimořádně důležitá také k možné souvislosti s majetkem biskupa Bruna ze Schauenburka, k němuž by mohla náležet ves Twarsowicz (Tvarožnice) v možné souvislosti s vnější velkou „německou“ kolonizací Moravy probíhající pod kontrolou tohoto progresivního olomouckého biskupa v letech 1245–1281. Kolonizačnímu „německému“ založení, či spíše dosídlení „původních“ českých Tvarožnic, neodporuje ani nejstarší nalezená vrcholně středověká keramika zdobená charakteristickým radélkem, které bývá někdy označováno za typickou výzdobnou techniku pro vyspělejší keramiku německých zemí. Ke sloučení obou obcí, Tvarožnic a Vážanic v jednu, dochází nejspíše až ve 2. půli 15. století v souvislosti s kostelem psaným již ve vsi Tvarožné. Zajímavostí je pozůstatek vstupní části lochu, jehož kompletní odkryv již ZAV hloubkově neobsáhl. V jeho zásypu byla nalezena jak keramika raně středověká, tak pozdní, což vlastní objekt přesněji nedatuje a poukazuje jen na intruzi, která se dostala do jeho zásypu až po jeho postupném zániku. Stavbou zachycená část lochu dokumentuje část zborcené vstupní/spojovací chodby a komory s dlabanou nástěnnou nikou. Podobná podzemní provizorní refugia byla na Moravě budována hlavně v úvodu 13. století. Přítomnost

lochu zmíněného typu (typ I, varianta I/B, stavební fáze I–II) proto jenom podporuje datování zachycené části vsi do průběhu zmíněného století.

Starší domovní zástavbu dotčené parcely ppč. 550/1 nelze datovat jinak než do 19. století. potvrzuje to i historická mapa I. vojenského mapování Moravy (mapový list č. 78), z 2. pol. 18. století, kdy se v těchto místech nenacházely ještě žádné domy. Na základě archeologického výzkumu a dobové kartografie lze proto vyslovit hypotézu o zániku části starých Tvarožnic ve sledovaném místě během 15.–16. století a opětovném obnovení novou zástavbou až v 19. století.

Tvarožná – obilní jáma ze střední doby hradištní

ÚJEZD U BRNA (okr. Brno-venkov)

Ul. Sušilova – novostavba RD (D. Parma, č. akce 291/20)

V základových pasech novostavby RD na p. č. 208 na ulici Sušilova byl dokumentován porušený objekt datovaný rámcově do starší doby bronzové.

VÁŽANY NAD LITAVOU (okr. Vyškov)

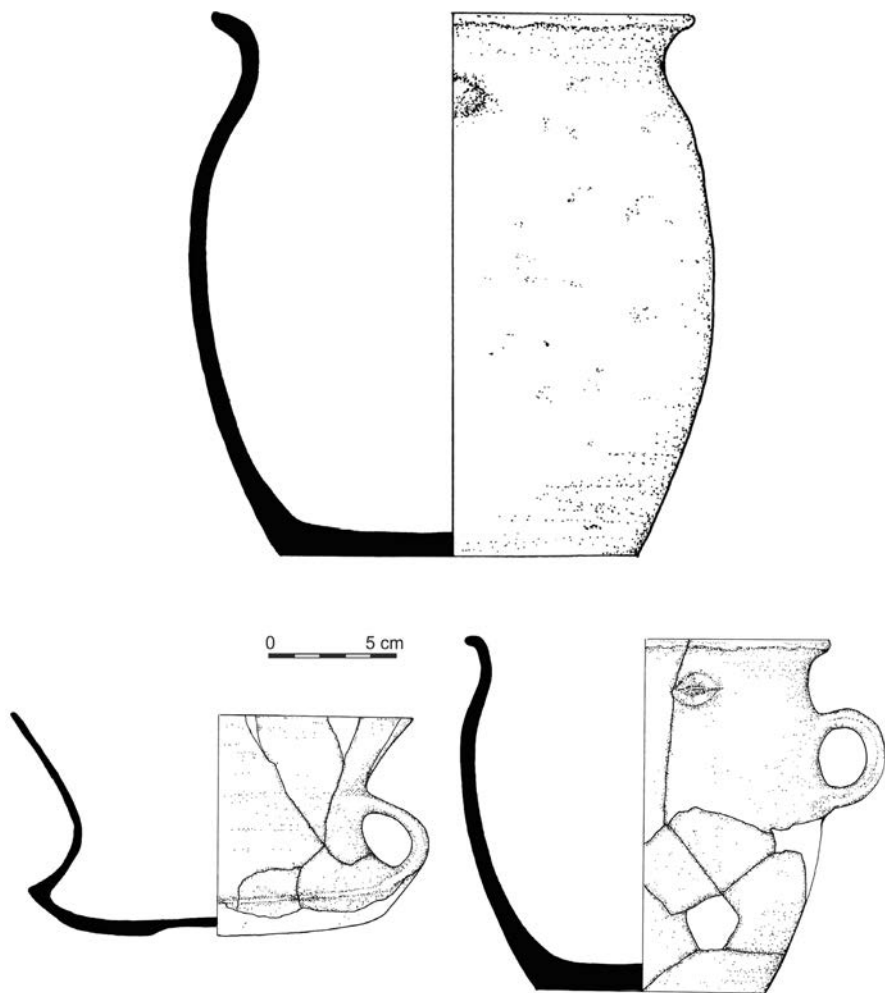
Areál bývalého ZD – vodovodní přípojka (B. Mikulková, č. akce 292/20)

Archeologický výzkum byl vyvolán oznámením Policie ČR (místní oddělení ve Slavkově u Brna) o nálezů kosterních pozůstatků (konkrétně části lebky) ve Vážanech nad Litavou. Na místě jsme zjistili, že v areálu bývalého ZD jsou prováděny výkopy pro pokládku vodovodu. V profilu rýhy byla viditelná hrobová jáma. Vodovodní rýha porušila dva kostrové hroby. U prvního hrobu prošla rýha horní polovinou skeletu, takže se z kosterních pozůstatků zachovala jen část těla od pánevních kostí k chodidlům a část lebky. Hrobová jáma byla zachycena na obou stranách výkopu. Přičemž v místech lebky byl již jen malý zbytek této jámy. Dle antropologického posudku je pohřbeným starší muž robustní postavy a výšky 157 cm. V hrobě nebyly žádné milodary. Z druhého hrobu se zachovaly jen skromné zbytky hrobové jámy a lebky. Pohřbeným bylo dítě ve věku 3–5 let. Ani v tomto hrobě nebyly žádné milodary. Vzhledem k absenci nálezů není možné bližší datování. Dle stavu kosterních pozůstatků, jejich uložení a celkového charakteru nálezů se domníváme, že jde o část novověkého pohřebiště (17. až 19. století?). V písemných pramenech však o tomto místě není žádná zmínka.

VĚŽKY (okr. Kroměříž)

Průmyslový areál – vyrovnání terénních nerovností na pozemcích firmy KELLER, s.r.o. (M. Popelka, č. akce 1086/20)

Při terénních úpravách na jihozápadním okraji intravilánu obce Věžky byla odkryta část hospodářského zázemí pravěkého sídliště, sestávající z několika charakteristických vakovitých zásobních jam kruhových půdorysů (ojediněle výrazných průměrů až přes 3 m). Jedná se o zcela nově zjištěnou lokalitu, která je rekonstruovatelnými tvary vyzvednutými z výplní některých objektů, datována do starší doby bronzové (věteřovská skupina). Pozitivní situace byly zjištěny bohužel pouze v severozápadní části stavby, kde došlo k výraznějšímu zásahu do terénu a bylo obnaženo sprašové podloží (pouze cca 20% plochy), do kterého byly objekty zapuštěny. Ve zbylé části plochy oproti tomu došlo k navýšení terénu bez provedení předchozí skryvky a prostorová interpretace prozkoumaných objektů (resp. jejich vztah k residenční části sídliště) je problematická.

Věžky – výběr keramiky z objektů věteřovské skupiny (kresba R. Přehnalová)

Věžky – kresebná dokumentace vakovitých zásobních jam věteřovské skupiny

VĚŽKY (okr. Kroměříž)

U hřbitova – novostavba RD, parc. č. 1487/18 (M. Popelka, č. akce 799/20)

V průběhu záchranného archeologického výzkumu souvisejícího s přípravou území pro novostavbu na parc. č. 1487/18 v lokalitě „U hřbitova“ na k.ú. Věžky byla zjištěna přítomnost pouze jediného archeologického objektu (rozměrnějšího exploatačního objektu – hliníku), který byl dislokován v jihovýchodním rohu stavby a byl prozkoumán formou sondy. Jeho rozsah pak byl zaměřen po lokálním rozšíření skrývky a při hloubení základových pasů. Objekt lze ztotožnit se sídlištěm lengyelského kulturního komplexu, zkoumaným v lokalitě od roku 2018.

VYŠKOV-DĚDICE U VYŠKOVA (okr. Vyškov)

**Legerní pole – parkoviště pro zaměstnance a manipulační plochy (B. Mi-
kulková, č. akce 739/19)**

Při pokračování výzkumu na západním okraji vyškovské průmyslové zóny (srov. Výroční zpráva 2019, 112–113) byl v r. 2020 na nalezišti odkryt další rozměrnější kostrový hrob kultury se šňůrovou keramikou. Na dně jámy byly mezi roztroušenými lidskými kostmi dobře patrné pozůstatky po vnitřní dřevěné konstrukci hrobové jámy. Dislokace kosterních pozůstatků svědčí o vy-loupení hrobu. Z hrobové výbavy se zachovala amfora a dřevohostický džbán. Dále jsme prozkoumali i rozsáhlou sídlištní jámu kultury s moravskou malo-
vanou keramikou.

Vyškov-Dědice u Vyškova – vykradený hrob kultury se šňůrovou keramikou

ZLÍN-MALENOVICE U ZLÍNA (okr. Zlín)

Ul. I. Veselkové – restaurace McDonald's (A. Fojtík, č. akce 585/20)

Přestože byla v minulosti značná část plochy poškozena stavební činností, podařilo se zachytit jeden žárový hrob, který je možné obecně datovat do mladší až pozdní doby bronzové. Přestože není možné si na základě jednoho hrobu vytvořit představu o velikosti a struktuře, tak významným způsobem doplňuje současný stav vědění o struktuře osídlení Malenovic v pravěku.

Zlín-Malenovice u Zlína – žárový hrob z mladší až pozdní doby bronzové narušený výkopem

ZNOJMO (okr. Znojmo)

Ul. Brněnská – Technopark, etapa II SO 01 (D. Humpola, č. akce 438/20)

V roce 2020 byl zahájen výzkum, který navázal na dřívější práce, kdy byl odhalen pohřební areál z období popelnicových polí (viz Výroční zpráva 2018, 84). V letošním roce se podařilo identifikovat okraj pohřebiště a prozkoumat 11 archeologických situací. Jednalo se o prosté jámy a ve čtyřech případech o žárové hroby kultury středodunajských popelnicových polí. Dva hroby byly rozměrnější a byly lemovány kamennou konstrukcí.

Znojmo – kamenné obložení žárového hrobu kultury středodunajských popelnicových polí

ZNOJMO (okr. Znojmo)

Ul. Přemyslovců – nádrž na rezidenci Zvon (D. Humpola, č. akce 719/20)

Proběhl drobný archeologický výzkum, vyvolaný stavbou nádrže na jímání dešťové vody. Těsně pod povrchem vytyčeného prostoru se nacházela historická štětová dlažba, která nasedala na 60 cm mocné souvrství obsahující nálezy ze středověku a ve spodních partiích ze starší doby bronzové. Napříč zkoumanou plochou byl zaznamenán výkop se zbytky raně novověkého dřevěného vodovodu. V severozápadním rohu zkoumané plochy byl odhalen dětský kostrový hrob, z nějž mimo drobného skeletu byly vyzvednuty bronzové záušnice.

ŽABČICE (okr. Brno-venkov)

Intravilán – válečný hrob (J. Kala, č. akce 1079/20)

Během zemních prací byl prakticky zničen hrob spolehlivě datovatelný do závěru druhé světové války, pravděpodobně konce dubna 1945. Po sesbírání všech fragmentů kostí a zbytků výstroje a výzbroje je jisté, že náležel dvěma

příslušníkům německé branné moci. První z vojáků, vysoký asi 170 cm, zemřel krátce po 20. roce života pravděpodobně následkem střelného zranění hlavy. Druhý, vysoký asi 156 cm, pravděpodobně nejvýše třicetiletý, padl rovněž z důvodu těžkého zranění hlavy, snad způsobeného střepinou. Zároveň měl tento muž zcela rozdrčené bérce. O nález byl informován kancelář přidělené obrany velvyslanectví SRN v Praze, která po obdržení závěrečné zprávy navrhne další postup ohledně pietního uložení ostatků v souladu se zákonem č. 122/2004 Sb. o válečných hrobech.

Žabčice – polní láhev z hrobu vojáků z konce druhé světové války

ŽATČANY (okr. Brno-venkov)

Ul. V Koutě – rekonstrukce komunikace a výstavba dešťové kanalizace (D. Parma, č. akce 735/20)

Záchranným výzkumem se podařilo v prostoru celé ulice V Koutě zachytit výtečně dochované archeologické situace s pravděpodobně kontinuální sekvencí osídlení od velkomoravského období po vrcholný středověk. Pro starší období do 13. století jsou typické spíše méně hluboké objekty obecně sídelní funkce (patrně včetně zahloubených chat či suterénů), pro období 14.–15. stol.

pak především velmi hluboké zásobní jámy, obvykle s jednorázovými zásypy. Absence mladších objektů i početnějších nálezů patrně indikuje změnu prostorového uspořádání sídla do podoby blízké dnešní, kdy byl prostor využíván již jako komunikace bez dalšího zahlubování jam.

ŽELEZNÉ (okr. Brno-venkov)

Záhomí – stavba RD na parc. č. 522/24, 522/49, 522/50 (M. Přichystal, č. akce 342/20, 865/20, 866/20)

V průběhu roku 2020 pokračovali pracovníci ÚAPP Brno, v.v.i., v záchranných archeologických výzkumech v poloze „Záhomí“, jež byly vyvolány postupnou výstavbou rodinných domů (srov. Výroční zpráva 2018, 84–85; Výroční zpráva 2019, 117). Nově bylo na pozemcích parc. č. 522/24, 522/46 a 522/50 dokumentováno porušení dalších 18 zahloubených sídlištních objektů, z nichž většinu je možné na základě získaného materiálu opět datovat do II. stupně kultury s moravskou malovanou keramikou. Z nálezů si zaslouží zmínku silně stylizovaná ženská plastika se sloupcovým tělem.

4.2. Seznam vypracovaných nálezových zpráv

V roce 2020 bylo vypracováno a do archivu ÚAPP Brno, v.v.i. odevzdáno 1231 nálezových zpráv a hlášení o celkovém rozsahu 4650 stran a 4768 obrazových příloh. Z celkového počtu bylo 124 nálezových zpráv z pozitivních archeologických akcí.

Seznam nálezových zpráv z pozitivních archeologických akcí odevzdaných v r. 2020

Obec/katastr	okr.	trať – druh akce	rok	autor*	NZ č.j.	str	obr
Babice u UH, Sušice u UH, Huštěnovice, Staré Město u UH	UH	D 55 5506 Napajedla – Babice a D 55 5507 Babice – Staré Město – archeologický dozor pro přípravné práce	2019	MPo	604/20	12	14
Bílovice-Lutotín	PV	Lutotín intravilán – kanalizace Bílovice-Lutotín	2019	MŠ	459/20	18	23
Bílovice-Lutotín	PV	Bílovice intravilán – kabel NN	2020	PF	956/20	18	14
Blažovice	BO	Náves – III/4179 Blažovice, okružní křižovatka	2019	DP	243/20	12	7
Blažovice	BO	Pod Kostelem – novostavba RD, parc. č. 656/3	2019	DP	456/20	12	16
Blučina	BO	Pastviska – CTPark Blučina, BLU 2	2020	MPo	955/20	27	31
Borkovany, Velké Hostěrádky, Dambořice	BV	Extravilán – IS, zapojení sond Borkovany –SO 01	2019	ML	93/20	90	189
Bořitov	BK	Nepluště, U Badálka – orba	2019	MPř	1099/20	19	4
BRNO-Bohunice	BM	Ul. Lány – R 110kV Moravany, zaústění VN II. etapa	2019	MPř	457/20	22	10
BRNO-Horní Heršpice	BM	Ul. K Terminálu – areál fy. UCHYTIL	2007	MPř	90/20	19	5
BRNO-Horní Heršpice	BM	Na úzké – skladová hala s administrativou NEPA servis a.s.	2018–19	RB	469/20	45	50
BRNO-Chrlice	BM	Příčky – propoj VTL DN 200 Chrlice	2019	RB	69/20	17	9
BRNO-Přízřenice	BM	Ul. Modřická – roz. DS NN, Platea- real	2019	JZ	71/20	13	11
BRNO-Tuřany	BM	Letiště Brno – hala B+D	2019–20	DP	738/20	7	7
BRNO-Zábrdovice	BM	Ul. Vranovská, Přadlácká – polyfunkční dům	2019	JZ	609/20	32	35
BRNO-Zábrdovice	BM	Areál bývalé ZBROJOVKY – prostranství kolem Náradovny	2019	IČ	736/20	64	82

Obec/katastr	okr.	trať – druh akce	rok	autor*	NZ č.j.	str	obr
BRNO-Zábrdovice	BM	Ul. Vranovská – Dům s ateliéry a byty	2020	IČ	1111/20	5	5
BRNO-Žebětín	BM	U Dubu – cyklostezka, Žebětín – Bystřec	2019	JK	91/20	12	12
BRNO-Žebětín	BM	Ul. Otevřená – přístavba II. stupně k Základní škole	2019–20	JZ	1108/20	11	6
BRNO-Židenice	BM	Ul. Gajdošova – reko MS Brno – Gajdošova, I. etapa	2019	JZ	20/20	11	4
BRNO-Židenice	BM	Ul. Gajdošova – reko MS Brno – Gajdošova, II. etapa	2019	JZ	92/20	21	22
BRNO-Židenice	BM	Ul. Tovačovského – retenční nádrž	2018	IČ	1175/20	7	5
Čelechovice na Hané	PV	Kaple – novostavba RD, parc. č. 848/2, 849, 850	2020	PF	952/20	15	7
Čelechovice na Hané	PV	Ul. Hliníky – úprava DS NN, parc. č. 934	2020	PF	1011/20	15	7
Čelechovice na Hané-Studenec	PV	Záповědě – polní cesty, VHO a krajinná zeleň, I. etapa	2019	PF	462/20	43	52
Držovice na Moravě	PV	Díly odvrhoviční – stáje a dojírny ZD Vrahovice	2019–20	PF	458/20	17	15
Držovice na Moravě	PV	Za Humny (bývalá cihelna) – rozšíření těžebního pole	2020	PF	602/20	18	27
Dyje	ZN	Intravilán – průtah obcí II/408	2013	DH	906/20	38	47
Halenkovice	ZL	U Svatých, parc. č. 1230/4 – kabel NN	2020	MPo	607/20	7	3
Hluboké Mašůvky	ZN	Nivky – novostavba RD, parc. č. 1623/3	2016	DH	1188/20	12	10
Hodonice	ZN	U Pískovny – výstavba haly Saint-Gobain Vertex, Projekt F	2010	DH	897/20	134	143
Hodonice	ZN	U Pískovny – výstavba skladové haly na parc. č. 2126	2013	DH	908/20	30	29
Holešov	KM	Nám. Sv. Anny – revitalizace náměstí, I. etapa	2019	MPo	53/20	10	7
Holešov	KM	Nám. Sv. Anny – revitalizace náměstí, II. etapa	2020	MPo	668/20	14	14
Hostěradice, Skalice, Morašice	ZN	Intravilány a extravilány obcí – kanalizace	2014–15	DH	1180/20	29	16
Hulín	KM	Hřebavec před Dráhou – skryvka dobývacího prostoru	2019–20	MPo	342/20	15	12
Hulín-Záhlinice	KM	Za školou – technická vybavenost lokality RD, I. etapa	2020	MPo	887/20	18	14
Hulín-Záhlinice	KM	Za školou – novostavba RD, parc. č. 1862/12	2020	MPo	1107/20	20	15
Ivančice-Budkovice	BO	Intravilán – oprava dešťové kanalizace	2019–20	IČ	847/20	12	15

Obec/katastr	okr.	trať – druh akce	rok	autor*	NZ č.j.	str	obr
Ježkovice na Moravě	VY	Intravilán, parc. č. 238/2 – zahrada domu č. p. 126	2020	JK	608/20	16	18
Jiříkovice	BO	Díly – skladový areál TECHNOMA, a.s.	2018–19	DP	95/20	19	20
Jiříkovice	BO	Díly – novostavba skladové haly	2019	DP	98/20	10	8
Jiříkovice	BO	Díly – vodovodní řád	2019	PK	451/20	13	15
Kostelec na Hané	PV	Luka – kabel VN + rozv. Ekofinance	2019	PF	285/20	9	5
Kostelec na Hané	PV	Luka – skleníky	2018–19	PF	286/20	9	8
Kostelec na Hané	PV	Ul. Pod Kosířem – úprava místní komunikace	2019–20	PF	667/20	10	8
Kralice na Hané	PV	Prům. zóna Kralický háj – školící centrum žaluzie NEVA	2020	PF	464/20	17	15
Kralice na Hané	PV	Prům. zóna Kralický háj – hala MB TOOL Prostějov	2019	PF	666/20	472	445
Kroměříž	KM	Ul Bohuslavova a ul. Vejvanovského – oprava vodovodu	2020	MPo	465/20	8	4
Kuřim	BO	Ul. Zahradní – rekonstrukce kanalizace	2019	MPř	466/20	20	8
Kuřim	BO	Ul. Sportovní – retenční nádrž	2019	MPř	471/20	19	10
Kuřim	BO	Ve Vedlejších – Family park Zahrádky	2018–19	MPř	472/20	20	9
Kyjovice, Žerotice, Tvoříhráz, Výrovce	ZN	Intravilány a extravilány obcí – kanalizace v povodí Jevišovky	2013–15	DH	1178/20	24	29
Lechotice	KM	Podleší – novostavba RD, parc. č. 1071/11	2019–20	MPo	947/20	15	8
Lesonice	ZN	Za Humny – novostavba RD, parc. č. 1488/2	2012	DH	905/20	7	4
Lipová-Seč	PV	Malachovec – dohledání náhodného nálezu	2019	IČ	467/20	13	9
Lipůvka	BK	Nad cihelnou – výstavba 17 RD, I. et.	2017–19	MPř	341/20	31	24
Lipůvka	BK	Nad cihelnou – výstavba 17 RD, II. et.	2017–19	MPř	455/20	124	74
Lipůvka	BK	Nad cihelnou – výstavba 17 RD, A1-H	2018–20	MPř	1106/20	49	34
Lysice	BK	Záloží – ČOV a kanalizace	2019–20	MPř	957/20	9	5
Malhostovice	BO	1–U boží muky, 2–Na podsedkách – stezka	2018–19	MPř	88/20	34	18
Malhostovice	BO	Kostel sv. Vavřínce – obnova NNv/NNk	2020	MPř	886/20	18	6
Mašovice	ZN	Pšeničné – novostavba RD, parc. č. 718/52	2011	DH	900/20	24	20

Obec/katastr	okr.	trať – druh akce	rok	autor*	NZ č.j.	str	obr
Mašovice	ZN	Pšeničné – novostavba RD, parc. č. 718/24, 718/36	2016	DH	1187/20	14	14
Měnin	BO	Zadní Litava – propoj VTL DN 100 Opatovice	2019	IČ	453/20	6	10
Mokrá-Horákov	BO	Lom – průzkum vybraných oblastí lomu Mokrá	2019	PK	454/20	59	63
Moravany	BO	Švédské kříže – obytný soubor, III. etapa	2018	IČ	1113/20	6	10
Mostkovice- Stichovice	PV	Nádrž Plumlov, chaty u letního kina – kabel NN	2020	PF	958/20	11	5
Myslibořice	TR	Intravilán – kanalizace, II. etapa	2014–15	DH	1179/20	7	3
Napajedla	ZL	Oráčiny – těžba ložiska šterkopísku	2018–20	MPo	954/20	11	12
Našiměřice	ZN	Intravilán – oprava kostela sv. Jiljí	2012–13	DH	902/20	10	14
Němčice n. H., Víceměřice	PV	Zadní dlátko, Kratiny – založení krajinných prvků	2019–20	IČ	1109/20	6	4
Olbramovice	ZN	Leskoun – skřívky v roce 2020, I. etapa	2020	DP	1184/20	7	7
Olomučany	BK	Intravilán – kulturní centrum	2020	PK	953/20	18	13
Opatovice u Rajhradu	BO	Mestruže – novostavba RD	2019	RB	55/20	16	13
Petrovice u Mor. Krumlova	ZN	Intravilán – přípojka k RD, p. č. 48	2011	DH	904/20	7	4
Petrovice u Mor. Krumlova	ZN	Intravilán – splašková kanalizace a ČOV	2014–15	DH	1181/20	13	11
Počenice-Tetětice	KM	Areál ZD – stavba siláž. žlabu, stáje, skladovacího vaku	2020	MPo	848/20	32	27
Podivín	BV	Areál údržby a správy silnic – výstavba objektů	2019–20	RB	470/20	14	10
Podolí	BO	Příčný – hala spol. KOKS Production	2019	DP	96/20	45	33
Podolí	BO	Příčný – čerpací stanice D-OIL, II. etapa	2019	DP	97/20	17	8
Podolí	BO	Příčný – hala spol. KOKS Production, retenční nádrž	2020	DP	844/20	21	12
Pohořelice	BO	Ul. Brněnská – parkoviště u zdravotního střediska	2020	IČ	845/20	7	5
Popovice u Rajhradu	BO	U Chebzu – vodovodní přípojka	2019	IČ	731/20	5	3
Popovice u Rajhradu	BO	Niva – novostavba RD	2018–19	RB	56/20	66	33
Popůvky	BO	Pod Šípem – novostavba RD, parc. č. 709/450	2016	IČ	87/20	11	10
Prostějov	PV	Za Tržištěm – výrobní areál MUBEAS SBS	2017–18	PF	888/20	470	625

Obec/katastr	okr.	trať – druh akce	rok	autor*	NZ č.j.	str	obr
Prostějov, Kralice na Hané	PV	Prům. zóna Kralický háj – přístavba areálu HOPI	2019–20	PF	603/20	12	8
Prostějov-Vrahovice	PV	Čtvrtky – priváděč vody do průmyslové zóny Prostějov	2020	PF	735/20	11	12
Předklášteří	BO	Kláster Porta coeli – rozšíření NNk	2019	MPř	32/20	33	12
Rajhrad	BO	Rozhraní – bytová zástavba a kom. prostor	2014–17	IČ	54/20	13	15
Rosice	BO	Okrouhlík – dohledání nálezů bronzového depotu	2020	IČ	846/20	7	6
Rozdrojovice	BO	U Kříže – novostavba RD, parc. č. 638/37	2016	MPř	21/20	20	9
Rozdrojovice	BO	U Kříže – novostavba RD, parc. č. 638/119	2016	MPř	22/20	21	9
Rozdrojovice	BO	U Kříže – novostavba RD, parc. č. 638/40	2016	MPř	23/20	50	24
Rymice	KM	SV část obce – silnice II/490: Rymice	2018	AF	605/20	8	9
Senorady	BO	Červenice, Pisky, Zadní bílá – stanice BOSEN, NN přípojka	2020	JK	468/20	8	8
Smržice	PV	Nad hliníkem – skleník Smržice II.	2019	PF	460/20	34	22
Starovice	BV	Západně intravilánu – IS pro 41 RD	2019	RB	68/20	291	99
Stínava	PV	Pastvíska – vodní tůň II	2019	PF	86/20	15	15
Střelice	BO	Čtvrtky – rezidence Střelice	2019	IČ	1110/20	34	56
Syrovice	BO	Klínek – prodloužení plynovodu, parc. č. 839/1	2018	IČ	610/20	6	5
Šlapanice	BO	Ul. Brněnská pole – obytný soubor, III. etapa	2019	DP	223/20	9	6
Šlapanice	BO	Pod Žuráněm – dobývací prostor, cihelna	2019	DP	244/20	23	17
Šlapanice	BO	Brněnská pole – obytný soubor, III. etapa	2020	DP	733/20	7	5
Telnice	BO	Ul. Draha – výrobní areál Telnice	2020	DP	889/20	7	5
Tišnov	BO	Nám. Míru, ul. Kostelní, Farská zahrada – IGHG sondy	2020	MPř	1067/20	26	27
Vedrovice, Kubšice	ZN	Intravilány a extravilány obcí – ČOV a tlaková kanalizace	2012–14	DH	907/20	20	27
Věžky	KM	U Hřbitova – novostavba RD, parc. č. 1487/16	2019	AF	94/20	8	7
Zaječí	BV	Louky – TB Zaječí II B	2019	IČ	1074/20	7	9
Znojmo	ZN	Ul. Dolní Česká – demolice truhlárny a revitalizace příkopu	2008–11	DH	898/20	18	16
Znojmo	ZN	Ul. Pazderky – novostavba RD, parc. č. 4480/33, 4480/48	2011	DH	899/20	7	5

<i>Obec/katastr</i>	<i>okr.</i>	<i>trať – druh akce</i>	<i>rok</i>	<i>autor*</i>	<i>NZ č.j.</i>	<i>str</i>	<i>obr</i>
Znojmo	ZN	Městský park – vodovod a kanalizace, I. etapa	2012	DH	901/20	8	8
Znojmo	ZN	Ul. Pazderky – novostavba RD, parc. č. 4480/31	2012	DH	903/20	6	4
Znojmo	ZN	Nová hora, V Hrnčírích... – silnice I /38 Znojmo, obchvat I	2014–16	DH	1183/20	252	182
Znojmo-Hradiště	ZN	Intravilán – průtah III/40819	2015–16	DH	1182/20	193	123
Znojmo-Prímětice	ZN	Vinohradský – skladovací hala PEGAS NONWOVENS	2016	DH	1186/20	9	5
Žabčice	BO	Ul. Sportovní – novostavba RD, parc. č. 386/4	2019	JZ	70/20	9	5
Žabčice	BO	Intravilán – válečný hrob	2020	JK	1112/20	11	11
Žatčany	BO	Ul. V Koutě – rekonstrukce komunikace a kanalizace	2019–20	DP	734/20	31	21
Železné	BO	Záhomí – novostavba RD, parc. č. 522/28	2019	MPř	732/20	17	5
Žerotice	ZN	Intravilán – inženýrské sítě pro výstavbu RD	2016	DH	1189/20	8	6

*** Vysvětlivky zkratk autorů:**

AF – Adam Fojtík; DH – David Humpola; DP – David Parma; IČ – Ivan Čížmář; JK – Jiří Kala;
 ML – Marek Lečbych; MPo – Miroslav Popelka; MPř – Michal Přichystal; PF – Pavel Fojtík;
 PK – Petr Kos; RB – Richard Bíško

5. PUBLIKAČNÍ ČINNOST, KONFERENCE, POPULARIZACE

5.1. Publikační činnost

- BARTÍK, J. – POPELKA, M. – MALÍŠKOVÁ, J. – FOJTÍK, A. – NOVÁK, J. 2020: Kvadratické objekty kultury s lineární keramikou ve Zlíně-Malenovicích v kontextu funkčních a sociálních aspektů. *Pravěk* NŘ 28, 9–48.
- BÍŠKO, R. 2020: Brno (k. ú. Horní Heršpice, okr. Brno-město). Ulice Sokolova, parc. č. 853/1. *Přehled výzkumů* 61/2, 132.
- BÍŠKO, R. – ČIŽMÁŘ, I. 2020: Brno (k. ú. Chrlice, okr. Brno-město). „Příčky“. *Přehled výzkumů* 61/1, 168.
- BÍŠKO, R. – KALA, J. – VITULOVÁ, D. – PŘICHYSTAL, M. 2020: Brno (k. ú. Horní Heršpice, okr. Brno-město). Košuličova ulice, „Na úzké“. *Přehled výzkumů* 61/2, 131–132.
- BÍŠKO, R. – KOS, P. 2020: Popovice (k. ú. Popovice u Rajhradu, okr. Brno-venkov). „Niva“, parc. č. 201/4. *Přehled výzkumů* 61/1, 151, 182.
- BÍŠKO, R. – KOS, P. 2020: Starovice (okr. Břeclav). Prostor západně intravilánu obce, parc. č. 4997. *Přehled výzkumů* 61/1, 152–153, 185.
- BÍŠKO, R. – ZUBALÍK, J. 2020: Opatovice (k. ú. Opatovice u Rajhradu). „Mestruže“, parc. č. 295/15, 295/70, 295/56. *Přehled výzkumů* 61/1, 210.
- ČIŽMÁŘ, I. 2020: Blažovice (okr. Brno-venkov). Ulice Panská. *Přehled výzkumů* 61/1, 192.
- ČIŽMÁŘ, I. 2020: Brno (k. ú. Zábrdovice, okr. Brno-město). Areál bývalé Zbrojovky. *Přehled výzkumů* 61/1, 145, 169.
- ČIŽMÁŘ, I. 2020: Brno (k. ú. Zábrdovice, okr. Brno-město). Ulice Lazaretní 1/7, areál bývalé Zbrojovky. *Přehled výzkumů* 61/2, 147.
- ČIŽMÁŘ, I. 2020: Podivín (okr. Břeclav). Východně od obce, parc. č. 2019/1, 2019/2, 2020/4. *Přehled výzkumů* 61/1, 181.
- ČIŽMÁŘ, I. 2020: Střelice (k. ú. Střelice u Brna, okr. Brno-venkov). „Čtvrtky“. *Přehled výzkumů* 61/1, 153–154.
- ČIŽMÁŘ, I. 2020: Syrovice (okr. Brno-venkov). „Klínek“. *Přehled výzkumů* 61/2, 176.

- ČIŽMÁŘ, I.** 2020: Zaječí (okr. Břeclav). „Louky“. Přehled výzkumů 61/1, 187–188.
- ČIŽMÁŘ, I. – ČIŽMÁŘOVÁ, H. – HUMPOLOVÁ, A.** (eds.) 2020: Jantarová stezka v proměnách času. Brno.
- ČIŽMÁŘ, I. – MIKULKOVÁ, B. – KMOŠEK, M. – CHOVANEC, M. – KALA, J.** 2020: Dva mimořádné hroby z laténského pohřebiště v Rousínově. Přehled výzkumů 61/1, 105–122.
- ČIŽMÁŘ, I. – PARMA, D.** 2020: Je libo 3, 6, nebo 12? Depot bronzových nápažníků z Rosic (okr. Brno-venkov). *Musaica Archaeologica* 5/2, 63–77.
- ČIŽMÁŘ, I. – POPELKA, M.** 2020: Lipová (k.ú. Seč u Lipové, okr. Prostějov). „Malachovec“. Přehled výzkumů 61/1, 200–201.
- ČIŽMÁŘ, I. – POPELKA, M.** 2020: Pozdně laténské žárové hroby ze Seče (okr. Prostějov). Příspěvek k pohřebnímu ritu pozdní doby laténské na Moravě. In: Čižmář, I. – Čižmářová, H. – Humpolová, A. (eds.): Jantarová stezka v proměnách času. Brno, 203–212.
- FOJTÍK, A. – NOVÁK, M. – POPELKA, M.** 2020: Čechy pod Kosířem (okr. Prostějov). „Na Hrádkách“. Přehled výzkumů 61/1, 193–194.
- FOJTÍK, A. – NOVÁK, M. – POPELKA, M.** 2020: Držovice (k. ú. Držovice na Moravě, okr. Prostějov). „Koňské trávníky (Horka)“. Přehled výzkumů 61/1, 195.
- FOJTÍK, A. – NOVÁK, M. – POPELKA, M.** 2020: Chomýž (okr. Kroměříž). „Podhradí“. Přehled výzkumů 61/1, 197.
- FOJTÍK, A. – NOVÁK, M. – POPELKA, M.** 2020: Polkovice (okr. Přerov). „Ostrovy“. Přehled výzkumů 61/1, 202–203.
- FOJTÍK, A. – NOVÁK, M. – POPELKA, M.** 2020: Smržice (okr. Přerov). „Ryb-ník (Horka)“. Přehled výzkumů 61/1, 204.
- FOJTÍK, A. – POPELKA, M.** 2020: Dřínov (okr. Kroměříž). Intravilán, parc. č. 186. Přehled výzkumů 61/1, 195–196, 208.
- FOJTÍK, A. – POPELKA, M.** 2020: Dřínov (okr. Kroměříž). Intravilán, parc. č. 186. Přehled výzkumů 61/2, 150.

- FOJTÍK, A. – POPELKA, M.** 2020: Hulín (okr. Kroměříž). „Hřebavec“. Přehled výzkumů 61/1, 196.
- FOJTÍK, A. – POPELKA, M.** 2020: Hulín (okr. Kroměříž). „Hřebavec“. Přehled výzkumů 61/2, 151–152.
- FOJTÍK, A. – POPELKA, M.** 2020: Lehotice (okr. Kroměříž). „Podlesí“. Přehled výzkumů 61/1, 148–149.
- FOJTÍK, A. – POPELKA, M.** 2020: Lutopecny (k. ú. Měrůtky, okr. Kroměříž). „Výhon“, parc. č. 1033/7. Přehled výzkumů 61/2, 167.
- FOJTÍK, A. – POPELKA, M.** 2020: Mysločovice (okr. Zlín). „Široký“, „Stadliška“. Přehled výzkumů 61/1, 178, 201–202.
- FOJTÍK, A. – POPELKA, M.** 2020: Napajedla (okr. Zlín). Ulice Husova, parc. č. 1460/60. Přehled výzkumů 61/1, 150.
- FOJTÍK, A. – POPELKA, M.** 2020: Otrokovice (k. ú. Kvítkovice u Otrokovic, okr. Zlín). „Přední mezicestí“. Přehled výzkumů 61/1, 180.
- FOJTÍK, A. – POPELKA, M.** 2020: Otrokovice (k. ú. Kvítkovice u Otrokovic, okr. Zlín). „Dolní Chrášť“ („Na Pastvisku“). Přehled výzkumů 61/1, 180.
- FOJTÍK, A. – POPELKA, M.** 2020: Otrokovice (k. ú. Kvítkovice u Otrokovic, okr. Zlín). „Rybničky“. Přehled výzkumů 61/1, 162, 180, 202.
- FOJTÍK, A. – POPELKA, M.** 2020: Věžky (okr. Kroměříž). „U Hřbitova“. Přehled výzkumů 61/1, 165.
- FOJTÍK, A. – POPELKA, M.** 2020: Zlín (k. ú. Malenovice u Zlína, okr. Zlín). „Zadní mezicestí“. Přehled výzkumů 61/1, 165, 189, 205.
- FOJTÍK, A. – POPELKA, M.** 2020: Zlobice (okr. Kroměříž). „Pod Padělký“, „Souhradí“. Přehled výzkumů 61/1, 189, 206.
- FOJTÍK, A. – POPELKA, M.** 2020: Zlobice (okr. Kroměříž). „Pod Padělký“, „Souhradí“. Přehled výzkumů 61/2, 187.
- FOJTÍK, A. – POPELKA, M. – ŠTĚTINA, J.** 2020: Kroměříž (okr. Kroměříž). Ul. Křižná, Riegrovo náměstí. Přehled výzkumů 61/2, 159.
- FOJTÍK, A. – POPELKA, M. – ŠTĚTINA, J.** 2020: Kroměříž (okr. Kroměříž). Ul. Vodní. Přehled výzkumů 61/2, 160.

- FOJTÍK, P.** 2020: Brodek u Prostějova (k. ú. Sněhotice, okr. Prostějov). Intravilán, parc. č. 660. Přehled výzkumů 61/2, 149.
- FOJTÍK, P.** 2020: Čelechovice na Hané (k. ú. Studenec, okr. Prostějov). „Zápo-
vědě“, parc. č. 627. Přehled výzkumů 61/1, 194.
- FOJTÍK, P.** 2020: Koválovice-Osíčany (k. ú. Koválovice u Tištiny, okr. Prostějov). Intravilán, parc. č. 598/6, 598/7. Přehled výzkumů 61/2, 158.
- FOJTÍK, P.** 2020: Kralice na Hané (okr. Prostějov). „Kralický háj“, parc. č. 342/2. Přehled výzkumů 61/1, 147, 198–199.
- FOJTÍK, P.** 2020: Kralice na Hané (okr. Prostějov). „Kralický háj“, parc. č. 342/2. Přehled výzkumů 61/2, 158–159.
- FOJTÍK, P.** 2020: Němčice nad Hanou (okr. Prostějov). Ulice Hřbitovní, parc. č. 3200/1. Přehled výzkumů 61/1, 202.
- FOJTÍK, P.** 2020: Plumlov (okr. Prostějov). Nádvoří zámku, parc. č. 971 a 972. Přehled výzkumů 61/2, 171–172.
- FOJTÍK, P.** 2020: Prostějov (k. ú. Žešov, okr. Prostějov). „Záhumenky“, parc. č. 423. Přehled výzkumů 61/1, 182–183.
- FOJTÍK, P.** 2020: Smržice (okr. Prostějov). „Nad hliníkem“, parc. č. 1182/1, 1182/2. Přehled výzkumů 61/1, 164–165.
- FOJTÍK, P.** 2020: Stínava (okr. Prostějov). „Pastviska“, parc. č. 1129/1. Přehled výzkumů 61/2, 175–176.
- FOJTÍK, P. – GOLEC, M. – MÍROVÁ, Z. – STAECK, J. – DIETZ, M.** 2020: Seloutky (okr. Prostějov). „Na šťastných“, parc. č. 1693/4. Přehled výzkumů 61/1, 203–204.
- FOJTÍK, P. – PEŠKA, J. – PŘICHYSTAL, A.** 2020: Solitérní mužský hrob kultury se šňůrovou keramikou ze Smržic na Prostějovsku. *Pravěk NŘ* 28, 135–166.
- FOJTÍK, P. – ŠMÍD, M.** 2020: Bílovice-Lutotín (k. ú. Lutotín, okr. Prostějov). Intravilán obce, parc. č. 591. Přehled výzkumů 61/1, 191.
- FOJTÍK, P. – ŠMÍD, M.** 2020: Bílovice-Lutotín (k. ú. Lutotín, okr. Prostějov). Intravilán obce, parc. č. 406. Přehled výzkumů 61/1, 207.

- FOJTÍK, P.** – ŠMÍD, M. 2020: Bílovice-Lutotín (k. ú. Lutotín, okr. Prostějov). Intravilán, parc. č. 406, 598/1. Přehled výzkumů 61/2, 129.
- FOJTÍK, P.** – ŠMÍD, M. 2020: Kostelec na Hané (okr. Prostějov). Za domem zahradníka Müllera, parc. č. 5205, 5232. Přehled výzkumů 61/1, 198, 209.
- GOLEC, M.** – **FOJTÍK, P.** 2020: Centrum východohalštatské kultury na střední Moravě. *Archaeologica Olomucensia* – Tomus V. Olomouc.
- GOLEC, M.** – **KOS, P.** 2020: The Hallstatt hoard of Roštín „Vlčák“, Kroměříž district (CZ). In: Čižmář, I. – Čižmářová, J. – Humpolová, A. (eds.): Jantarová stezka v proměnách času. Brno, 71–87.
- HANÁČEK, M.** – **PETRÍK, J.** – **BÍŠKOVÁ, J.** – **BÍŠKO, R.** – **ADAMEKOVÁ, K.** – **LENDÁKOVÁ, Z.** 2020: Výplň týlní deprese sesuvu mezi Židlochovicemi a Blučinou na severozápadním okraji Výhonu. Geologické výzkumy na Moravě a ve Slezsku 27, 36–43.
- HOLUBOVÁ, Z.** – **PŘICHYSTAL, M.** – **DOBISÍKOVÁ, M.** – **DRESLEROVÁ, G.** – **KALA, J.** – **KUČERA, L.** – **PŘICHYSTAL, A.** 2020: Halštatské pohřebiště v Brně-Horních Heršpicích. In: Čižmář, I. – Čižmářová, H. – Humpolová, A. (eds.): Jantarová stezka v proměnách času. Brno, 33–69.
- KALA, J.** 2020: Polešovice (okr. Uherské Hradiště). „Nivy“. Přehled výzkumů 61/1, 181–182.
- KALA, J.** 2020: Popůvky (k. ú. Popůvky u Brna, okr. Brno-venkov). „Pod Šípem“, parc. č. 709/442. Přehled výzkumů 61/1, 151.
- KALA, J.** – **ČIŽMÁŘ, I.** 2020: Brno (k. ú. Žebětín, okr. Brno-město). „U Dubu“, parc. č. 4415, 4388, 4486, 4437. Přehled výzkumů 61/1, 193.
- KOS, P.** 2020: Jiříkovice (okr. Brno-venkov). „Újezd“, parc. č. 536/118. Přehled výzkumů 61/1, 209.
- KOS, P.** 2020: Mohelno (okr. Třebíč). „Na Černých“, parc. č. 69/91. Přehled výzkumů 61/1, 201.
- KOS, P.** 2020: Mokrý-Horákov (k. ú. Mokrý u Brna, okr. Brno-venkov). „Mokerský les“, parc. č. 1052/13. Přehled výzkumů 61/1, 135.
- KOS, P.** 2020: Mokrý-Horákov (k. ú. Mokrý u Brna, okr. Brno-venkov). „Mokerský les“, parc. č. 274/1, 1050/1, 1050/4, 1052/1, 1052/13, 1056/5. Přehled výzkumů 61/2, 169–170.

- KOS, P.** 2020: Shrnutí archeologických výzkumů na katastrech obce Mokrá-Horákov za období 2018–2020. Zpravodaj obce Mokrá-Horákov 03/2020, 32–34. http://www.mokra-horakov.cz/assets/File.ashx?id_org=9819&id_dokumenty=41019
- KOS, P.** 2020: Tvarožná (okr. Brno-venkov). „Za Humny“, parc. č. 803. Přehled výzkumů 61/1, 186–187.
- KOS, P. – KALA, J.** 2020: Jiříkovice (okr. Brno-venkov). „Čtvrtě před dráhou“, parc. č. 581/149. Přehled výzkumů 61/1, 160–161.
- KOS, P. – KALA, J.** 2020: Tvarožná (okr. Brno-venkov). „Za Humny“, parc. č. 803. Přehled výzkumů 61/2, 181.
- KOS, P. – KALA, J. – PŘICHYSTAL, M. – VACHŮTOVÁ, D. – PARMA, D.** 2020: Jiříkovice (okr. Brno-venkov). „Čtvrtě před dráhou“. Přehled výzkumů 61/1, 197–198.
- KOS, P. – KNOTEK, P.** 2020: Kuroslepy (okr. Třebíč). „V hoře“, „U Ketkovického mlýna“ (I–II), parc. č. 825/8. Přehled výzkumů 61/2, 160–161.
- KOS, P. – PARMA, D.** 2020: Jiříkovice (okr. Brno-venkov). „Díly“. Přehled výzkumů 61/1, 160.
- KOS, P. – PARMA, D.** 2020: Šlapanice (k. ú. Šlapanice u Brna, okr. Brno-venkov). „Pod Žurání“. Přehled výzkumů 61/2, 177.
- KOS, P. – PARMA, D.** 2020: Šlapanice (okr. Brno-venkov). „Niva“, parc. č. 536/66. Přehled výzkumů 61/2, 158.
- KOŽUBOVÁ, A. – FOJTÍK, P.** 2020: Das späthallstattzeitliche Siedlungsobjekt 511/2019 von Kralice na Hané (Bez. Prostějov) in Mittelmähren. Ein Beitrag zur Drehscheibenkeramik der Vekerzug-Kultur. Zborník Slovenského národného múzea CXIV, Archeológia 30, 167–203.
- JÍLEK, J. – FOJTÍK, P. – POPELKA, M. – KALA, J.** 2020: Žárový hrob z doby římské z Pustiměře, okr. Vyškov. Příspěvek k poznání pohřebních výbav ženských hrobů z konce 2. století. Študijné zvesti Archeologické ústavu Slovenskej akadémie vied 67/2, 259–283.
- LEČBYCH, M.** 2020: Dambořice (okr. Hodonín). „Spálený“. Přehled výzkumů 61/1, 146, 195.

- LEČBYCH, M.** 2020: Laténské pohřebiště v Hošticích-Herolticích (okr. Vyškov). In: Čižmář, I. – Čižmářová, H. – Humpolová, A. (eds.): Jantarová stezka v proměnách času. Brno, 259–274.
- LEČBYCH, M.** 2020: Moravský Písek (okr. Hodonín). „Podluží“. Přehled výzkumů 61/1, 177.
- LEČBYCH, M.** 2020: Velké Hostěrádky (okr. Břeclav). „Klouč“, „Skřípov“. Přehled výzkumů 61/1, 155, 187, 205.
- LEČBYCH, M.** 2020: Velké Hostěrádky (okr. Břeclav). „Skřípov“. Přehled výzkumů 61/2, 184.
- LEČBYCH, M.** 2020: Vrbice (k. ú. Vrbice u Velkých Pavlovic, okr. Břeclav). „Familie“. Přehled výzkumů 61/1, 155.
- MIKULKOVÁ, B.** 2020: Dědice (okr. Vyškov). „Legerní pole“. Přehled výzkumů 61/1, 158.
- MIKULKOVÁ, B.** 2020: Dětkovice (okr. Vyškov). Extravilán. Přehled výzkumů 61/1, 195.
- MIKULKOVÁ, B.** 2020: Holubice (okr. Vyškov). „Kruh“. Přehled výzkumů 61/1, 160, 196.
- MIKULKOVÁ, B.** 2020: Holubice (okr. Vyškov). Jižní část intravilánu. Přehled výzkumů 61/1, 174.
- MIKULKOVÁ, B.** 2020: Pustiměř (okr. Vyškov). Západní okraj intravilánu. Přehled výzkumů 61/1, 183.
- MIKULKOVÁ, B.** 2020: Rousínov (k. ú. Vítovice, okr. Vyškov). „Padělký“. Přehled výzkumů 61/1, 183–184.
- NAVRÁTIL, A. – BÍŠKO, R. – TENCER, T.** 2020: Hradisko Tabulová hora u Klentnice v době popelnicových polí. Přehled výzkumů 61/1, 71–85.
- PARMA, D.** 2020: Nálezy z doby bronzové a halštatské z Němčic nad Hanou – Víceměřic (okr. Prostějov). In: Čižmář, I. – Čižmářová, H. – Humpolová, A. (eds.): Jantarová stezka v proměnách času. Brno, 99–107.
- PARMA, D.** 2020: Blažovice (okr. Brno-venkov). Ulice Jiříkovická, parc. č. 63. Přehled výzkumů 61/1, 192.

- PARMA, D.** 2020: Podolí (k. ú. Podolí u Brna, okr. Brno-venkov). „Příčný“, parc. č. 935/68. Přehled výzkumů 61/1, 210.
- PARMA, D.** 2020: Žatčany (okr. Brno-venkov). Ulice V koutě. Přehled výzkumů 61/2, 187.
- PARMA, D. – KOS, P.** 2020: Podolí (k. ú. Podolí u Brna, okr. Brno-venkov). „Příčný“, parc. č. 931/1. Přehled výzkumů 61/1, 181.
- PARMA, D. – KOS, P.** 2020: Šlapanice (okr. Brno-venkov). Ulice Brněnská pole, parc. č. 2804/263. Přehled výzkumů 61/1, 165.
- PARMA, D. – KOS, P. – KALA, J.** 2020: Blažovice (okr. Brno-venkov). Ulice Náves, parc. č. 187. Přehled výzkumů 61/2, 129.
- POPELKA, M.** 2020: Prostějov (okr. Prostějov). Bez bližší lokalizace. Přehled výzkumů 61/2, 172.
- POPELKA, M. – VIDEMAN, J.** 2020: Depot pražských grošů a parvů ze Ptení (okr. Prostějov). Příspěvek k poznání drobné mince Jana Lucemburského a Karla IV. Numismatický sborník 34/1, 66–75.
- PŘICHYSTAL, M.** 2020: Kuřim (okr. Brno-venkov). Ulice Blanenská. Přehled výzkumů 61/1, 147.
- PŘICHYSTAL, M.** 2020: Kuřim (okr. Brno-venkov). Ulice Knínická. Přehled výzkumů 61/1, 148.
- PŘICHYSTAL, M.** 2020: Kuřim (okr. Brno-venkov). Ulice Zahradní. Přehled výzkumů 61/1, 148.
- PŘICHYSTAL, M.** 2020: Lipůvka (okr. Blansko). „Nad Cihelnou“. Přehled výzkumů 61/1, 149.
- PŘICHYSTAL, M.** 2020: Rozdrojovice (okr. Brno-venkov). „U Kříže“. Přehled výzkumů 61/1, 152.
- PŘICHYSTAL, M.** 2020: Tišnov (okr. Brno-venkov). Ulice Wagnerova. Přehled výzkumů 61/1, 154, 186.
- PŘICHYSTAL, M.** 2020: Železné (okr. Brno-venkov). „Záhomí“. Přehled výzkumů 61/1, 165.
- PŘICHYSTAL, M.** 2020: Moravské Knínice (okr. Brno-venkov). Ulice Pod Sadem. Přehled výzkumů 61/1, 177.

- PŘICHYSTAL, M.** 2020: Brno (k. ú. Bohunice, okr. Brno-město). Ulice Lány. Přehled výzkumů 61/1, 192–193.
- PŘICHYSTAL, M.** 2020: Kuřim (okr. Brno-venkov). Ulice Sportovní. Přehled výzkumů 61/1, 200.
- PŘICHYSTAL, M.** 2020: Bořitov (okr. Blansko). „U Badálka“, „Nepluště“. Přehled výzkumů 61/2, 129–130.
- PŘICHYSTAL, M.** 2020: Kuřim (okr. Brno-venkov). Ulice Knínická. Přehled výzkumů 61/2, 161.
- PŘICHYSTAL, M.** 2020: Malhostovice (okr. Brno-venkov). „U boží muky“. Přehled výzkumů 61/2, 167.
- PŘICHYSTAL, M.** 2020: Předklášteří (okr. Brno-venkov). Klášter Porta coeli. Přehled výzkumů 61/2, 172–173.
- PŘICHYSTAL, M.** 2020: Tišnov (okr. Brno-venkov). „Hony za Kukýrnou“. Přehled výzkumů 61/2, 181.
- ŠABATOVÁ, K. – PARMA, D.** 2020: The Early to Middle Bronze Age transition as exemplified by Moravia. *Studia Hercynia* XXIII/2, 124–139.
- ŠABATOVÁ, K. – PARMA, D. – Trampota, F. – Jarošová, I. – Kaňáková, L. – Přichystal, A. – Vargová, L. – Vymazalová, K.** 2020: Hrob s kamennou konstrukcí ze střední doby bronzové z Mikulova. *Archeologické rozhledy* LXXII/2, 194–237.
- ŠENKOVSKÁ, A. – DROZDOVÁ, E. – VACULÍK, O. – PARDY, F. – BRZOBOHATÁ, K. – FIALOVÁ, D. – ŠMERDA, J. – KOS, P.** 2020: Cost-effective straightforward method for captured whole mitogenome sequencing of ancient DNA. *Forensic Science International, Journal Pre-proof*, Available online 1 December 2020. (<https://doi.org/10.1016/j.forsciint.2020.110638>).
- VYMAZALOVÁ, K. – VARGOVÁ, L. – HORÁČKOVÁ, L. – KALA, J. – PŘICHYSTAL, M. – SVĚTLÍK, I. – PACHNEROVÁ BRABCOVÁ, K. – BRYCHTOVÁ, V.** 2020: Use of the radiocarbon method for dating of skeletal remains of a mass grave (Brno, the Czech Republic). *Studia Geophysica et Geodaetica* 64, 143–152.

- ZBRANEK, H. – **ZUBALÍK, J.** 2020: Brno (k. ú. Trnitá, okr. Brno-město). Ulice Dorných a Přízova, areál bývalé textilní továrny Vlněna. Přehled výzkumů 61/2, 141–143.
- ZUBALÍK, J.** 2020: Brno (k. ú. Přízřenice, okr. Brno-město). Modřická ulice. Přehled výzkumů 61/1, 207.
- ZUBALÍK, J.** 2020: Brno (k. ú. Zábrdovice, okr. Brno-město). Mezi ulicemi Přádlacká a Vranovská. Přehled výzkumů 61/1, 145, 170.
- ZUBALÍK, J.** 2020: Brno (k. ú. Zábrdovice, okr. Brno-město). Mezi ulicemi Přádlacká a Vranovská. Přehled výzkumů 61/2, 148.
- ZUBALÍK, J.** 2020: Brno (k. ú. Židenice, okr. Brno-město). Gajdošova ulice. Přehled výzkumů 61/2, 148–149.
- ZUBALÍK, J.** 2020: Field fortifications from the Second World War: Possibilities of archaeological research on post-military landscapes in South Moravia (Czech Republic). AUC Geographica, Vol. 55 No. 1, 77–92.
- ZUBALÍK, J.** 2020: Žabčice (okr. Brno-venkov). Sportovní ulice. Přehled výzkumů 61/1, 189.
- ŽÁKOVSKÝ, P. – HOŠEK, J. – BÁRTA, P. – **FOJTÍK, A.** – **POPELKA, M.** 2020: Románský meč z Hoštic na Kroměřížsku. Archaeologica historica 45/1, 363–389.

5.2. Konference

V r. 2020 bylo pořádání konferencí a odborných seminářů výrazně ovlivněno pandemickou situací, která přinesla zcela zásadní omezení. Mnohé konference byly zrušeny nebo odloženy, některé se odehrály v online prostředí. Pracovníci ÚAPP Brno, v.v.i. museli změnit většinu plánů a zúčastnili se pouze několika domácích i zahraničních konferencí a seminářů, většinou s předneseným referátem nebo posterem.

- Mezinárodní workshop KARPATY 1914–1915. WIELKA WOJNA W BADA-
DANIACH ARCHEOLOGICZNYCH. Krakov, 18. 1. 2020
- SEMINÁŘ O BEZPEČNOSTI SÍTÍ A SLUŽEB 2020. Praha, 11. 2. 2020
- Konference SCIENCE ABC (SCIENCE APPLICATIONS BECOMING
CULTURE). Řím (University of Rome La Sapienza), 19. – 21. 2. 2020
- Mezinárodní odborná konference EUROPEAN ASSOCIATION OF AR-
CHAEOLOGISTS – Virtual Annual Meeting, 26. – 30. 8. 2020
- 39. ročník konference OTÁZKY NEOLITU A ENEOLITU. Brno, 9. – 11. 9.
2020
- 19. ročník konference POČÍTAČOVÁ PODPORA V ARCHEOLOGII 2020
– konference proběhla ve virtuálním prostředí, 4. – 5. 11. 2020
- DÁLKOVÝ PRŮZKUM V ARCHEOLOGII pro studenty Masarykovy uni-
verzity a Univerzity Palackého v Olomouci – v rámci projektu Archeolo-
gie z nebe byly uspořádány dva workshopy pro studenty. Těšetice u Znojma
a Olomouc, 3. – 5. 7. 2020
- ARCHEOLOGIE Z NEBE – v rámci projektu Archeologie z nebe byla uspo-
řádána jednodenní online konference. 5. 11. 2020

Počítačová podpora v archeologii online (za fotografii děkujeme P. Křišťofovi)

5.3. Popularizace

Popularizace činnosti pracoviště byla v r. 2020 silně zasažena nečekanou pandemickou situací. Většina plánovaných akcí byla nejprve odsunuta a posléze zrušena. Ojedinelé se plánované akce uskutečnily ve virtuálním prostředí např. některé konference a odborné semináře. V pandemicky nejpříznivějším období (léto, začátek podzimu) se nakonec podařilo zpřístupnit alespoň některé výstavy, poté opět došlo k restrikcím, které neumožňovaly konání kontaktních hromadných akcí.

Medializace činnosti:

- Medializace záchranných archeologických výzkumů Ústavu archeologické památkové péče Brno, v.v.i. probíhala průběžně na stránkách denního tisku, v televizním a rozhlasovém zpravodajství i na internetu. Z výzkumů za r. 2020 byly prezentovány např. pohřebiště v Držovicích na Moravě, polykulturní sídliště v Hulíně-Záhlinicích, pohřebiště z doby laténské v Brně-Horních Heršpicích, cihelna v Brně na ul. Botanické nebo vápenická pec objevená v Březině u Křtin. Novináře rovněž zaujalo objevení 100 000–150 000 let staré lebky bovida (zubra) ve výkopu pro kanalizaci v Brně-Lišni.
- Aktuální informace o probíhajících výzkumech a akcích pořádaných pro veřejnost jsou prezentovány na webových stránkách organizace <https://www.uapp.cz/> a na facebooku ÚAPP, v.v.i. <https://www.facebook.com/uappbrno/>

Výstavy a spolupráce s muzei:

- Ve spolupráci s Národním památkovým ústavem, územním odborným pracovištěm v Brně, za podpory společnosti Archaia Brno z. ú., Jihomoravského muzea ve Znojmě a Masarykova muzea v Hodoníně realizovali pracovníci ÚAPP Brno, v.v.i. krátkodobou výstavu „*Dědictví a současnost – archeologické výzkumy a ochrana archeologických památek v Jihomoravském kraji*“. Vernisáž výstavy proběhla 29. 5. 2020 na zámku v Miroslavi (okr. Znojmo) a expozice byla přístupná do září 2020. Všechny prezentované nálezy byly získány z archeologických výzkumů na staveništích investovaných fyzickými osobami, většinou v rámci výstavby rodinných domů. Jedná se o jediný případ, kdy podle zákona o státní památkové péči (zákon č. 20/1987 Sb., v platném

znění) jdou náklady na vrub výzkumníka. Spojení sil archeologických institucí je potom jedinou cestou, jak tyto památky zachránit. K nejvýznamnějším vystaveným nálezům patřilo torzo ženské plastiky zvané Hedvika, která pochází z Mašovic (okr. Znojmo). Pozornost rovněž vzbuzoval neporušený depot nádob z pozdní doby bronzové a rekonstrukce středověké studny – vše objeveno při výstavbě vodní nádrže v Kobylnicích u Brna v roce 2016.

Instalace keramického depotu z pozdní doby bronzové pro účely výstavy na zámku v Miroslavi

Vernisáž výstavy „Dědictví a současnost“ na zámku v Miroslavi

- Od srpna do října r. 2020 byl ve Znojmě v mázhausu Domu umění vystaven další významný nález archeologického pracoviště ÚAPP Brno, v.v.i. Jedná se o unikátní železný kotel objevený při záchranném archeologickém výzkumu známého velkomoravského naleziště ve Znojmě Hradišti v r. 2017. Na záchraně a restaurování rozměrného kotle o průměru 80 cm a obsahu asi 120 litrů se kromě ÚAPP Brno v.v.i. podílely další instituce – Národní památkový ústav ve spolupráci s Archeologickým ústavem akademie věd ČR Brno.

Vyzvedávání unikátního kotle na lokalitě Znojmo-Hradiště

Přednášky:

- Přednáška „*Nejnovější archeologické výzkumy na Prostějovsku*“ byla realizována 21. 1. 2020 v rámci pravidelných akcí Klubu historického a státovědného v Prostějově. Přednášející **P. Fojtík** posluchačům ve Výstavním sále Státního okresního archivu v Prostějově představil nejen výsledky rozsáhlých terénních odkryvů předcházejících výstavbě areálu společnosti MB TOOL v Průmyslové zóně města Prostějova, ale i objev sídliště z časů keltských oppid u Studence nebo výzkum bohaté komorové hrobky příslušníka elit starší doby železné u Seloutek realizovaný společně s americkou expedicí a studenty Univerzity Palackého v Olomouci.
- Přednáška **P. Fojtíka** „*Archeologie Kralického háje*“ konaná 28. 1. 2020 v rámci Akademie seniorů (Sociálně akviziční služby pro seniory, Prostějov) pořádané prostějovským spolkem LIPKA, z.s. byla věnována současnému stavu poznání pravěkého, protohistorického a středověkého osídlení prostoru Kralického háje, dnes Průmyslové zóny města Prostějova. Přednáška sledovala vývoj osídlení od nejstarších dokladů z období neolitu až po zánik středověkou osadu Rakousky, čímž posluchače zčásti provedla i obsahem aktuálně připravované výpravné monografické publikace.
- Přednáška **P. Fojtíka** „*Výsledky archeologických výzkumů prostějovské průmyslové zóny v Kralickém Háji*“ se uskutečnila 19. 2. 2020 v rámci programu Vlastivědného spolku muzejního v Olomouci v Radeckého sálu Vlastivědného muzea v Olomouci. Přednášející přiblížil výsledky archeologických výzkumů v prostoru Kralického háje, dnes Průmyslové zóny města Prostějova a provedl je obsahem aktuálně připravované výpravné monografické publikace.
- Přednášky **P. Fojtíka** k tématice eneolitu a doby bronzové na Moravě proběhly v rámci výuky archeologie na Univerzitě Palackého v Olomouci dne 8. 10. 2020. První, s názvem „*Za tajemstvím hanáckého Stonehenge*“, byla věnována objevu sociokulturní architektury kultury zvoncovitých pohárů v Brodku u Prostějova. Druhá, s názvem „*Vybraná problematika archeologie doby popelnicových polí na střední Moravě*“, cílila především na nové objevy bronzových depotů a nezvyklé doklady kultovních aktivit na sídlištích tohoto období (ukládání lidských a zvířecích skeletů, mazanícové „oltáře“ na zápalné oběti, apod.).

Aktivity pro veřejnost:

- 12. Workshop starého železářství a 20. ročník Setkání ve střední části Moravského krasu s názvem „Slované na huti“ ve dnech 16.–19. 9. 2019 proběhl na Staré huti u Adamova. Hlavním pořadatelem akce bylo Technické muzeum v Brně, pracovníci ÚAPP Brno, v.v. i. byli součástí realizačního týmu a podíleli se především na předvedení starých řemesel: středověkého a raně novověkého vápenictví a cihlářství.

Představení starých výrobních postupů a řemesel na akci „Slované na huti“

- V rámci odborného kurzu „Řemeslná obnova historických staveb, Čechtín 19. 6. 2020“ pořádaného Národním památkovým úřadem byla pracovníkem ÚAPP Brno, v. v. i. **Petrem Kosem** zajišťována praktická ukázka těžby vápence v Lomu Vápenka u Nové Vsi a prezentace historie vápenictví v bývalém pivovaru v Čechtíně, okr. Třebíč.
- Komentované prohlídky vybraných archeologických lokalit pro veřejnost proběhly v rámci akce „Archeologické léto 2020“ koordinované Archeologickými ústavy AV ČR v Praze a Brně. Dvě z těchto prohlídek po hradisku Chvalčov – Hostýn ve dnech 16. 7. 2020 a 23. 7. 2020 zajišťoval pracovník ÚAPP Brno, v. v. i. **David Parma**. Další dvě komentované prohlídky po keltském oppidu Staré Hradisko vedl ve dnech 11. 7. 2020 a 29. 8. 2020 **Ivan Čižmář** spolu s Hanou Čižmářovou z Moravského zemského muzea.

Experimentální výpal na Staré huti u Adamova

6. HOSPODAŘENÍ ORGANIZACE V ROCE 2020

Ústav archeologické památkové péče, veřejná výzkumná instituce, vznikla k 1. 1. 2007 transformací příspěvkové organizace na základě zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, ve znění pozdějších předpisů. Předmětem hlavní činnosti je vědecký archeologický výzkum a jeho infrastruktura, doplňková ani jiná činnost zřizovací listinou stanovena není. Organizace účtuje podle vyhlášky č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví, a podle Českých účetních standardů pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání. Organizace je plátcem DPH. Bližší údaje jsou uvedeny v příloze k účetní závěrce.

Rozvaha (Balance)

Název, sídlo a právní forma
účetní jednotky

ke dni 31.12.2020

(V tisících Kč, h na 0 des. míst)

Ústav archeologické památkové
péče Brno, v.v.i.

Kaloudova 1321/30

614 00 Brno

Česká republika

IČ

48511005

AKTIVA

AKTIVA		Číslo řádku	Stav k prvnímu dni účet.období	Stav k poslednímu dni účet.období	
A. Dlouhodobý majetek celkem		ř.2+10+21+29	001	11 299	11 245
I. Dlouhodobý nehmotný majetek celkem		ř.3 až 9	002	327	327
	1. Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje		003		
	2. Software		004	327	327
	3. Ocenitelná práva		005		
	4. Drobný dlouhodobý nehmotný majetek		006		
	5. Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek		007		
	6. Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek		008		
	7. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek		009		
II. Dlouhodobý hmotný majetek celkem		ř.11 až 20	010	20 716	21 257
	1. Pozemky		011	202	202
	2. Umělecká díla, předměty a sbírky		012		
	3. Stavby		013	12 577	12 577
	4. Hmotné movité věci a jejich soubory		014	7 098	7 660
	5. Pěstičské celky trvalých porostů		015		
	6. Dospělá zvířata a jejich skupiny		016		
	7. Drobný dlouhodobý hmotný majetek		017	839	818
	8. Ostatní dlouhodobý hmotný majetek		018		
	9. Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek		019		
	10. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek		020		
III. Dlouhodobý finanční majetek celkem		ř.22 až 27	021		
	1. Podíly - ovládaná nebo ovládající osoby		022		
	2. Podíly - podstatný vliv		023		
	3. Dluhové cenné papíry držené do splatnosti		024		
	4. Zápůjčky organizačním složkám		025		
	5. Ostatní dlouhodobé zápůjčky		026		
	6. Ostatní dlouhodobý finanční majetek		027		
IV. Oprávky k dlouhodobému majetku celkem		ř.30 až 40	029	-9 744	-10 339
	1. Oprávky k nehmotným výsledkům výzkumu a vývoje		030		
	2. Oprávky k softwaru		031	-150	-232
	3. Oprávky k ocenitelným právům		032		
	4. Oprávky k drobnému dlouhodobému nehmotnému majetku		033		
	5. Oprávky k ostatnímu dlouhodobému nehmotnému majetku		034		
	6. Oprávky ke stavbám		035	-3 539	-3 717
	7. Oprávky k samost. movitým věcem a souborům hmotných movitých věcí		036	-5 216	-5 572
	8. Oprávky k pěstičským celkům trvalých porostů		037		
	9. Oprávky k základnímu stádu a tažným zvířatům		038		
	10. Oprávky k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku		039	-839	-818
	11. Oprávky k ostatnímu dlouhodobému hmotnému majetku		040		

		Číslo řádku	Stav k prvnímu dni účet.období	Stav k poslednímu dni účet.období
B. Krátkodobý majetek celkem	ř. 42 + 52 + 72 + 81	041	7 538	6 776
I. Zásoby celkem	ř.43 až 51	042	763	410
1. Materiál na skladě		043		
2. Materiál na cestě		044		
3. Nedokončená výroba		045	763	410
4. Polotovary vlastní výroby		046		
5. Výrobky		047		
6. Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny		048		
7. Zboží na skladě a v prodejnách		049		
8. Zboží na cestě		050		
9. Poskytnuté zálohy na zásoby		051		
II. Pohledávky celkem	ř.53 až 71	052	3 954	4 131
1. Odběratelé		053	3 894	3 739
2. Směnky k inkasu		054		
3. Pohledávky za eskontované cenné papíry		055		
4. Poskytnuté provozní zálohy		056	34	120
5. Ostatní pohledávky		057		
6. Pohledávky za zaměstnanci		058	26	24
7. Pohledávky za institucemi soc. zabezpečení a zdrav. pojištění		059		
8. Daň z příjmů		060		
9. Ostatní přímé daně		061		
10. Daň z přidané hodnoty		062		
11. Ostatní daně a poplatky		063		2
12. Nároky na dotace a ostatní zúčtování se státním rozpočtem		064		
13. Nároky na dotace a ost.zúčtování s rozp. orgánů územ.samospráv. celků		065		
14. Pohledávky za společníky sdruženými ve společnosti		066		
15. Pohledávky z pevných termínových operací a opcí		067		
16. Pohledávky z vydaných dluhopisů		068		
17. Jiné pohledávky		069		246
18. Dohadné účty aktivní		070		
19. Opravná položka k pohledávkám		071		
III.Krátkodobý finanční majetek celkem	ř.73 až 80	072	2 819	2 193
1. Peněžní prostředky v pokladně		073	117	63
2. Ceniny		074	46	33
3. Peněžní prostředky na účtech		075	2 656	2 097
4. Majetkové cenné papíry k obchodování		076		
5. Dluhové cenné papíry k obchodování		077		
6. Ostatní cenné papíry		078		
7. Peníze na cestě		080		
IV. Jiná aktiva celkem	ř.82 až 83	081		42
1. Náklady příštích období		082		
2. Příjmy příštích období		083		42
AKTIVA CELKEM	ř.1 + 41	085	18 835	18 021

PASIVA

		Číslo řádku	Stav k prvnímu dni účet.období	Stav k poslednímu dni účet.období
A. Vlastní zdroje celkem	ř. 87 + 91	086	15 373	15 477
I. Jmění celkem	ř.88 ař 90	087	15 315	15 452
1. Vlastní jmění		088	11 299	11 246
2. Fondy		089	4 016	4 206
3. Oceňovací rozdíly z přecenění finančního majetku a závazků		090		
II. Výsledek hospodaření celkem	ř.92 až 94	091	58	25
1. Účet výsledku hospodaření		092		25
2. Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení		093	58	
3. Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let		094		
B. Cizí zdroje celkem	ř. 96 + 98 + 106 + 130	095	3 462	2 544
I. Rezervy celkem	ř.97	096		
1. Rezervy		097		
II. Dlouhodobé závazky celkem	ř.99 až 105	098		
1. Dlouhodobé úvěry		099		
2. Vydané dluhopisy		100		
3. Závazky z pronájmu		101		
4. Přijaté dlouhodobé zálohy		102		
5. Dlouhodobé směnky k úhradě		103		
6. Dohadné účty pasivní		104		
7. Ostatní dlouhodobé závazky		105		
III. Krátkodobé závazky celkem	ř.107 až 129	106	3 462	2 517
1. Dodavatelé		107	750	178
2. Směnky k úhradě		108		
3. Přijaté zálohy		109		
4. Ostatní závazky		110	1 348	1 168
5. Zaměstnanci		111	21	21
6. Ostatní závazky vůči zaměstnancům		112		
7. Závazky k institucím soc. zabezpečení a veřejného zdrav. pojištění		113	746	622
8. Daň z příjmů		114		
9. Ostatní přímé daně		115	228	181
10. Daň z přidané hodnoty		116	356	250
11. Ostatní daně a poplatky		117	1	
12. Závazky ze vztahu k státnímu rozpočtu		118		
13. Závazky ze vztahu k rozpočtu orgánů územních samosprávních celků		119		
14. Závazky z upsaných nesplacených cenných papírů a podílů		120		
15. Závazky ke společníkům sdružených ve společnosti		121		
16. Závazky z pevných termínových operací a opcí		122		
17. Jiné závazky		123		
18. Krátkodobé úvěry		124		
19. Eskontní úvěry		125		
20. Vydané krátkodobé dluhopisy		126		
21. Vlastní dluhopisy		127		
22. Dohadné účty pasivní		128	12	99
23. Ostatní krátkodobé finanční výpomoci		129		
IV. Jiná pasiva celkem	ř.131 až 132	130		27
1. Výdaje příštích období		131		27
2. Výnosy příštích období		132		
PASIVA CEKEM	ř. 86 + 95	134	18 835	18 021

Pozn. :

Odesláno dne : 17.03.2021	ÚSTAV ARCHEOLOGICKÉ PAMÁTKOVÉ PÉČE BRNO veřejná výzkumná instituce 614 00 Brno, Kaloudova 1321/30	Podpis odpovědné osoby : 	Podpis osoby odpovědné za sestavení : Telefon : 545242342	Okamžik sestavení : 17.03.2021
------------------------------	--	--	--	-----------------------------------

(NO-RDZV 2016)

Poznámka :

Stavy jednotlivých účtů uvedených v aktivech rozvahy se zjišťují jako rozdíly obrátů stran Má dáti a Dal. Podle výsledky tohoto výpočtu vstupují zůstatky do aktiv s kladným nebo záporným znaménkem. Stavy jednotlivých účtů uvedených v pasívech rozvahy se zjišťují jako rozdíly obrátů stran Dal a Má dáti. Podle výsledku tohoto výpočtu vstupují zůstatky do pasív s kladným nebo záporným znaménkem. Výjimku představují účty 336, 341, 342, 343, 345, 373, které jsou v ROZVAZE uvedeny v aktivech i pasívech, přičemž rozdíl stran vstupuje :

a) do aktiv kladně – jestliže převládá stav obrátů strany Má dáti nad stavem obrátů strany Dal

b) do pasív kladně – jestliže převládá stav obrátů strany Dal nad stavem obrátů strany Má dáti

Výkaz zisku a ztráty

Název, sídlo a právní forma
účetní jednotky

ke dni 31.12.2020

(V tisících Kč, h na 0 des. míst)

IČ

48511005

Ústav archeologické památkové
péče Brno, v.v.i.

Kaloudova 1321/30

614 00 Brno

Česká republika

	Číslo řádku	Stav k rozvahovému dni
A. Náklady	01	
I. Spotřebované nákupy a nakupované služby	02	5 615
1. Spotřeba materiálu, energie a ostatních neskladovatelných dodávek	03	1 118
2. Prodané zboží	06	
3. Opravy a udržování	08	566
4. Náklady na cestovné	09	123
5. Náklady na reprezentaci	10	3
6. Ostatní služby	11	3 805
II. Změny stavu zásob vlastní činnosti a aktivace	91	-175
7. Změna stavu zásob vlastní činnosti	92	353
8. Aktivace materiálu, zboží a vnitroorganizačních služeb	93	-528
9. Aktivace dlouhodobého majetku	94	
III. Osobní náklady	12	18 078
10. Mzdové náklady	13	13 501
11. Zákonné sociální pojištění	14	3 969
12. Ostatní sociální pojištění	15	
13. Zákonné sociální náklady	16	608
14. Ostatní sociální náklady	17	
IV. Daně a poplatky	18	59
15. Daně a poplatky	21	59
V. Ostatní náklady	22	298
16. Smluvní pokuty, úroky z prodlení, ostatní pokuty a penále	23	
17. Odpis nedobytné pohledávky	25	
18. Nákladové úroky	26	
19. Kursové ztráty	27	1
20. Dary	28	
21. Manka a škody	29	
22. Jiné ostatní náklady	30	297
VI. Odpisy, prodaný majetek, tvorba a použití rezerv a opravných položek	31	931
23. Odpisy dlouhodobého majetku	32	931
24. Prodaný dlouhodobý majetek	33	
25. Prodané cenné papíry a podíly	34	
26. Prodaný materiál	35	
27. Tvorba opravných položek	36	
VII. Poskytnuté příspěvky celkem	38	
28. Poskytnuté členské příspěvky a příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami	39	
VIII. Daň z příjmů	41	
29. Daň z příjmů	42	
Náklady celkem	43	24 806

	Číslo řádku	Stav k rozvahovému dni
B. Výnosy	44	
I. Provozní dotace	79	8 988
1. Provozní dotace	80	8 988
II. Přijaté příspěvky	75	
2. Přijaté příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami	76	
3. Přijaté příspěvky (dary)	77	
4. Přijaté členské příspěvky	78	
III. Tržby za vlastní výkony a za zboží	45	14 984
IV. Ostatní výnosy	59	857
5. Smluvní pokuty, úroky z prodlení, ostatní pokuty a penále	60	
6. Platby za odepsané pohledávky	62	
7. Výnosové úroky	63	
8. Kursové zisky	64	
9. Zúčtování fondů	65	98
10. Jiné ostatní výnosy	66	759
V. Tržby z prodeje majetku	67	2
11. Tržby z prodeje dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	68	2
12. Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	69	
13. Tržby z prodeje materiálu	70	
14. Výnosy z krátkodobého finančního majetku	71	
15. Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	73	
VIII. Výnosy celkem	81	24 831
C. Výsledek hospodaření před zdaněním	82	25
D. Výsledek hospodaření po zdanění	84	25

Pozn.

Odesláno dne : 17.03.2021	ÚSTAV ARCHEOLOGICKÉ PAMÁTKOVÉ PÉČE BRNO veřejná výzkumná instituce 614 00 Brno, Kaloudova 1321/30 - 2 -	Podpis odpovědné osoby : 	Podpis osoby odpovědné za sestavení : 	Okamžik sestavení : 17.03.2021
		Telefon : 545242342		

(SD VVSL 2016)

Příloha k účetní závěrce za rok 2020

Název: Ústav archeologické památkové péče Brno, veřejná výzkumná instituce
Sídlo: Kaloudova 1321/30, 614 00 Brno
IČ: 48511005
DIČ: CZ48511005

Zřizovatel: Jihomoravský kraj
Orgány: Ředitel – statutární orgán
rada instituce
dozorčí rada

Účetní období: 1. 1. 2020 – 31. 12. 2020

Ústav archeologické památkové péče, veřejná výzkumná instituce, vznikla k 1. 1. 2007 transformací příspěvkové organizace na základě zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, ve znění pozdějších předpisů.

Organizace je zapsaná v Rejstříku veřejných výzkumných institucí vedených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

Předmětem hlavní činnosti je vědecký archeologický výzkum a jeho infrastruktura, hospodářská ani jiná činnost zřizovací listinou stanovena není.

Organizace účtuje podle vyhlášky č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví, a podle Českých účetních standardů pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání. Vedení účetnictví je upraveno vnitřními předpisy. Organizace je plátcem DPH.

Pravidla odepisování dlouhodobého hmotného majetku jsou upravena vnitřními předpisy formou účetního odpisového plánu. Majetek, který vykazuje pořizovací cenu do 40 tis. Kč, je evidován v rozvaze historicky jako drobný dlouhodobý majetek s postupným úbytkem (ř. 017 rozvahy), po zrušení účtu 028 je tento evidován v podrozvahové evidenci.

Dlouhodobý majetek

	Stav na začátku úč. období	Přírůstky, úbytky	Stav na konci úč. období
Software	327 235,00 Kč		327 235,00 Kč
Pozemky	202 000,00 Kč		202 000,00 Kč
Stavby	12 576 845,00 Kč		12 576 845,00 Kč
Hmotné movité věci	7 097 655,00 Kč	562 185,00 Kč	7 659 840,00 Kč
Drobný dlouhodobý hmotný majetek	838 614,51 Kč	-20 449,00 Kč	818 165,51 Kč
Nedokončený DHM	0,00 Kč		0,00 Kč
Oprávký k SW	149 993,00 Kč	81 588,00 Kč	231 581,00 Kč
Oprávký ke stavbám	3 538 640,00 Kč	- 177 960,00 Kč	3 360 680,00 Kč
Oprávký k samostat. mov. věcem	5 216 043,00 Kč	355 495,00 Kč	5 571 538,00 Kč
Oprávký k DDHM	838 614,51 Kč	- 20 449,00 Kč	818 165,51 Kč

Odměna auditora

	Výše odměny
Audit roční účetní závěrky	100 000,00 Kč
Poradenství	60 000,00 Kč

Splatné závazky ze zákonného sociálního a zdravotního pojištění a daňové nedoplatky

	Částka	Datum vzniku	Splatnost
Sociální pojištění	434 041,00 Kč	31.12.2020	20.1.2021
Zdravotní pojištění	187 848,00 Kč	31.12.2020	20.1.2021
Daň z příjmu ze závislé činnosti	181 267,00 Kč	31.12.2020	20.1.2021
Daň z přidané hodnoty	250 385,00 Kč	31.12.2020	20.1.2021

Struktura zaměstnanců – průměrný přepočtený počet zaměstnanců

Kategorie zaměstnanců	Průměrný přepočtený počet
archeolog	16,0
z toho statutární orgán	1,0
odborný pracovník – technik, konzervátor	14,1
technicko – hospodářský pracovník	5,4
Celkem	35,5

Osobní náklady

Položka	Částka
A.III.10 Mzdové náklady	13 500 767,00 Kč
A.III.11 Zákonné sociální pojištění	3 969 083,00 Kč
A.III.13 Zákonné sociální náklady	608 331,00 Kč
Celkem	18 078 181,00 Kč

Stanovené odměny a funkční požitky

Rada instituce a dozorčí rada žádné odměny a funkční požitky stanoveny nemají.

Výše odměny statutárního zástupce není uvedena s ohledem na ustanovení §30 odst. 6) vyhl. 504/2002.

Daňové úlevy

Daňová úleva za předcházející období podle §20 odst. 7 zákona 586/1992 Sb. ve výši 741 145 Kč byla v období 2020 použita na úhradu nákladů neziskových záchranných archeologických výzkumů a jinou neekonomickou činnost ústavu nehrzenou z jiných zdrojů. Celková výše nákladů na tuto činnost činila 3 039 tis. Kč.

Přijaté dotace

Dotace zřizovatele JMK na činnost – neinvestiční	6 900 tis. Kč
Dotace zřizovatele JMK – investiční	800 tis. Kč
Dotace Ministerstva kultury - neinvestiční	2 137 tis. Kč
Dotace celkem	9 837 tis. Kč

Podrozvahové účty

V souladu s účetním standardem 401, bod 2.5.1. je níže uveden majetek, o kterém se neúčtuje v deníku/hlavní knize, ale který je z hlediska posouzení majetkoprávní situace účetní jednotky významný.

Položka	Částka
Publikace	1 775 283,98 Kč
Drobný hmotný majetek	4 076 979,33 Kč

Organizace je v rámci své činnosti vydavatelem odborných publikací. Vzhledem k tomu, že tyto publikace jsou pořizovány z dotace na činnost, jsou vedeny na podrozvahovém účtu.

Další položkou je drobný hmotný majetek, který je v okamžiku pořízení považován za zásobu.

Vypořádání výsledku hospodaření z minulého období

Rada instituce schválila dne 4. 6. 2020 převod zisku za rok 2019 ve výši 58 679,23 Kč do fondu rezervního.

Nepřetržitě trvání účetní jednotky

Předpoklad nepřetržitého trvání účetní jednotky je splněn a není žádná významná nejistota ohledně pokračování v předmětu činnosti. Základní archeologický výzkum běží bez závad, jsou uzavřeny SOD na řadu dlouhodobých zakázek. Z tohoto důvodu byla účetní závěrka sestavena obvyklým způsobem.

V Brně dne 17. 3. 2021

Mgr. Andrea Matějčková
ředitelka

AUDITORSKÁ A PORADENSKÁ ČINNOST

registrovaná Komorou auditorů České republiky

Pod Kaštany 23, 616 00 BRNO

zapsána KS v Brně, odd.C, vložka 1603

ZPRÁVA

NEZÁVISLÉHO AUDITORA

o ověření účetní závěrky

Ústav archeologické památkové péče Brno
veřejná výzkumná instituce

Kaloudova 30, 614 00 Brno

k 31.12.2020

Přílohy:

Rozvaha

Výkaz zisků a ztrát

příloha

Tel./fax: +420 542 212 367

E-mail: auditia@auditia.cz
www.auditia.cz

Bankovní spojení:
86 - 140 58 00297/0100 KB Brno

IČO: CZ18827853

Příjemce zprávy:

Ředitelka Veřejné výzkumné instituce

Výrok auditora

Provedli jsme audit příložené účetní závěrky v.v.i. Ústav archeologické památkové péče (dále také Společnosti), sestavené na základě českých účetních předpisů, která se skládá z rozvahy k 31.12.2020, výkazu zisku a ztráty, za rok končící 31.12.2020 a přílohy k této účetní závěrce, které obsahují popis použitých podstatných účetních metod a další vysvětlující informace v souladu s vyhl. č. 504/2009 Sb., ve znění pozdějších změn. Údaje o právním charakteru společnosti a obsahu její činnosti jsou uvedeny pod vlastním výrokem.

Podle našeho názoru účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz aktiv a pasív Ústavu archeologické památkové péče k 31.12.2020 a nákladů a výnosů a výsledku jejího hospodaření za rok končící 31.12.2020 v souladu s českými účetními předpisy.

Základ pro výrok

Audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditorech a standardy Komory auditorů České republiky (KA ČR) pro audit, kterými jsou mezinárodní standardy pro audit (ISA) případně doplněné a upravené souvisejícími aplikačními doložkami. Naše odpovědnost stanovená těmito předpisy je podrobněji popsána v oddílu Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky. V souladu se zákonem o auditorech a Etickým kodexem přijatým Komorou auditorů České republiky jsme na společnosti nezávislí a splnili jsme i další etické povinnosti vyplývající z uvedených předpisů. Domníváme se, že důkazní informace, které jsme shromáždili, poskytují dostatečný a vhodný základ pro vyjádření našeho výroku

Ostatní informace uvedené ve výroční zprávě

Náš výrok k účetní závěrce se k ostatním informacím nevztahuje. Přesto je však součástí našich povinností souvisejících s auditem účetní závěrky seznámení se s ostatními informacemi a posouzení, zda ostatní informace nejsou ve významném (materiálním) nesouladu s účetní závěrkou či našimi znalostmi o účetní jednotce získanými během provádění auditu nebo zda se jinak tyto informace nejeví jako významně (materiálně) nesprávné.

Na základě provedených postupů, do míry, již dokážeme posoudit, uvádíme, že:

ostatní informace, které popisují skutečnosti, jež jsou též předmětem zobrazení v účetní závěrce, jsou ve všech významných (materiálních) ohledech v souladu s účetní závěrkou.

Dále jsme povinni uvést, zda na základě poznatků a povědomí o společnosti, k nimž jsme dospěli při provádění auditu, ostatní informace neobsahují významné (materiální) věcné nesprávnosti. V rámci uvedených postupů jsme v obdržených ostatních informacích žádné významné (materiální) věcné nesprávnosti nezjistili.

Právní forma – typ právnické osoby

Ústav archeologické památkové péče Brno, Kaloudova 30, 614 00 Brno

právní forma: veřejná výzkumná instituce

IČO: 485 11 005

Předmět podnikání a zahájení činnosti

Veřejná výzkumná instituce Ústav archeologické památkové péče Brno (dále jen v.v.i.) vznikla na základě rozhodnutí územně samosprávného celku: Jihomoravského kraje dle zákona č. 341/2005 Sb., s účinností od 1.1.2007, kdy na ní přešel veškerý majetek Jihomoravského kraje, který byl k 31.12.2006 ve správě příspěvkové organizace od stejného zřizovatele. Zřizovací listina v úplném znění ze dne 27.4.2006, ve znění 4. dodatku ze dne 25.6.2015.

Na základě této skutečnosti byla v.v.i. řádně registrována v Rejstříku veřejných výzkumných institucí, který vede Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Karmelitská 7, Praha.

Dle zřizovací listiny veřejné výzkumné instituce je vymezen účel předmětu hlavní činnosti, jejímž základním cílem je uskutečňování vědeckého archeologického výzkumu v oblasti záchrany a ochrany movitých a nemovitých archeologických památek a poskytování s tím souvisejících služeb:

- vědecký archeologický výzkum a jeho infrastruktura, jejíž součástí jsou veškeré technické činnosti, související s archeologickým výzkumem
- získává, zpracovává a rozšiřuje vědecké informace, vydává vědecké publikace, poskytuje vědecké posudky a odborná stanoviska a provádí konzultační činnost
- rozvíjí mezinárodní spolupráci, včetně organizování společného výzkumu se zahraničními partnery, přijímání a vysílání stážistů, výměny vědeckých poznatků a přípravy společných publikací. Pořádá vědecká setkání, konference a semináře včetně mezinárodních, a zajišťuje infrastrukturu pro svůj výzkum
- úkoly realizuje samostatně i ve spolupráci s vysokými školami a dalšími vědeckými a odbornými institucemi
- poskytuje metodickou pomoc archeologickým pracovištím muzejní sítě Jihomoravského kraje v oblasti záchrany a ochrany archeologického dědictví

Odpovědnost vedení společnosti za účetní závěrku

Statutární orgán Společnosti odpovídá za sestavení účetní závěrky podávající věrný a poctivý obraz v souladu s českými účetními předpisy a za takový vnitřní kontrolní systém, který považuje za nezbytný pro sestavení účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné (materiální) nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou.

Při sestavování účetní závěrky je statutární orgán Společnosti povinen posoudit, zda je společnost schopna nepřetržitě trvat, a pokud je to relevantní, popsat v příloze účetní závěrky záležitosti týkající se jejího nepřetržitého trvání a použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky, s výjimkou případů, kdy vedení plánuje zrušení společnosti nebo ukončení její činnosti, resp. kdy nemá jinou reálnou možnost, než tak učinit.

Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky

Naším cílem je získat přiměřenou jistotu, že účetní závěrka jako celek neobsahuje významnou (materiální) nesprávnost způsobenou podvodem nebo chybou a vydat zprávu auditora obsahující náš výrok. Přiměřená míra jistoty je velká míra jistoty, nicméně není zárukou, že audit provedený v souladu s výše uvedenými předpisy ve všech případech v účetní závěrce odhalí případnou existující významnou (materiální) nesprávnost. Nesprávnosti mohou vznikat v důsledku podvodů nebo chyb a považují se za významné (materiální), pokud lze reálně předpokládat, že by jednotlivé nebo v souhrnu mohly ovlivnit ekonomická rozhodnutí, která uživatelé účetní závěrky na jejím základě přijmou.

Při provádění auditu v souladu s výše uvedenými předpisy je naší povinností uplatňovat během celého auditu odborný úsudek a zachovávat profesní skepticismus. Dále je naší povinností:

- Identifikovat a vyhodnotit rizika významné (materiální) nesprávnosti účetní závěrky způsobené podvodem nebo chybou, navrhnout a provést auditorské postupy reagující na tato rizika a získat dostatečné a vhodné důkazní informace, abychom na jejich základě mohli vyjádřit výrok. Riziko, že neodhalíme významnou (materiální) nesprávnost, k níž došlo v důsledku podvodu, je větší než riziko neodhalení významné (materiální) nesprávnosti způsobené chybou, protože součástí podvodu mohou být tajné dohody (koluze), falšování, úmyslná opomenutí, nepravdivá prohlášení nebo obcházení vnitřních kontrol vedením společnosti
- Seznámit se s vnitřním kontrolním systémem společnosti relevantním pro audit v takovém rozsahu, abychom mohli navrhnout auditorské postupy vhodné s ohledem na dané okolnosti, nikoli abychom mohli vyjádřit názor na účinnost vnitřního kontrolního systému
- Posoudit vhodnost použitých účetních pravidel, přiměřenost provedených účetních odhadů a informace, který v této souvislosti statutární orgán uvedl v příloze účetní závěrky
- Posoudit vhodnost použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky vedením společnosti a to, zda s ohledem na shromážděné důkazní informace existuje významná (materiální) nejistota vyplývající z události nebo podmínek, které mohou významně zpochybnit schopnost společnosti nepřetržitě trvat. Jestliže dojdeme k závěru, že taková významná (materiální) nejistota existuje, je naší povinností upozornit v naší zprávě na informace uvedené v této souvislosti v příloze účetní závěrky, a pokud tyto informace nejsou dostatečné, vyjádřit modifikovaný výrok. Naše závěry týkající se schopnosti společnosti nepřetržitě trvat vycházejí z důkazních informací, které jsme získali do data naší zprávy. Nicméně budoucí události nebo podmínky mohou vést k tomu, že společnost ztratí schopnost nepřetržitě trvat.
- Vyhodnotit celkovou prezentaci, členění a obsah účetní závěrky, včetně přílohy, a dále to, zda účetní závěrka zobrazuje podkladové transakce a události způsobem, který vede k věrnému zobrazení.

Naši povinnosti je informovat statutární orgán - mimo jiné o plánovaném rozsahu a načasování auditu a o významných zjištěních - která jsme v jeho průběhu učinili, včetně zjištěných významných nedostatků ve vnitřním kontrolním systému.

Odpovědný auditor

AUDITIA spol. s r.o., Pod Kaštany 2294/23, 616 00 Brno

zapsaná rejstříkovým soudem vedeným Krajským soudem v Brně, odd. C, vložka 1603

registrovaná Komorou auditorů, evidenční číslo: 006 z 19.4.1993

statutární auditor: Ing. Jiří Vrba, evidenční číslo: 0064 z 29.6.1990

Datum vyhotovení zprávy

V Brně dne: 24.3.2021

AUDITIA spol. s r.o.
auditorské a poradenské služby
DIČ: CZ16617863
Pod Kaštany 23, 616 00 Brno

Ing. Jiří Vrba

statutární auditor

ředitel a jednatel obchodní korporace

